



- ⊕ **Gastronomia:** Els fesols de Santa Pau
- ⊕ **Cultura:** Cervera, Capital de la Cultura Catalana 2019
- ⊕ **Cultura popular:** El Rei Pàixaro de Biar

BROSSA

1919-2019



ENTREVISTA MÍRIAM NOGUERAS PDECAT

‘No em veig de consellera. No els donaré el gust d’anar-me’n de Madrid’

{ Avui, 19 de gener de 2019, Jordi Cuixart i Jordi Sànchez fa 460 dies que són a la presó, Oriol Junqueras i Joaquim Forn 443 i Carme Forcadell, Dolors Bassa, Raül Romeva, Josep Rull i Jordi Turull en fa 333 }



FORA DE LA NORMA: LORENZA BÖTTNER I ELS SEUS COMPANYS D'EXPOSICIÓ

MERCÈ IBARZ



Un dels autoretrats fotogràfics de Lorenza Böttner, en aquest cas a partir del mite clàssic de Narcís i la identitat. Detall de l'obra.

M.I.

«Si ens hi fixem, la cosa políticament correcta de debò és, sovint, entre nosaltres, des de fa ja trenta anys o més, acatar les normes clàssiques i fotre-se'n de qui se les salta amb gràcia i sense»

Programar exposicions –programar qualsevol cosa– també és un art, potser menor per al públic, que tal vegada no l'adverteix, però en veritat de capital importància. Penseu en la televisió, la ràdio, la cartellera de cine, d'un teatre, d'un museu, d'un auditori (els nous directors del Liceu i de l'Auditori volen posar les piles dels seus centres així, aplicant l'art de programar), del que sigui. No veiem una obra ni en gaudim i prou, posem-hi un programa de tele. Com quan llegim un diari –de paper o digital–, per posar un exemple clàssic, anterior als altres mitjans, el text que llegim i avaluem depèn també dels altres textos del costat en la mateixa plana i pantalla de l'ordinador, i de les pàgines prèvies i posteriors. I depèn també, en l'actual moment del periodisme, del contrast que proporciona la lectura crítica d'altres mitjans. La dieta informativa ha de ser variada com totes les altres dietes i en el seu cas sempre avaluada. Si no, vas pel pedregar informatiu i analític. La desídia analítica i

el seguidisme informatiu fan tant de mal com les *fake news*, que potser en són el resultat.

Són coses que he après per ofici i que els anys m'han ratificat un cop i un altre, més avui que mai. M'han tornat arran de visitar les exposicions actuals a la Virreina. Hi vaig anar per Lorenza Böttner, la mascota dels Jocs Paralímpics de la ciutat, artista oblidada que figurava que per dibuixar amb els peus ja havia fet prou i no mereixia més que el que aquell moment de glòria li havia proporcionat. I en vaig sortir amb un goig doble: la Böttner i les fotos de l'Exit Photography Group britànic la segona meitat dels setanta. Les dues expos s'acaben al febrer, l'una el dia 3 i l'altra el 17. De debò, no us les perdeu.

I. Lorenza Böttner. Rèquiem per la norma és el resultat d'una llarga investigació del filòsof Paul B. Preciado, que va ser cap dels estudis del Macba, ara és un comissari d'art que volta pel món i ha tornat al Born amb aquesta proposta. Li deixo la paraula: «La trajectòria de Lorenza Böttner (Punta Arenas, Xile, 1959 – Munic, Alemanya, 1994) representa una de les crítiques més agudes als processos de discapacitació, dessexualització, internament i invisibilització a què són sotmesos els cossos amb diversitat funcional i els cossos transgènere. Mitjançant la fotografia, la pintura i la performance, la seva obra constitueix un himne a la dissidència corporal i de gènere.»

Tot molt políticament correcte, poden dir algunes persones propícies al sarcasme que fa anys que em provoquen reflexions paral·leles a les anteriors que, en un rampell d'això que tan malament pot sonar com és la sinceritat, encapçalen aquest article. Els comentaris sarcàstics que sento i llegeixo per aquí des de fa tres dècades, poca broma, han aconseguit sovint que siguem més papistes que el papa, donar aire a la poca-substància que sens dubte existeix en aquest terreny



Una de les fotos de Chris Steele-Perkins, de l'Exit Photography Group, de l'exposició també a la Virreina: 'Dinar al barri de Maryhill', Glasgow, el 1975. CSP



Vaig anar a la Virreina per Lorenza Böttner, la mascota dels Jocs Paralímpics de la ciutat, artista oblidada que figurava que per dibuixar amb els peus ja havia fet prou i no mereixia més que el que aquell moment de glòria li havia proporcionat

del 'políticament correcte' i no discutir els prejudicis contra tants cossos i tantes actituds imperen, fan tant de mal i fins maten. La cosa políticament correcta de debò és, sovint, entre nosaltres, acatar les normes clàssiques i fotre-se'n de qui se les salta amb gràcia i sense.

La Böttner es va saltar les normes amb molta gràcia. Pots trobar-la més bona fotògrafa que dibuixant o no, personalment el seu dibuix em toca. Pots discutir el que calgui, com ara la proximitat a altres dibuixants com Nazario, pintors com Ocaña, i un munt més del panorama internacional. Però la seva gràcia, com va construir-se i en va fer art, la sobrevola i toca.

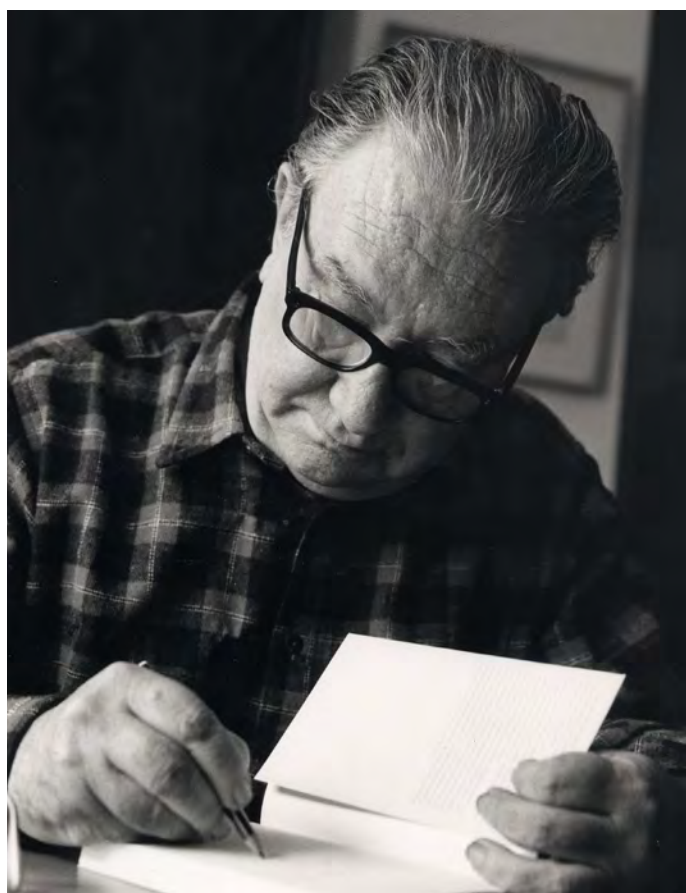
2.Survival programmes: In Britain's Inner Cities és el títol de l'altra expo, també la primera que ens presenta una obra desconeguda: la documentació, compromesa i creativa, que van fer tres fotògrafs els anys 1974-1979 allí, a set ciutats britàniques, amb el nom d'Exit Photography Group. Eren Nicholas Battye, Chris Steele-Perkins i Paul Trevor. Van documentar en aquests anys l'empobriment extrem de les classes populars a barris marginals del Regne Unit. Les ciutats foren Londres, Birmingham, Liverpool, Newcastle, Middlesbrough, Glasgow i Belfast.

Durant els governs laboristes de Harold Wilson i James Callaghan, com una anticipació del que vindria amb Margaret Thatcher. L'exposició mostra la percepció, molt estesa a l'època, que la classe política britànica havia perdut el control no solament de l'economia sinó també de l'àmbit laboral i fins dels carrers. El punt àlgid –ingovernabilitat, atur, precarització, la guerra a Irlanda del Nord, tensions racials– va ser l'hivern de fa quaranta anys, el shakespearlament anomenat *hivern de la nostra pena*. Aquí en tenim algunes imatges.

Fotos acompanyades de relats, d'històries escrites que ara llegim en panells a les parets de la Virreina, una decisió expositiva que aplaudeixo amb delit. Com hem d'aplaudir les decisions de programació del director, Valentín Roma. Ho torno a dir: no us perdeu aquestes expos. 📺

HOMENATGE A JOAN BROSSA: UNA EXCURSIÓ AL TIBIDABO

ENRIC SATUÉ



Joan Brossa, al seu estudi, el 1990.

MARTÍ GASULL

Enric Satué recorda Joan Brossa amb motiu del centenari del naixement del poeta

Homenatge a Joan Brossa tramès el dia 19-1-19, coincidint amb l'aniversari del centenari del seu naixement

‘Una excursió al Tibidabo’ (Del llibre *Un llop a la vora del foc*)

Un diumenge, de nit, el poeta i jo sortim plegats de Barcelona per contemplar, com diu ell, ‘les lluminàries dels astres, plenes d’efectes màgics, lluny de les revelacions contingudes en els llibres i erigides en autoritat’. Després, promet que ‘errarem

perduts pels boscos eternals on comprovarem que, en efecte, tots els servidors van errívols’.

Però l'excursió entre torrenteres ens duu en primer lloc a visitar el Gabinet de Física Experimental Mentora Alsina, prop del baixador del funicular. Allà, hi admirem, extasiats, els aparells i instal·lacions de física elemental –òptica, acústica, mecànica, elèctrica i magnètica– un dels quals, precisament, inspirà el poeta per fer el rellotge il·lusori del Teatre Poliorama.



Joan Brossa i Enric Satué,
al camp del Barça . CEDIDA

En sortir, planeja la continuació del viatge cap a límits no menys naturals, com sap ell, ‘lluny del vell món amenaçat i passant per un corredor del jardí més impressionant entre neu i neula’.

En un antic teatret bastit l'any 1909 ens topem amb el Museu d'Autòmats, contemporani de la casa-laboratori del doctor Alsina, on s'exposa una col·lecció de ninots de fira mecànics increïble,

que diuen que ja al segle XIX funcionaven amb monedes. L'espectacle mecanicopoètic que ofereixen ens fascina, com diu ell que en altre temps fascinà els poetes romàntics i els artistes dadà.

Tot seguit, el poeta proposa anar d'excursió, com li agrada a ell, ‘carreteres enllà entre rèptils i ocells. Continuació del viatge travessant les rieres, cridant pel seu nom cadascuna en plena tardor, i pujada al terrat de les imatges després de travessar nous conreus i pinedes’.

En veure'ns passar, les màquines imiten amb gràcia tota mena de ganyotes, figures i moviments humans, per tal de retenir-nos. Ho fan amb prou caràcter i personalitat, com volent imitar la figura d'éssers de debò, com som nosaltres. La preferida del poeta és ‘la Monyos’, que al·ludeix a un personatge popular que als anys vint del segle XX cridava l'atenció dels vianants amb el seu aspecte extravagant, tot passejant-se per la Rambla i el carrer de Pelai. Encara ara, tants anys després, l'autòmat mou les mans i aplaudeix, acluca els ulls, alça les espatlles i mou el monyo.

Més enllà dels pallassos musicals, el poeta enfila, com prediu ell, ‘les caverne més belles, que contenen els més grans llacs subterranis ajaçats al peu d'una gran cúpula, les galeries de les quals es bifurquen en un ventall de cambres altes, il·luminades fantàsticament, que adorareu amb lloances’.

I un cop arribats al cim, al terrat de l'esplanada, em fa veure un aeroplà juganer que van batejar l'any 1923 amb pompa i circumstància 'Tibi Air', que fa voltes i més voltes, mecànicament i concèntricament, talment com un autòmat escapat del museu.

—**Fixa't que és l'expressió** simbòlica —diu ell— d'aquells que viatgen sense veure món, per més lluny que vagin, perquè mai surten d'ells mateixos.

L'endemà al matí, com disposa ell, 'visita als boscos que re-vesteixen les muntanyes. Els ocells de presa nien a les roques. Pau a tots els confins'. Malauradament, és hora de posar fi a un viatge o excursió que el poeta sap de sobres que complau, perquè no es cansa de dir a tothom que se l'escolta que 'del Tibidabo us agradarà l'ascens i el descens'. Tanta raó té, que dir Tibidabo i pensar en el poeta tot és u. El seu nom acudeix a la memòria abans que els de Tramvia Blau, funicular, Atalaia, muntanya russa, avió Tibi Air, miralls deformants, Museu d'Autòmats, Gabinet de Física Experimental Mentora Alsina...

Automàticament, com fan els ninots mecànics, penso si no anomenem la muntanya amb un nom que li escauria al poeta com un vestit a mida. De fet, ha posat en circulació quadri-síl-labs prou complicats —tot i que el que més li agradava eren

els monosíl-labs— com ara *Barrabomba* o *Barbafeca*, o encara més llargs, com *Parafaragamus*, *Quiriquibú*, *Titirimundi* o *Septimomiau*. Si s'ho hagués proposat, podria haver anomenat perfectament *Tibidabousuna* peça poètica o teatral de les moltes seves, sense haver d'encomanar-se ni a Déu ni al diable. Que, d'altra banda, és a qui pertany de debò l'autoria, perquè els mots formen part de l'oració inversemblant que Sant Mateu diu que el diable vessà en arameu, a cau d'orella, mentre Jesucrist feia dejuni al desert, amb vista a temptar-lo. La versió dels Evangelis traduïda al llatí ho diu així:



Joan Brossa, al seu estudi, el 1975. PILAR AYMERICH

Haec omnia Tibi dabo si cadens adoraveris me.

És a dir, tot això et donaré —i li feia mirar tot el que es veia— si agenollat m'adoressis. Penso que ja fóra hora que els autòmats, el diable, o qui sigui que tingui poder, imitessin amb gràcia les ganyotes, la figura i els moviments de Joan Fuster quan deia fa anys, com sempre assenyadament, que 'les grans figures haurien de ser renovades. Per exemple, jo no sé per què no fan més cas de Brossa, quan és evident que ja li toca; en canvi, a vegades es passen de rosca amb gent que està bé, que té gràcia, però que difícilment pot representar el bo i millor de la literatura catalana en el món'. 

VOX JA MARCA L'AGENDA D'EXTREMADURA SENSE TENIR-HI DIPUTATS

PERE MARTÍ



Excitar l'anticatalanisme per amagar la mala gestió o una situació econòmica catastròfica és un clàssic del PSOE meridional espanyol. ACN

Excitar l'anticatalanisme per amagar la mala gestió o una situació econòmica catastròfica és un clàssic del PSOE meridional espanyol * El Consell aprova l'estatut de la nova Agència Tributària Valenciana *** Escridassen Mateo Salvini durant un acte electoral a l'Alguer**

TEMA DEL DIA

Incompetència. Extremadura és una regió espanyola que té una taxa d'atur del 21%. En el cas dels joves, es dispara fins al 40%. Aquests últims cinc anys, 13.000 joves extremenys han hagut de marxar per trobar una feina digna. Cada mes, Extremadura perd dos-cents joves entre 20 i 39 anys. Actualment, té la taxa de pobresa més alta de l'estat espanyol, un 44,3%, i set municipis de la regió se situen entre els deu més pobres d'Espanya. També té el PIB per capita més baix de l'estat. La situació és francament alarmant, però la seva classe política, sense distinció d'ideologia, té una manera de tapar tanta incompetència: l'anticatalanisme. Els extremenys no tenen la culpa de tenir una classe política així, però és la que voten.

Amb aquesta realitat alarmant, al parlament extremeny no se li ha acudit una altra cosa que aprovar una resolució de-manant que s'apliqui un 155 permanent i més ampli a Catalunya, sense límit de temps. La resolució ha tingut els vots del PSOE, del PP i de Ciutadans. Els de Vox no, perquè encara no té representació parlamentària, però ja imposa el relat abans d'entrar al parlament a les eleccions autonòmiques del 26 de maig. A la veïna Andalusia, ha pactat de donar suport al govern de PP i Ciutadans i l'onada s'escampa. Alarmat per la decapitació de Susana Díaz, el president d'Extremadura, el socialista Guillermo Fernández Vara, ha donat el vist-i-plau a la votació, perquè ja veu el seu cap rodolant pels carrers de Mèrida.



Catalunya hauria d'evitar de caure en l'enfrontament territorial entre autonomies, perquè aquesta fase ja l'ha superada



En el debat entre comunitats riques i pobres, Catalunya sempre perd, perquè malgrat que és la que contribueix més a la caixa de solidaritat interterritorial, és titllada d'insolidària

Excitar l'anticatalanisme per amagar la mala gestió o una situació econòmica catastròfica és un clàssic del PSOE meridional espanyol. Però ara topa amb les necessitats de Pedro Sánchez de pactar el pressupost amb els partits independentistes catalans. Per això Fernández Vara ha hagut de matisar l'acord del parlament extremeny i la Moncloa ha sortit en tromba a descartar un 155 per a Catalunya, qualificant-lo fins i tot d'anticonstitucional. Com que ara hi ha diàleg, no toca irritar els partits catalans, a veure si finalment s'estoven i salven els comptes de Sánchez.

Malgrat la irritació que causen les provocacions dels polítics extremerys, Catalunya hauria d'evitar de caure en l'enfrontament territorial entre autonomies, perquè aquesta fase ja l'ha superada. Si Catalunya vol ser una República, com asseguren les forces polítiques que la governen, s'ha de limitar a negociar amb

Madrid les condicions de la separació, i què diguin a Extremadura només ens hauria de preocupar si afecta aquells catalans que hi tenen orígens. La millor manera que no ens afecti és evitar el fals debat entre comunitats riques i pobres, perquè això encara donaria arguments als unionistes per a provar d'equiparar l'independentisme amb fenòmens d'extrema dreta, com la Lliga del Nord, que no tenen res a veure amb el cas català.

En el debat entre comunitats riques i pobres, Catalunya sempre perd, perquè malgrat que és la que contribueix més a la caixa de solidaritat interterritorial, és titllada d'insolidària, fins i tot per persones que havien estat estrelles rutilants de la movida madrilenya, avui en decadència. Catalunya no té res a discutir amb Extremadura. Per això no cal respondre a les provocacions. Val més que els polítics catalans centrin els esforços a complir el mandat electoral. I desitjar a Extremadura que algun dia se'n surti sense l'anticatalanisme com a coartada de la seva incompetència.

MÉS QÜESTIONS

El Consell aprova l'estatut de la nova Agència Tributària Valenciana. El ple del Consell ha aprovat l'estatut de la nova Agència Tributària Valenciana, un pas que culmina la creació de l'organisme i establirà les bases de la modernització de l'administració tributària de la Generalitat, que a partir d'ara tindrà els seus mitjans informàtics. La nova agència permetrà de millorar l'ajut i l'assistència al contribuent per al compliment de les obligacions tributàries, assumir les funcions de recaptació en via executiva que ara exerceix l'AEAT i, en definitiva, 'ser més operatius en la prevenció i lluita contra el frau fiscal'. A més, també podrà assumir la recaptació executiva dels ens municipals del País Valencià que vulguin subscriure convenis amb l'agència. L'objectiu és que l'Agència Tributària Valenciana tingui l'autonomia i independència funcionals que li permettin d'assumir funcions tributàries fins avui delegades a altres administracions

o col·laboradors tributaris i que no era possible de fer de manera directa. El nou estatut potencia els departaments estructurals de la futura Agència Tributària Valenciana, en particular els d'informàtica i afers generals i pressupostaris, per dotar-los de recursos humans amb una adequada especialització professional.

Puig compareixerà al senat espanyol per explicar el presumpte finançament irregular del PSPV. L'operació del PP per a empastifar la resta de forces polítiques valencianes en casos de presumpte finançament irregular continua endavant. El president de la Generalitat i dels socialistes valencians, Ximo Puig, haurà de compareixer al senat espanyol el 14 de març, en la comissió d'investigació del finançament de partits polítics, per explicar el finançament del PSPV durant les eleccions del 2007. Serà en plena pre-campanya de les eleccions del 26 de maig. En declaracions als mitjans al final de la sessió d'aquesta comissió, el portaveu del PP, Luis Aznar, ha dit que, a més de la compareixença del cap del Consell, també s'havia sol·licitat una segona compareixença de l'actual presidenta del PSOE i ministra de Medi Ambient durant el govern de José Luis Rodríguez Zapatero, Cristina Narbona. A aquests dos noms, el PP hi afegeix la petició de compareixença d'onze persones més, la majoria relacionades amb Acuamed, empresa implicada en el cas del presumpte finançament irregular. Aquest bloc es preveu que es divideixi en quatre sessions, a partir del 14 de febrer, i que acabi el 14 de març amb la compareixença de Puig.

L'informe sobre la torrentada del Llevant de Mallorca proposa un únic ens de coordinació. L'informe tècnic del Govern sobre l'aplicació del Pla especial per a fer front al risc d'inundacions (Inunbal) és molt dur en les conclusions i deixa clar que la manca de material, de personal i de coordinació van ser determinants en la gestió d'Emergències de la torrentada que va afectar el Llevant de Mallorca el 9 d'octubre. El document és signat per



Pep Guardiola. ALBERT SALAMÉ

Joan Pol Pujol, cap de servei d'Ordenació d'Emergències i director tècnic d'Operacions d'Inunbal, qui admet que els morts no es podien evitar. Però és extensiu en la llista de mancances. No hi va haver una alerta primerenca sobre el fenomen atmosfèric, la informació va arribar de manera dispersa i fragmentada, va manca un tècnic que analitzés les dades, no es van activar serveis importants i tampoc no hi va haver prou personal. L'informe també esmenta la manca de formació especialitzada com un dels factors que va restar capacitat d'adaptació a la resposta. Un dels punts que es destaquen al document és la necessitat d'assolir una millor coordinació. 'Ha de ser prioritària la creació d'un ens públic que sigui responsable de tot el cicle de l'emergència', conclou l'informe. Aquest cicle inclou la prevenció, la planificació i l'organització de la resposta. Les inundacions van deixar tretze morts, es van fer més de tres-cents rescats i es van localitzar 74 persones desaparegudes. La tempesta també va causar danys materials importants: entre més, quatre carreteres tallades, vuit ponts amb danys estructurals greus, edificacions, vehicles, infraestructures de telecomu-

nicacions, aigua potable, xarxa elèctrica i canalitzacions d'aigua.

Salvini, escridassat durant una vista a l'Alguer. El ministre de l'Interior italià, Matteo Salvini, ha estat escridassat durant un acte electoral a l'Alguer. El dirigent ultra de la Lliga ha aconseguit de reunir unes tres mil persones provinents de tot el nord-est de Sardenya en un acte per a donar suport al candidat a les eleccions regionals, Michele Pais, i al candidat a president regional, Christian Solinas. La presència de l'ultradretà Salvini també ha aixecat protestes. Desenes de persones han provat d'impedir l'acte amb xiulets, cassoles i cartells on mostren el rebuig a les polítiques racistes de la Lliga. Un desplegament policial important ha impedit que hi hagués incidents. Ací podeu veure les imatges de les protestes:

La prefectura de Perpinyà prohibeix de manifestar-se a les entrades de l'autopista. La prefectura de Perpinyà ha pres una sèrie de mesures restrictives de cara a les manifestacions de les Armilles Grogues previstes aquest cap de setmana. Ha prohibit les manifestacions

a les entrades de l'autopista del Voló, de Perpinyà i de Ribesaltes, punts habituals de concentració dels manifestants. Durant tot el cap de setmana no es podrà comprar carburant en bidons i també és prohibit el transport d'armes de caça sense permís, ni municions. Igualment, és prohibida la venda i el transport de material de pirotècnia. La prefectura recorda que l'estat francès garanteix el dret de manifestació però també exigeix que es respectin la lliure circulació dels ciutadans i la protecció dels béns públics.

LA XIFRA

8 milions d'usuaris espera aconseguir l'aeroport de València aquest 2019, després d'haver aconseguit durant el 2018 la xifra rècord de 7.769.86.

TAL DIA COM AVUI

El 18 de gener de 1971 va néixer a Santpedor Pep Guardiola i Sala, ex-jugador i ex-entrenador del FC Barcelona. Ha estat un dels migcampistes més valorats del Barça, on actuà de cervell del dream team blaugrana. Va entrenar el primer equip del Barça durant quatre anys, després, el Bayern de Munic i, actualment, entrena el Manchester City. 

MÍRIAM NOGUERAS

‘No em veig de consellera. No els donaré el gust d’anar-me’n de Madrid’

Entrevista a la vice-presidenta del PDECat



ALBERT SALAMÉ

ODEI A.-ETXEARTE

L'estiu passat, va ser elegida vice-presidenta del PDECat amb l'objectiu d'arreglar el partit amb Carles Puigdemont. Míriam Nogueras és diputada al congrés espanyol i, des del setembre, coordina els diputats i senadors a Madrid. És allà on han aflorat més tensions, per les divergències entre els dos sectors que conviuen al PDECat. L'última, pel pressupost espanyol. Diu que no pensa deixar-ho. En aquesta entrevista, es descarta com a possible consellera de la Presidència en cas que Elsa Artadi faci el salt com a número dos de JxCat a Barcelona. També diu que compten amb els presos polítics per a les eleccions europees. Ens rep al despatx, a la seu del partit. Hi té dues grans fotografies: Carles Puigdemont i Quim Torra. Una pancarta per l'alliberament dels presos polítics, un mapa de Catalunya i, en un racó, un ninot de Playmobil que s'assembla al president a l'exili, llibre en mà.

—La Crida no vol acceptar el PDECat en bloc. Exigeix adhesions individuals i preveu de concórrer a les eleccions com a 'instrument polític organitzat'. Com hi encaixa el PDECat?

—Hem d'acabar de veure què esdevindrà finalment la Crida. Tenim una comissió delegada que es reuneix cada dilluns a la tarda, amb els nostres consellers empresonats. Tenim sobre la taula totes les possibilitats. Els consellers van enviar una carta a tots els militants convidant-los a formar part d'aquest projecte de manera individual. L'objectiu és clar: independència. És un instrument polític que neix per ser una cosa efímera. Això no topa amb els partits polítics, que són pensats per consolidar-se, fer-se grans, aplegar gent... On hi hagi un espai que sumi per assolir la independència, hi hem de poder ser.

—S'haurien de reformar els estatuts del PDECat per permetre la doble militància a la Crida?



Quan tens una cosa molt clara i el teu company dubta, a vegades et fa veure coses que tu no veus, i a l'inrevés



La pilota continua a la teulada del govern de Madrid

—Els estatuts no prohibeixen del tot la doble militància, se'n preveuen excepcions. De totes maneres, en el document que proposi la comissió delegada quedarà tot tancat i ho ratificaran les bases.

—Hi ha qui creu que l'objectiu és substituir el PDECat.

—No ho veig pas així. Al contrari. El partit no ha passat moments bons. El PDECat va néixer en un moment complicat que es va anar complicant encara més. Quan es va crear Junts per Catalunya, la majoria d'associats vam dir: és això. Volíem ser això quan vam néixer, i ens va costar. JxCat és gran i va creixent. Tots ens presentem amb aquestes sigles a les municipals i això, afegit a la Crida, pot ser bestial. Sempre hem estat de sumar. Carles Puigdemont mateix va proposar de ser el número dos d'Oriol Junqueras a les europees, prioritzant el país i no el partit. Ens creiem que hem de ser un estat.

—Enteneu que hi hagi dirigents i associats del PDECat que se sentin incòmodes amb la Crida i temin que es persegueixi dissoldre el partit?

—Els presos polítics hi estan posats i, d'entrada, confiança. Respecto que hi hagi gent que tingui dubtes. Més encara quan la Crida no s'ha definit. S'hauran de posar aquests dubtes sobre la taula, si no s'han esvaït, a partir del 26 de gener. Sóc fundadora de la Crida, juntament amb els companys dels Lledoners i amb Puigdemont.

—El president del PDECat, David Bonvehí, no se n'ha fet.

—I està molt bé. JxCat reflecteix la diversitat del país. No seria bo ni sa que tots penséssim igual. Quan tens una cosa molt clara i el teu company dubta, a vegades et fa veure coses que tu no veus, i a l'inrevés.

—Vós i els consellers presos podríeu formar part de la direcció de la Crida. Fins a quin punt això és compatible amb el PDECat?

—Quan estigui definida la Crida po-

drem valorar si és incompatible o no. Hem de ser capaços de reinventar-nos i adaptar-nos.

—Hi ha un perill real que el PDECat es trenqui?

—No, espero que no. Si hem passat totes les coses que hem passat, això també ho passarem.

—Una de les qüestions que heu passat és el debat intern pel pressupost espanyol. Hi ha hagut diputats a Madrid que n'han defensat la tramitació, com ara Ferran Bel. Us heu sentit qüestionada?

—Ferran Bel no ha dit mai que s'havia de tramitar el pressupost. Va aclarir que, si bé el no al pressupost s'havia aprovat en un consell nacional, els associats no havien decidit si s'havia de tramitar. Hi havia un sector que tenia més clar que no es podia fer si no hi havia una resposta política, i uns altres que valoraven l'opció de tramitar-lo i de deixar temps. Si hi havia dubtes, estic segura que dilluns passat a Waterloo van quedar esvaïts. Vam ser capaços d'aglutinar les diferents posicions en un consens majoritari.

—Demanen una taula de diàleg bilateral amb una supervisió independent. L'acord a què han arribat Pere Aragonès i Elsa Artadi amb Carmen Calvo i Meritxell Batet és un primer pas?

—Mantenim el no a la tramitació i al pressupost. La pilota continua a la teulada del govern de Madrid. Les propostes que ara s'han fet van ser descartades a l'agost. Aquesta vegada no s'han concretat, però no s'han apartat de la taula. Veurem com evoluciona. Parlar no és inconstitucional. És més, no parlar és inconstitucional, a parer meu. Ho veurem. La nostra posició és la mateixa.

—Si la negociació evoluciona en positiu, el PDECat es pot repensar el no al pressupost?

—La resolució aprovada diu, en el punt u, no al pressupost. El punt dos diu que, en cas que el grup es proposi de votar a favor d'algun tema important, ha de passar pels associats.



Si prioritzeu poltrona, voldràs política còmoda. Si prioritzeu altres coses, segurament haurà de ser més valent o prendre decisions més complicades

ALBERT SALAMÉ

—Una consulta.

—Sí. És evident que no prendrem una decisió unilateral. Tot ho fem coordinat amb el govern i amb JxCat. Ni els uns ni els altres no fem cap pas sense consensuar-lo.

—El president Torra va advertir que, si el PDECat i ERC es dividien en la votació del pressupost, hi podia haver una crisi de govern.

—Hi ha hagut molt de rebombori amb aquesta frase, però la setmana passada tant Torra com Aragonès van fer el mateix discurs. Si no hi ha una proposta política, no hi ha ni pressupost ni tramitació. Per tant, entenc que els dos partits estem molt alineats en això. No hi ha d'haver vots diferents si fem tot el procés agafats de la mà.

—A l'independentisme li convé més Pedro Sánchez o que hi hagi eleccions i que potser governin el PP i Ciutadans amb Vox?

—Li convé que siguem independents

d'una vegada. Hem tastat el PP i el PSOE i continuem tenint presos polítics, exiliats, hi ha hagut una actuació policial de repressió i detencions amb què hem reviscut dies molt bèsties que semblava que amb el PSOE no es podien repetir. A l'independentisme li convé un govern capaç de negociar, dialogar i pactar. Algú de Madrid deia 'que en són, d'imbècils, aquests catalans, que pacten i negocien, i al final sempre perden alguna cosa'. A Madrid, pactar no s'estila gaire. A Espanya li convé un govern valent i no és normal que entri al parlament un partit xenòfob, feixista i masclista. Però a nosaltres ens convé marxar. Els ciutadans d'Espanya que es repensin què els convé, a ells.

—Quim Forn i Elsa Artadi formarien una bona candidatura de JxCat per Barcelona?

—Seria estupend, però tenim una candidata, que és Neus Munté. Confiança total en la Neus i en Quim. Fa mesos que treballen per presentar una can-

didatura guanyadora. El resultat serà potentíssim.

—Per què és tan difícil que arribin a un acord?

—Perquè som els únics que ens hem pres molt seriosament el moment històric que vivim. No val a fer com s'ha fet sempre. El moment requereix aparcar la política còmoda. Hi ha gent que ha viscut la política molt còmodament de fa molts anys i ara ser en política és molt incòmode. Has de prioritzar què vols. Si prioritzeu poltrona, voldràs política còmoda. Si prioritzeu altres coses, segurament haurà de ser més valent o prendre decisions més complicades.

—Si Artadi va a l'Ajuntament de Barcelona, haurà de ser rellevada a la conselleria de la Presidència. Us hi veieu?

—No. Vaig arribar a Madrid totalment verda en política espanyola i internacional. Quico Homs m'ha ajudat moltíssim. I tant com hem aconseguit, ara no els donaré el gust d'anar-me'n de Madrid.

—A qui? Als vostres companys diputats o al PSOE, PP, Cs...?

—Als companys dels altres partits.

—Per tant, prioritzeu Madrid.

—A Madrid em tenen molt calada. Saben fins on poden tirar i on no. Hem aguantat com un clau i sé que hi puc fer coses que algú nou tindria més complicat de fer. Hi estic apuntalada. M'hi quedaré sempre que m'ho demanin i sé que estan contents amb la feina que hi fem. Prioritzant el país, em toca resistir a Madrid.

—També sou candidata per Mataró.

—Mataró és una ciutat preciosa que els diferents governs socialistes han deixat en coma. La gent de Mataró necessita veure que es pot construir un país preciós començant per les ciutats. Segurament, molta gent de Mataró que avui no és independentista entendrà que la millor cosa que li pot passar família és tenir un estat lliure, democràtic i lluny de la política que fins ara hem viscut.

—Per internacionalitzar el conflicte, seria bo que el candidat de JxCat a les europees també fos un pres polític?

—N'anem parlant amb Brussel·les, els Lledoners i JxCat. Tenim molt clar que comptem amb els Lledoners.

—Jordi Turull pot ser el candidat?

—Tenim Jordi Turull, tenim Josep Rull. En Jordi va ser detingut a mitja investigació. No hi ha res definit, però tenim claríssim que els volem. Són un actiu brutal. Igual que a Barcelona, es va tancat una llista potent.

—El pacte amb el PNB està fet?

—No. Nosaltres hem de tenir clar quines persones volem que encapçalin la llista. També és veritat que, des del primer dia, estem oberts a una llista que vagi més enllà de les que sempre hi ha hagut a Europa: amb ERC, Bildu...

—Però aquesta porta ja és tancada, oi?

—L'han tancada més uns que no pas uns altres. Però sóc optimista i no perdo l'esperança. Sigui com sigui, hem



Un ninot de Playmobil de Carles Puigdemont i una xapa il·lustrada per Joan Turu, al despatx de Míriam Noguera. ALBERT SALAMÉ

d'acabar de definir la llista que volem i, a partir d'aquí, tancar els pactes que calgui.

—L'escrit de defensa de Joaquim Forn diu que l'1-O 'hi va haver alguns incidents, de signe divers, de gravetat relativa i d'autoria plural i indeterminada que es van saldar amb cinc detencions i amb alguns danys materials'. El seu advocat, Xavier Melero, va reconèixer el prestigi del Tribunal Suprem i, en una entrevista a RAC1, va dir que no sabia què era un judici polític. Són opinions que contrasten amb les que han expressat alguns presos polítics del PDECat. Al partit el preocupa l'enfocament que pugui donar al judici?

—Em preocupa més l'enfocament en general. El judici serà un tsunami. Que em demanin per les tendències ideològiques d'un advocat... Confio plenament en tots els nostres companys. Fa mesos que es preparen per això. No s'han mo-



La gent de Mataró necessita veure que es pot construir un país preciós començant per les ciutats

gut ni una línia d'allò que els ha portat fins aquí.

—**Ha fallat la coordinació?**

—No. Anem sovint als Lledoners. Han treballat moltíssim, estan junts i fa mesos que hi treballen. La coordinació és absoluta. Fa més d'un any que la gent no veu els presos polítics. Quan comenci el judici, veuran la cara de Turull, Junqueras, Romeva, Forn... De tots. Serà un tsunami i ens hem de centrar en ells. Que es parli d'aquestes coses, fins i tot m'emprenya.

—**Com a partit, preveieu que hi pugui haver pactes amb la fiscalia?**

—No. Tampoc no ho volen pas, ells.

—**Quina ha de ser la resposta política a una sentència condemnatòria?**

—Tenint en compte que és una farsa i un judici polític, hem de respondre amb dos ovaris i amb intel·ligència política, com va dir Puigdemont. Això no és deixar-se endur per la inèrcia, sinó imposar-nos una mica. Per mi, és això que fem a Madrid. El govern espanyol no té cap dret de fer el que va fer Rajoy ni el que fa Sánchez. Ara hem de ser contundents i això costa, perquè durant molts anys, amb aquesta política còmoda, no ha calgut tanta contundència. Però és precipitat de decidir què s'ha de fer després. El judici és un tsunami que s'ho endurà tot.

—**No seria desitjable una resposta unitària?**

—Sí, n'estic convençuda, però hem de veure com impacta el judici en la societat. Les urnes van dir que hi havia una majoria absoluta al parlament que volia independència. És normal que la gent exigeixi que el seu mandat es compleixi. També és cert que formem part d'un estat que no respecta el resultat de les urnes i no és fàcil de fer política. Però la gent hi és. Serà la gent qui ens marcarà el camí, als polítics.

—**Per què no hi ha unitat estratègica dins l'independentisme?**

—Artadi i Aragonès van anar dijous junts a la reunió de Madrid, i no és la prime-

ra vegada. Fa temps que ens asseiem, parlem i mirem de sortir de la situació de la millor manera possible. Però hi ha unes municipals a la cantonada, i hi ha partits que prioritzen el partit... No estem allunyats. L'estratègia a curt termini l'executem plegats, i potser falta fer-ho a mitjà i a llarg termini. Es farà. No hi ha alternativa.

—**En una entrevista a Catalunya Ràdio, Jordi Cuixart deia que calia un relleu de lideratges perquè no es podia governar el país des de l'exili o la presó, o no únicament. Ho compartiu?**

—En el moment que els dirigents de les entitats i el govern són empresonats i a l'exili, els qui són a la segona línia passen a la primera. Un lideratge no es construeix en quatre dies. Tant de bo tinguéssim Carles Puigdemont aquí. No crec que sigui un relleu, però sí que s'ha de determinar qui poden ser els pròxims dirigents, tenint en compte que considerem que els dirigents són els altres. És veritat que no es pot governar només des de la presó o l'exili. Anem molt sovint a Brussel·les i anem cada setmana als Lledoners perquè comptem amb tots. Ells han començat el procés. Amb l'inesperat pas al davant de la segona línia, de manera natural es construeixen els dirigents. Puigdemont ha parlat d'Artadi. És un valor en alça. Surt gent que, per la seva determinació i intel·ligència política, es posa en el primer pla.

—**Sou a la primera línia del PDECat des de fa mig any. La política és com us l'esperàveu?**

—No, gens. Vinc de l'empresa privada. Quan tens un projecte, el treballes amb l'equip, els treballadors i els proveïdors. Tens un objectiu i les misèries personals no són sobre la taula. En política, hi ha un component personal i d'egos terrible. No ho acabo d'entendre, però hi són. Això fa que la política no sigui tan fàcil. No m'esperava entrar en política, però és dur i molt desgastador. Ser en política és nedar tot el dia a contracorrent. Tens la sensació que t'esforces molt i avances poc. ■



El govern espanyol no té cap dret de fer el que va fer Rajoy ni el que fa Sánchez



L'estratègia a curt termini l'executem plegats, i potser falta fer-ho a mitjà i a llarg termini



Presentació de Any Brossa, amb Vicenç Altaió (dret) i la consellera Laura Borràs (assentada). EFE

Comença l'Any Brossa sense pressupost

Joan Brossa Comissariat per Manuel Guerrero, les institucions no el dotaran d'un pressupost propi

MONTSERRAT SERRA

La Fundació Joan Brossa, que des de fa pocs mesos té seu pròpia al carrer de la Seca, 2 i nou president, Vicenç Altaió (que substitueix Josep Maria Mestres Quadreny), serà l'epicentre de la celebració de l'Any Brossa, que comença avui, dia en què va néixer l'artista fa cent anys. S'allargarà fins al 30 de desembre, quan farà vint anys que es va morir. L'Any Brossa és comissariat pel gestor cultural Manuel Guerrero, que

ja va comissariar l'Any Palau i Fabre.

Vicenç Altaió va presidir l'acte de presentació de l'Any Brossa a la fundació, en què va assistir la consellera de Cultura, Laura Borràs, i també Carles Sala, de l'Institut de Cultura de Barcelona (ICUB), el director del MACBA, Ferran Barenblit, i personatges històrics vinculats a la vida, l'obra i el llegat de Joan Brossa: la historiadora de l'art Glòria Bordon, el director teatral Hermann Bonnín, el mag Hausson, el compositor Mestres Quadreny. També el director de la Filmoteca, Es-



Vicenç Altaió va presidir l'acte de presentació de l'Any Brossa a la fundació

teve Riambau, el president del CoNCA, Carles Duarte, i la productora Isona Passola. Entre els artistes joves, hi havia el poeta Eduard Escoffet i Marta Torrents, component de la companyia Cabosanroque.

Joan Brossa va ser un poeta de combat, polític i artístic. No va tenir una vida fàcil, va ser artista en una època sinistral de dictadura, l'època de la fosca, que ha definit Altaió. S'emmarca en les segones avantguardes, les que es van desenvolupar als anys cinquanta, amb el grup Dau al Set i en especial amb Antoni Tàpies, però també amb artistes una



Joan Brossa, els anys 50. ROMAN FERRER

mica més joves que ells, com el cineasta Pere Portabella i el compositor Mestres Quadreny (ambdós celebren aquest 2019 els noranta anys).

Altaió considera Joan Brossa el poeta experimental més important de la literatura catalana. Que s'adscriu a la cultura d'avantguarda i a la cultura popular, tot i que Brossa deia que no era pas avantguardista sinó un poeta del present, que era la societat que anava endarrerida. Potser per això i de ben segur per altres raons que s'hi vinculen, avui l'obra de Joan Brossa i el seu esperit estètic i de revolta continuen vigents. Potser més que mai.

Un programa sense pressupost

La consellera de Cultura va aprofitar la presentació de l'Any Brossa per anunciar que

en el pròxim consell executiu es faria pública la llista de commemoracions oficials del 2019 i que l'Any Brossa hi era inclosa. I també va aprofitar l'avinentsa per anunciar que la Generalitat entraria al patronat de la Fundació Joan Brossa (també s'espera que ben aviat en formi part la Fundació Tàpies).

Tanmateix, la presentació va quedar marcada pel pressupost: quan una periodista va demanar quin pressupost tenia l'Any Brossa, el president de la fundació va ser categòric: 'Zero absolut.' El fet és que l'Ajuntament de Barcelona ha aportat 150.000€ per a rehabilitar l'edifici que acull la Fundació Joan Brossa, però no ha previst cap pressupost per a les activitats ni ha dotat de pressupost propi l'Any Brossa. I una cosa similar s'esdevé amb la Con-

La consellera Borràs es va justificar al·legant el poc pressupost que tenia la conselleria, però no va reivindicar cap pressupost més

selleria de Cultura, que aporta recursos de les institucions que s'hi vinculen (Institució de les Lletres Catalanes, Filmoteca, etc.) i el seu personal (el mateix comissari, Manel Guerrero), però no compta dedicar cap partida concreta per a la programació d'activitats pròpies del centenari.

En conseqüència, aquesta manca de pressupost farà que els creadors tornin a ser els màxims perjudicats, perquè no se'ls dotarà de recursos per a la creació d'accions, espectacles ni recerques sobre Brossa. I, probablement, tot

allò que facin ho acabaran fent per amor a Joan Brossa, de manera que, inevitablement, es continuarà fomentant la precarització del creador i de la cultura.

La consellera Borràs es va justificar al·legant el poc pressupost que tenia la conselleria, però no va reivindicar cap pressupost més bo ni que la situació hagués de ser millorable. Només es va limitar a defensar-se i dir que es destinaven uns diners considerables a l'Any Brossa dins el pressupost ordinari. ■

Deu propostes de la programació de l'Any Brossa

Joan Brossa Us proposem exposicions, lectures dramatitzades, un simposi, itineraris, noves edicions, etc., amb motiu de l'Any Brossa que ara comença

MONTSERRAT SERRA

La Fundació Joan Brossa, situada a l'antiga Casa de la Moneda de Barcelona, en un carreró amagat del barri del Born, serà l'epicentre dels actes de l'Any Brossa. És en aquesta seu que avui dissabte, 19 de gener, quan fa cent anys que el poeta va néixer, serà homenatjat amb la lectura col·lectiva de cent poemes seus, feta per amics i personatges de la cultura. La batllessa de Barcelona, Ada Colau, ha anunciat la seva assistència a l'acte, que començarà a les cinc de la tarda.

Us oferim deu propostes destacades del programa de l'Any Brossa:

No em va fer Joan Brossa. De Cabosanroque

Entre les exposicions itinerants vinculades a Joan Bros-

sa, destaca aquesta proposta de Cabosanroque, aquest gener al centre d'art Can Manyé d'Alella. És una instal·lació visual i sonora plena d'objectes molt brossians. L'acció s'endinsa en l'esperit rupturista, transgressor, de màgia blanca i màgia negra, d'exploració del llenguatge, de transitar pels marges de l'artista. Brossa com a motor per a crear una peça que és, sobretot, llenguatge cabosanroque: creació des de l'atzar, radiacions de llum, construcció d'un espai sonor, acció poètica lírica i de somni.

Poesia Brossa - Macba

Ara fa un any, el Museu d'Art Contemporani de Barcelona acollia l'exposició Poesia Brossa, comissariada per Teresa Grandas i Pedro G. Romero. Ara se n'ha presentat el catàleg, que, segons el director del MACBA, Ferran Barenblit, és un volum dens



Joan Brossa, el 1982. JAUME MAYMÓ



Joan Brossa, el 1982. MARTÍ GASULL

i intens, però també àgil, que es llegeix de manera molt brossiana i endevina nous camins per a llegir Brossa. Barenblit també ha anunciat que l'exposició començarà una itinerància internacional. Va començar a l'Artium de Vitòria i a partir del juliol viatjarà a Amèrica, al Museo Nacional de Buenos Aires. Allà, l'obra de Brossa dialogarà amb la d'altres artistes contemporanis seus.

Brossa i la Filmoteca

És sabut que Brossa estimava el cinema i era un espectador habitual, gairebé diari, de la Filmoteca. I sempre s'asseia al mateix lloc. A la sala Chomón de la nova seu de la Filmoteca, al barri del Raval, hi ha 'la butaca d'en Brossa', una butaca vermella. Amb motiu del centenari del naixement del poeta, la Filmoteca organitza 'Instantànies brossianes', dotze

instantànies que de ben segur ell no s'hauria perdut: de Hitchcock a Delvaux, de l'avantguarda soviètica als germans Marx.

Joan Brossa i la poesia experimental Fundació Joan Brossa Comissari: Eduard Escoffet

Recorregut per la poesia experimental de la segona meitat del segle XX a partir de l'obra de Joan Brossa, establint lligams entre la seva obra i poetes d'Europa i Amèrica. Del 16 de maig al 8 de setembre del 2019.

Festival de poesia i art en acció Fundació Joan Brossa

Durant tres mesos, l'espai del carrer de la Seca, 2 quedarà pres per artistes, poetes i performers. A partir d'exposicions de durada curta (una setmana) es generaran recitals, accions, xerrades... Del 13

de setembre al 2 de desembre del 2019.

Escenari Joan Brossa

La sala del carrer de Flassaders (a tocar de la Fundació Joan Brossa) acollirà un cicle de lectures dramatitzades (29 de gener, 26 de març, 28 de maig); l'espectacle 'Laberint striptease', dirigit i coreografiat per Roberto G. Alonso; 'Brossa enrabiat', espectacle en format de cabaret literari, i altres propostes a partir de l'esperit i l'obra de Joan Brossa.

II Simposi Internacional Joan Brossa. 'Els arbres varien segons el terreny'

Amb la intenció de fer una actualització i posar noves bases dels estudis sobre Joan Brossa. A partir del poema 'Els arbres', del llibre *Em va fer Joan Brossa*, de 1950, fruit de les seves converses amb el poeta brasiler João Cabral de Melo.

Noves edicions i estudis

A més del catàleg de l'exposició 'Poesia Brossa' del Macba, que ja hem citat, hi haurà altres publicacions. Entre més:

Catàleg raonat sobre la poesia visual de Joan Brossa, a cura d'Alicia Vallina i Glòria Bordons (Fundación Azcona)

Joan Brossa, ara i aquí, per Carles Rebassa (Angle Editorial)

Brossa: escarnidor i burleta. Records d'una amistat estel·lar, per Arnau Puig (Comanegra)

Joan Brossa o el pedestal són les sabates, per Jordi Coca (Ensiola)

Antologia de poemes visuals de Joan Brossa, a cura de Marc Audí (Visor)

Poesia escènica (volums XVI, XVII i XVIII), de Joan Brossa (Arola Editors)

El ventrllloc, de Joan Brossa (Institut del Teatre)

Antoni Tàpies. Teatre Fundació Antoni Tàpies Comissària: Núria Homs

Repàs de cinc escenografies teatral que Tàpies va fer entre el 1961 i el 1989 i de la participació que va tenir el 1992 en una òpera per al Gran Teatre del Liceu que no es va arribar a fer. Aquesta exposició s'emmarca en l'Any Brossa i la celebració del norantè aniversari del compositor Mestres Quadreny.

Cantània: A de Brossa

Cantata en què participen alumnes de quart i cinquè de primària d'escoles de tot el país. Enguany, parteix de textos de Joan Brossa i Miquel Desclot, escrita per Marta Gil i amb música d'Eduard Iniesta. Del 14 de maig al 6 de juny del 2019. ■■■



En realitat quan i per què parlen de Catalunya els polítics espanyols?

La dada L'analista Joe Brew revela la intencionalitat de l'ús de Catalunya com a arma política

JOE BREW

Catalunya va en boca dels dirigents dels principals partits espanyols gairebé sempre. La fan servir com a arma política, tal com s'ha vist aquesta setmana a l'Assemblea d'Extremadura. Una anàlisi de l'ús que fan de Catalunya a Twitter aquests polítics pot ser força reveladora.

La pregunta

Quina quantitat de missatges –i quan– piulen sobre Cata-

lunya els polítics espanyols amb aspiracions a la Moncloa?

El mètode

Hem recollit tots els piulets públics dels dirigents dels cinc principals partits polítics espanyols:

Partit Popular: Pablo Casado (@pablocasado_)

Vox: Santiago Abascal (@santi_abascal)

Ciutadans: Albert Rivera (@albert_rivera)



Hem recollit tots els piulets públics dels dirigents dels cinc principals partits polítics espanyols

PSOE: Pedro Sánchez (@sanchezcastejon)

Podem: Pablo Iglesias (@pablo_iglesias_)

En total, són 79.112 piulets. Hem cercat les següents quatre arrels de paraula entre aquests piulets:

'separatis' (inclou *separatista*, *separatismo*, etc.)

'independ' (inclou *independentismo*, *independencia*, *independentista*, etc.)

'catal' (inclou *cataluña*, *catalán*, etc.)

'secesionis' (inclou *secesionismo*, *secesionista*, etc.)

'golp' (inclou *golpe*, *golpista*, *golpismo*, etc.)

Hem agregat les dades per setmana, hem calculat el nombre total de piulets que conté qualsevol d'aquestes arrels de paraula i, després, hem calculat el percentatge respecte a tots els piulets d'aquella setmana.

Resultats

Si observem les dades del 2018 en global, trobem més diferència entre els diferents polítics. Els partits de dretes fan referència a Catalunya sovint: un 15,7% dels piulets de Pablo Casado, un 19,7% dels de Santiago Abascal, i un 26,1% dels d'Albert Rivera.

Però examinant les dades del 2018 en brut, veiem que s'hi amaguen variacions importants al llarg del temps. Tal com podria esperar-se, la proporció de piulets sobre Catalunya va ser superior la tardor del 2017, el període del referèndum i les posteriors eleccions al parlament. Tanmateix, fins i tot tenint en compte això, els cinc polítics mostren una variació notable en la freqüència en què piulen sobre Catalunya. El següent gràfic mostra el percentatge de piulets setmanal de cada polític.

Potser el cas més dràstic d'una variació estranya és el de l'actual president del govern espanyol, Pedro Sánchez.

Pedro Sánchez

El gràfic següent (3) mostra el percentatge setmanal

de piulets de Sánchez sobre Catalunya.

Immediatament després d'haver estat investit president espanyol, va deixar de piular sobre Catalunya durant moltes setmanes. Des de la moció de censura a Mariano Rajoy, la freqüència de piulets sobre Catalunya és significativament més baixa que no abans de ser president.

Pablo Casado

El gràfic següent (4) mostra el percentatge setmanal de

piulets de Casado sobre Catalunya.

Casado va piular sobre Catalunya amb una freqüència extremadament alta fins a les eleccions al parlament del 21 de desembre. A partir d'aleshores, amb els resultats del PP més baixos de la història, va canviar de tema. La freqüència de piulets sobre Catalunya va continuar baixa fins al canvi al govern de Sánchez. Tanmateix, tan bon punt es va convertir en el president del PP, va tornar a piular sobre Catalunya i amb més freqüència.

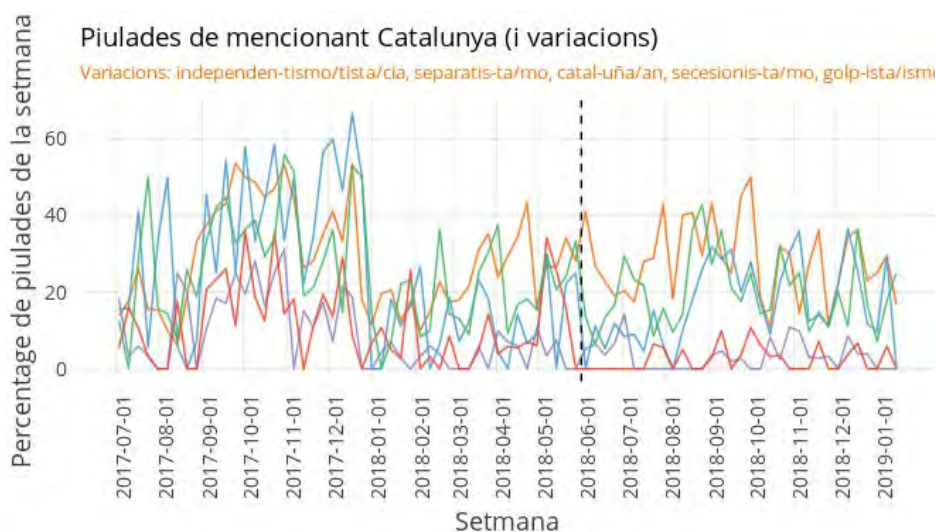
Pablo Iglesias

El següent gràfic (5) mostra el percentatge de piulets sobre Catalunya de Pablo Iglesias.

És destacable la baixa freqüència general de piulets de Pablo Iglesias sobre Catalunya. En va escriure sovint durant el referèndum i el període electoral, però s'ha mantingut relativament en silenci pel que fa a aquesta qüestió des d'aleshores.

Albert Rivera

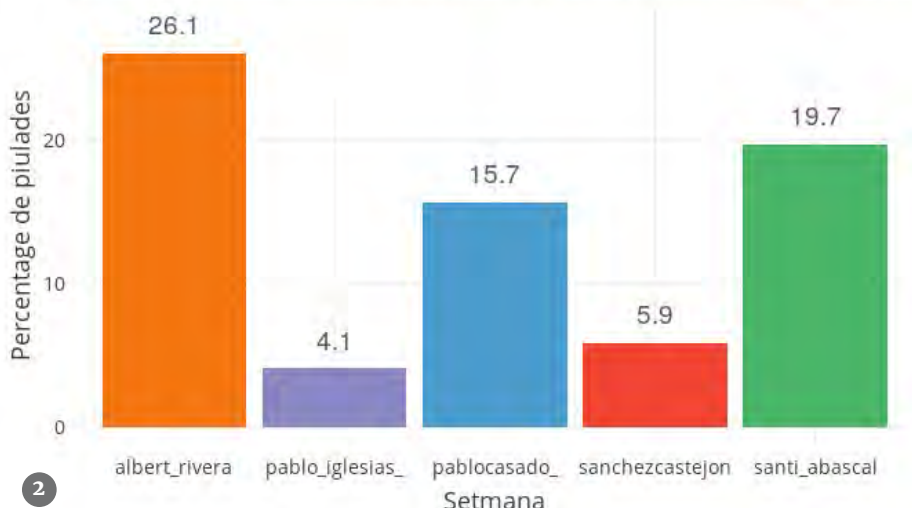
Albert Rivera és el polític que fa referència a Catalunya més



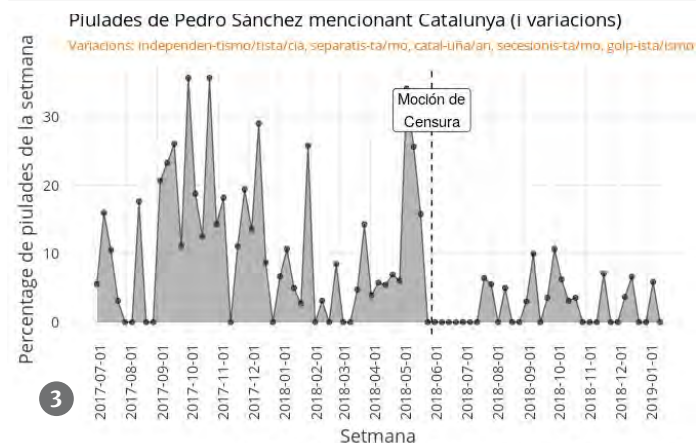
1

Piulades de mencionant Catalunya (i variacions)

Variacions: independen-tismo/tista/cia, separatista/mo, catal-uña/an, secesionista/mo, golp-ista/ismo



2



sovint. El gràfic de sota (6) mostra el percentatge setmanal de piulets sobre Catalunya.

No hi ha cap variació notable durant aquest darrer any i mig. La característica principal dels piulets de Rivera sobre Catalunya és que es mantenen alts tot el període de temps examinat.

Santiago Abascal

El gràfic de sota (7) mostra el percentatge de piulets sobre Catalunya de Santiago Abascal, president de l'emergent partit Vox.

Com Rivera, la freqüència de piulets sobre Catalunya no varia gaire i es manté alta durant tot el període estudiat.

Conclusions

Hi ha tres conclusions interessants d'aquesta anàlisi:

Els polítics de dreta espanyolista (Rivera, Abascal i Casado) piulen sobre Catalunya amb una proporció molt més alta que no pas els d'esquerrers (Sánchez i Iglesias).

Pablo Casado va disminuir dràsticament la freqüència amb què piulava sobre Catalunya després dels pobres resultats del PP a les elec-

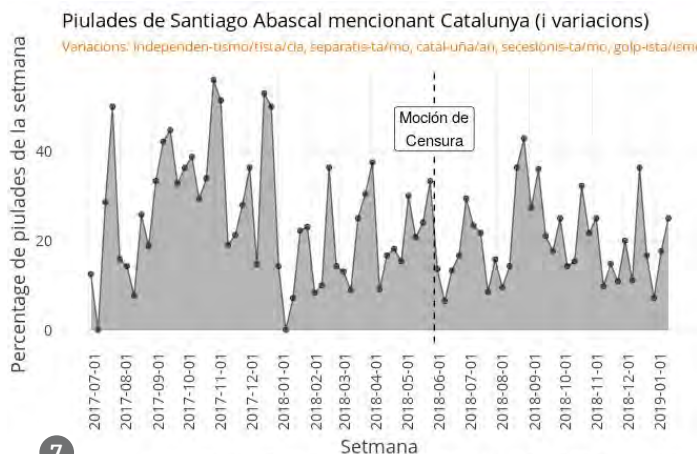
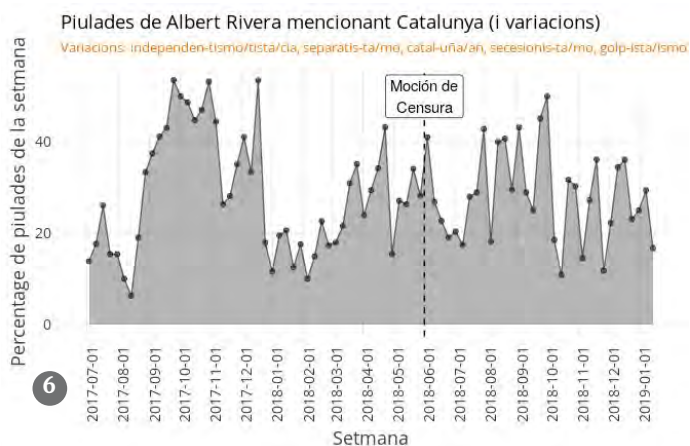
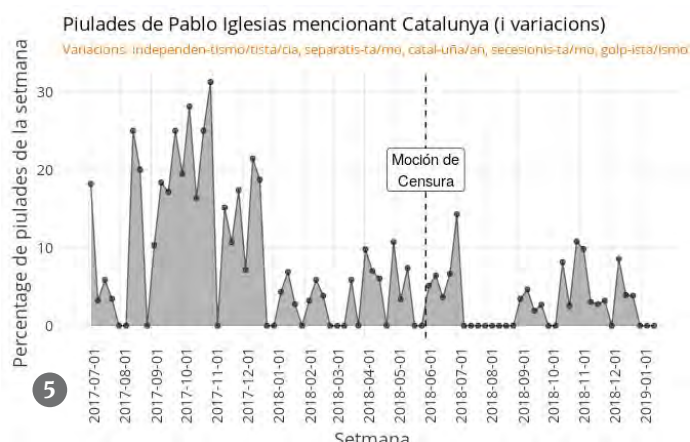
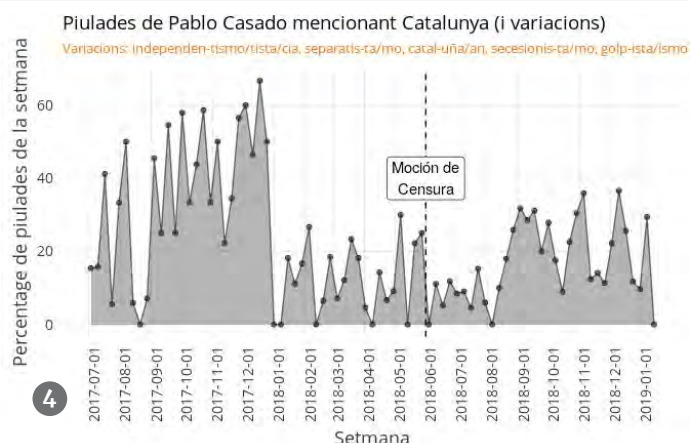
cions de desembre del 2017. Però va augmentar novament la freqüència després d'haver estat elegit president del PP.

Pedro Sánchez piulava molt més sobre Catalunya abans de ser president que no pas després.

El tercer punt potser és el més interessant. Catalunya era un tema útil per a Sánchez durant el temps previ a la moció de censura del govern de Rajoy. Posteriorment, però, va esdevenir una qüestió que el feia semblar feble (per als oponents a la dreta) i ineffectiu (de cara als sobiranistes).

L'acostament de Sánchez a Catalunya, evidenciat pel rastre de piulets, és el de l'estruc que amaga el cap a la sorra. Com més agrada a la dreta, més allunyats se senten els sobiranistes catalans de les seves polítiques. Però si fa cap reconeixement del creixent consens entre els catalans sobre el dret de l'autodeterminació, els seus oponents a la dreta (que ja piulen molt més que ell sobre Catalunya) ho utilitzaran com a combustible per a les seves campanyes polítiques.

La seva resposta al dilema? Silenci. ■



7 DIES

{ La selecció de la setmana { 14-18 de gener



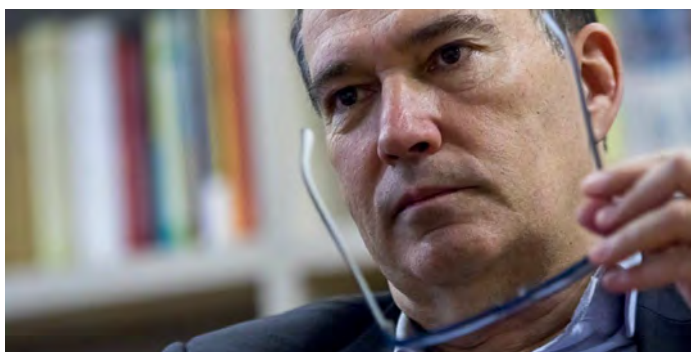
Dimecres 16.
Toni Comín:
‘Puigdemont no és
el meu enemic, és el
meu aliat’

ALBERT SALAMÉ



Djous 17.
Martí Domínguez: ‘Necessitem
un món intel·lectual més
bel·ligerant amb totes les coses
que passen’

ALBERT SALAMÉ



Dilluns 14.
Jaume Alonso-Cuevillas:
‘Si em veig d’eurodiputat?
Si al final sortís una proposta,
i fos per defensar la causa, sí’

ALBERT SALAMÉ

JAUME ALONSO-CUEVILLAS

‘Si em veig d’eurodiputat? Si al final sortís una proposta, i fos per defensar la causa, sí’

Entrevista biogràfica i personal a un dels advocats del procés



ALBERT SALAMÉ

ANDREU BARNILS

Jaume Alonso-Cuevillas (1961) és un dels advocats del procés. Actualment porta els casos de Carles Puigdemont, Lluís Puig, i Clara Ponsatí, tots tres a l'exili. Aquesta entrevista se centra, però, més en la figura del lletrat que en la dels seus clients. Així, aprenem que Alonso-Cuevillas ve d'una nissaga d'advocats, que defensar la junta de Jan Laporta el va marcar tant que va estudiar econòmiques amb cinquanta anys, i que no tanca la porta a un futur dedicat a la política. Ràpid de cap, Alonso-Cuevillas rep VilaWeb al seu despatx barceloní i afirma que últimament té més clients de perfil unionista que republicà. I explica el perquè.

—A què es dedicaven els vostres pares?

—El meu pare era un advocat que venia d'una família de metges. Metges que volien que ell també ho fos. Però el meu pare no suportava la sang, es veu que es marejava. Ell volia ser filòsof, i se sabia poesies del segle d'or de memòria. Pàgines i pàgines. Un intel·lectual. Però li van dir nen, amb això no et guanyaràs la vida. Llavors van pactar fer dret. I el seu únic germà (en tenia un altre que va morir de nen) va fer dret, també. I dels quatre fills que va tenir el meu pare, els tres barons hem fet dret. Hem acabat essent una nissaga jurídica. El meu germà gran va ser el notari més jove de la història d'Espanya. I crec que encara ningú l'ha superat. El meu germà mitjà és el president de la mútua dels advocats actual. I el fill gran del meu germà, és el número 1 de la seva promoció. Tots hem fet dret, menys la noia.

—Què va fer la noia?

—La noia és la meva germana, i va morir ara al setembre, i ella sí que va estudiar filosofia. Va agafar l'època bohèmia, va voltar el món, i va acabar parlant vuit o nou idiomes. Diverses filologies, va estudiar. Era germana gran meva, que jo sóc el quart. El petit.



Calculo que els condemnaran entre vuit i dotze anys



La solució vindrà perquè s'haurà d'imposar un referèndum a Espanya

—I la mare, a què es va dedicar?

—Mestressa de casa. Però pintava. La mare pintava abstracte. Era molt moderna. Tocava el piano, l'orgue electrònic i un sintetitzador. Ma mare era un personatge curiós. Família de Lloret. Avi amb fàbrica tèxtil. I alcalde de Lloret durant la guerra. Es va arruïnar quan va entrar el niló. Tenen un humor molt peculiar, a can Sayrol. Ma mare el tenia. I no li quadrava gens l'aspecte físic de dona burgesa i el seu humor. Quan em vaig casar amb la meua primera dona em va regalar un quadre abstracte, on es veia clarament un negre amb una blanca. Tenia els seus punts.

—Per què estudiéu dret, vós?

—Crec que mai he tingut, fora de l'edat que vols ser bisbe, bomber, o policia, cap dubte. Sempre vaig tenir-ho clar. A casa parlàvem de dret a l'hora de dinar, sopar i berenar. El Víctor Amela i jo som companys de pupitre. Escolapis de Diputació. I em va fer una contra on explicava que jo a tercer o quart de primària ja deia que volia ser advocat.

—Estudiant amb bones notes?

—Tinc molt bona memòria i el graduat escolar el tinc amb matrícules. Després, més irregular. A la carrera de les 25 assignatures en tinc 13 amb matrícula, i 12 amb aprovats i notables.

—Impressiona el vostre vessant de professor.

—Fa 35 anys que faig classe de Dret Processal a la Central. Començo l'any 1984. I encara en dono avui. Però també he fet màsters i cursos. Aquest és el meu currículum. 800 planes.

—I escolteu, per què sou professor i expert en dret processal? No és molt pesat? Quants dies teniu per presentar recurs, i a on, a quina sala toca aquest cas, quins jutges de guàrdia poden tocar, etc. Tot això no és molt gris? La burocràcia del dret?

—El dret del dret, que en diuen. És molt més que això. Jo estic a processal per culpa d'un gran professor de processal,

Serra Domínguez. La vocació era de dret civil. Però amb la professora que vaig tenir, una actual magistrada del Tribunal Constitucional, no m'hi vaig entendre. I això que les famílies es coneixien. Encarna Roca. I vaig canviar a processal. Cosa que em permet també, tocar el dret penal, que m'agrada. I fent civil m'ho perdia.

—Es guanyen casos, amb processal?

—Tècnicament és més correcte dir que amb el processal no es guanyen casos, però se'n perden molts. Per tant, no és que en guanyi molts. No en perdo gaires.

—Quins casos us han marcat la carrera, més enllà de l'actual?

—Avui hem tingut una sentència fantàstica d'un divorci. Un noi casat, amb filla petita, que veu com la dona s'emporta la criatura sense permís, i a viure fora. La nena té quatre anys i hem aconseguit la custòdia pel pare. Quan tens una sentència com aquesta, és maca. Perquè era clarament un cas injust. Fa poc vaig aconseguir deslliurar de la presó a un home acusat de parricidi. D'haver intentat matar a la seva mare. I no ho havia fet. També vaig aconseguir l'absolució de tota la junta del Barça en la demanda que els va posar Sandro Rosell en contra seva. Vaig entrar via Magda Oranich, i advocat de Xavier Begués, i al final anàvem tots coordinats. Sandro Rosell els demanava 46 milions d'euros. Si no arribem a guanyar, els hauria enfonsat la vida. De fet, recordo que a Magda Oranich li van haver de fer operació a cor obert de l'ensurt que va rebre. 46 milions d'euros? Els enviava a tots a la ruïna, el Rosell. Doncs vam guanyar. Aquell cas em va marcar molt. I és el que va accentuar el meu interès per estudiar economia. De fet, un dels motius principals per a posar-m'hi fons. Volia entendre-ho bé, sobretot comptabilitat.

—I amb cinquanta anys, el professor Alonso-Cuevillas, es posa a estudiar econòmiques.

—Sí. Amb 50 anys em vaig posar a estudiar econòmiques. Tot matrícules. Va



*Hem d'anar al judici
a acusar l'estat de
demofòbia*



ALBERT SALAMÉ

ser un repte intel·lectual. El primer dia de classe el professor et donava quatre o cinc llibres per llegir. I me n'anava a la llibreria Marcial Pons, els comprava i me'ls llegia tots. L'economia t'ajuda a entendre perquè no funciona el món. He publicat un llibre d'Economia. Tinc un premi d'Economia. I ara, abans que comencés tot això, estava a punt de fer la tesi, amb l'Oriol Amat, que la dirigia. Volia fer-la sobre l'eficiència i la transparència del sistema judicial espanyol, que és la meua tesi a dret, però des del punt de vista econòmic.

—Vau fer anys de degà del col·legi d'advocat. Diuen que o eres pro convergent, o pro socialista, per accedir al càrrec. Vós que éreu?

—No. No anava així. Quan em vaig presentar jo era molt independent. I vaig acabar barallat amb tots. Jo tenia el tripartit d'esquerres a l'ajuntament. A la Generalitat, convergència, amb justícia per unió. I a l'estat, PP. Vaig haver de lidiar amb tots. Jo venia dels advocats joves. Molt transversals. No vaig cometre els errors dels altres, que anaven a

veure els partits perquè els col·loquessin algun del partit a la junta, i els donaven cafeteres. Jo al meu equip vaig buscar bons professionals, i els que eren afins als partits, em servien d'interlocutors. Res de partidismes.

—Independentista us en feu, i per què?

—A Catalunya hi ha tres terços: un d'independentista, un d'espanyolista, i un d'autonomista. Jo segurament era dels autonomistes. Però veus que el discurs de l'escolta espanya és impossible. Tots l'hem intentat. Pujol, Mas, Maragall, i jo des de l'advocacia i el col·legi, doncs també. Recordo molts viatges a Madrid, i tornava indignat. No hi ha manera. És una altra manera de ser. Ells són latifundistes. I nosaltres minifundistes. I això marca tendència. Ells tenen economia especulativa. I nosaltres, productiva.

—Com us canvia el cas actual, el del procés? Veieu el dret igual?

—Com a gran coneixedor del món processal, no em ve de nou les mancances de la justícia. M'ho conec. A l'any es donen unes 8 o 9 reparacions per mal

funcionament de la justícia sobre 1 milió de casos. Et ben juro que n'hi ha molts més. També coneixia la força que té la fiscalia. Que és la força més immune que hi ha. En sóc conscient. Un amic em deia que aquest país canviarà el dia que un fiscal entri a la presó. Han entrat jutges, banquers, polítics. Però cap fiscal.

—Esteu d'acord amb el vostre amic?

—No ho sé. O no sé si ho vull dir. Però si m'ha sorprès en aquest cas que sigui tot el sistema, no només la fiscalia, amb la seva immunitat, que hagi anat acceptat el relat de forma acrítica i traspasant totes les barreres imaginables. Quan veus que és tot el sistema, i no tan sols la fiscalia... En fi.

—Com entreu a ser advocat del govern?

—El 7 de setembre em truca el cap de gabinet jurídic del govern.

—Exalumne seu?

—Doncs sí. Francesc Esteve. I cinc dies després, el 12, vaig a reunió de govern, a la sala de la taula rodona. I quan arriben els funcionaris del TSJ a notificar unes

querelles, un dels funcionaris havia estat exalumne meu, també. I quedo molt bé, tu. Aquest coneix del general a la tropa. Ha ha! I els altres, on són els altres consellers, pregunto? S'obre una porta i apareix d'allà darrere la figura del Carles Mundó. Va ser tot un número, aquell dia. Al final ens repartim els clients, i als meus els treuen de la causa. Puigdemont, Puig, i Ponsatí. Tots a l'exili. I de retruc, em treuen a mi de la causa.

—Gonzalo Boye i vós vau entendre que el judici era polític molt abans que la resta d'advocats. Per què?

—Minut u. Des del primer moment. Sense dubte. Boye ho té molt clar. Jo ho tinc molt clar. Salellas, tant clar que n'ha fet un llibre que et recomano moltíssim. Jo acuso. No hi ha cap dubte. S'imputen fets que no són delictes. És evident. Jo crec que no hi ha cap més enfocament que una defensa política. La defensa tècnica és jugar un partit que no existeix. Això no és un procés jurídic, és un procés polític. Té la definició de manual, del gran teòric del procés polític. Jacques Vergès. Advocat dels algerians i l'EFLN, del maig de 1968. 'Estratègia judicial en els processos polítics'. Aquest és el llibre. I el propi Benet Salellas el cita.

—No sereu al judici?

—No. Em van expulsar de la causa, com he dit. Però jo d'entrada m'he ofert si cal, per fer fotocòpies. I he seguit col·laborant. A TV3 farem un seguiment a les tardes i vespre, faré de traductor, diguem. Perquè un judici polític tant es defensa dins la sala com fora. Jo ara mateix estic fent advocat del procés, parlant amb tu. A Alemanya, a nosaltres ens van recomanar un advocat d'aquests dedicats a la premsa, que estava especialitzat en crisis d'empreses. Fallides. Productes defectuosos. Expedients de regulació. I va i ens diu: normalment cobro 600 euros l'hora. Però com que l'assumpte m'interessa ho deixaré per 400. Sort que després encara vam rebaixar. Però vaig fer una piulada: de gran vull ser advocat a Alemanya! Hi ha moltes maneres d'ajudar. Nosaltres ara estem preparant



ALBERT SALAMÉ

un dossier sobre el nomenament de Llarena com a instructor, que ja hem pogut corroborar que és irregular. Hem fet la feinada de mirar tots els BOES, tots els nomenaments dels instructors. Una feina de bojos.

—Si això es demostrés, hauria de caure la causa?

—La causa ja hauria d'haver caigut fa molt de temps. I per motius tants o més forts que aquests, i que l'haurien d'haver fet caure.

—Quants anys calculeu que rebran de presó, els presos polítics?

—Suposo que el Suprem rebaixarà una mica les peticions de fiscalia. Potser no és rebel·lió, diran, sinó sedició, i entre una cosa i l'altra, calculo que els condemnaran entre 8 i 12 anys.

—I anem a Estrasburg.

—No. Primer al Tribunal Constitucional. Quatre o cinc anys tardarem allà. I després a Estrasburg. Però la reforma

del 2015 diu que una sentència condemnatòria des d'Estrasburg dona dret a la revisió de la sentència. No a res més. Per tant, potser diuen, vingui al Tribunal Suprem altre cop, a demanar que deixem sense efecte la sentència anterior. I encara podrien ser més perversos i si Estrasburg digués que la instrucció no és correcta, podrien dir doncs tornem-hi. Comencem a instruir de nou. I de nou judici. Mira. Estrasburg serà una bufetada moral. Però la solució serà política. No ens enganyem.

—I si Estrasburg no només assenyala errors que s'han de revisar, sinó que diu directament allibereu-los immediatament, ho han de fer?

—Sí.

—No ho tinc clar. Segur?

—Sí. És vinculant. Però al final això serà d'una gran importància pels presos. Però Estrasburg tampoc ens donarà la República. La solució vindrà per altres vies. La solució vindrà perquè s'haurà d'imposar

a Espanya la celebració d'un referèndum. I això vindrà des de fora i per la via política. S'han de crear les condicions perquè s'imposi a Espanya la celebració d'un referèndum. Perquè Espanya sense més ni més no ho acceptarà mai.

—Un ocellet m'ha dit que potser us veiem de candidat a les eleccions europees.

—A mi m'ha arribat, també.

—Haha! Us agradaria?

—Política, n'estic fent. I una inquietud política, la tinc. I això és una causa política. I defensar la causa política abasta tots els fronts. S'ha de fer una feina dins la sala, que no em deixen fer. Jo ara fa molts mesos que faig la feina mediàtica. Que és important. I vaig pels pobles. Per tant jo estic obert a tot. Qualsevol cosa que contribueixi a defensar la causa. El meu nom havia sonat per l'ajuntament de Barcelona. I la veritat, aquí sí que no sé què hi puc fer.

—Eurodiputat, en canvi, sí que us hi veieu.

—Si al final sortís una proposta, i fos per defensar la causa, sí.

—I aniríeu per la Crida?

—És que no se sap qui hi va. El Campdepadrós diu que és una Crida als de Junts pel Si per anar a Junts per Catalunya. No ho sé. No ho sabem, tu.

—Alonso-Cuevillas, eurodiputat. No us fa por que el pes dels advocats sigui tan gran? Com el d'Anwar.

—Veurem, veurem. Ell pensa que enfront té un estat democràtic. I no el tenim. Tu creus que els importa que plantegem abandonar el tribunal? Si els advocats renunciéssim, els fotrien ofici. I tan amples. Hem d'anar allà i convertir el judici en una plataforma. Hem d'anar al judici a acusar l'estat de demofòbia. Això sí.

—La figura del Puigdemont us deu haver atrapat una mica.

—Doncs sí. El primer dia que me'l trobo a Bèlgica, el recordaré. És tal qual ho descriuen a Polònia. És ell tancat al seu llit, en un residència a Lovaina. Una

coseta modesteta. Escriptori enganxat a la paret. El president assegut al seu llit. I jo a la cadireta. Quatre dies feia que el teníem al Palau de la Generalitat. Doncs a Lovaina ell despatxant en un llit, i jo en cadireta. Puigdemont és molt fort. Molt. Em va explicar que quan era petit, la família regentava als estius una pastisseria no a Amer, sinó a l'Estartit. Que era, per cert, de la família a la qual jo els vaig comprar la casa al poble. I es veu que Puigdemont quan tenia tres o quatre anys a l'Estartit hi havia una fira, i es va mig perdre. I la guàrdia civil el veu. I d'on ets, nen, li diuen. De casa meva, respon. I el van agafar i se'l van endur per tornar-lo. I ara Puigdemont diu, que em vulguin agafar ja em ve de temps. Ha ha! Ell és fort. El vaig veure a la presó a Alemanya. I vam estar una hora llarga. I estava fort el paio.

—Per acabar. No és un error per part de l'estat retransmetre el judici per la televisió?

—No sé si ho poden evitar. I també cometem uns errors de càlcul. Ells pensen en clau de consum intern. I no veuen la canya que els fot la premsa internacional. I els preocupa poc. Han volgut fer-ho a la sala solemne del TS, la sala de vellut, que per la tele ja fa olor de naftalina. Han tret el crucifix de la sala, em deia el Carlos López, advocat de la Yeya Boya, però queda la marca a la paret. És la imatge. Si es pot fer la foto abans que ho pintin, és la imatge. Acollonant. Els jutjaran amb una creu marcada a la paret.

—Res que vulgueu afegir?

—El darrer any, els cinc assumptes de més importància que em van entrar eren de clients amb perfil unionista. Devien pensar que aquest serà el que sigui, però serà bon advocat. I en canvi la gent amb un perfil més republicà deuen pensar 'no el podem molestar'. Jo els exhorto que em molestin. Estic avesat a pensar molt. I ara m'ha baixat la feina. La gent es pensa que estic tant enfeinat que no dono l'abast. I el dono. O amics meus. No et truco per no molestar-te. Home, doncs no. No em molestes. ■



ALBERT SALAMÉ

TONI COMÍN

*‘Puigdemont no és el meu enemic,
és el meu aliat’*

Entrevista al diputat d'Esquerra i conseller a l'exili,
que es mostra partidari de la unitat estratègica de
l'independentisme



ALBERT SALAMÉ

ANDREU BARNILS

El conseller i diputat per la llista d'Esquerra al Parlament de Catalunya Toni Comín és a l'exili a Lovaina, on viu amb la parella i la filla, que ja ha començat a parlar en neerlandès. Ell continua vinculat al Consell de la República, i segueix al detall la política catalana, les negociacions pel pressupost,

les disputes entre partits independentistes i les eleccions municipals. VilaWeb ha parlat per telèfon amb el senyor Comín i se l'ha trobat, com sempre, contundent, de mirada lliure i pendent de l'actualitat.

—Toni Comín donaria suport al pressupost del PSOE?

—Jo crec que no es pot votar a favor del pressupost per la raó òbvia i evident que Pedro Sánchez no ha demostrat cap canvi d'actitud. La qüestió és: el govern del PSOE és fora del marc mental franquista o no? És fora del marc en què hi ha atrapat els partits de la dreta i el Tribunal Suprem? Té clar, el PSOE, que s'ha



La idea que s'ha mantingut de la unitat d'Espanya és pre-democràtica



La lluita per l'hegemonia en l'independentisme ara no toca

d'aturar la persecució judicial, i entén que la solució de Catalunya és la mateixa que la d'Escòcia? Nosaltres volem que els socialistes espanyols es comportin com Cameron. Ho fan? Si resulta que tenim davant un govern que és incapaç de desmarcar-se d'aquest marc mental franquista, per por, per càlcul electoral, per mandra, per inèrcia, no té cap sentit que nosaltres hàgim de donar suport a un pressupost.

—No sé si tenen marge. Segons el CIS, i com recordava Joe Brew, a Espanya un espectacular 20% de la gent vol un estat sense autonomies. Un 12%, menys autonomia. I només un 5% accepta el dret de les autonomies a la independència. El 40%, statu quo. Dades que no inclouen Catalunya. Quin marge té?

—El drama de la política espanyola és un drama cultural. Des del franquisme, i en nom de la lluita antiterrorista, s'ha mantingut una idea de la unitat d'Espanya pre-democràtica. I aquest és el fonament més profund de la cultura política espanyola: la unitat d'Espanya és sagrada i està per sobre dels drets civils i polítics. D'això que passa avui, jo en responsabilitzo molt el PSOE de Felipe González de 1982. Allà hi havia una oportunitat històrica i es va desaprofitar. Van ser uns grans irresponsables. Van desaprofitar l'oportunitat, als anys vuitanta, de desfranquistitzar no tan sols les institucions sinó la cultura política dels ciutadans d'Espanya.

—I la política catalana, com la veieu actualment des de Lovaina?

—Dins l'independentisme encara hi ha qui està massa condicionat per la lluita per l'hegemonia. Això és un problema. I jo, des del principi, m'he manifestat molt clarament. La lluita per l'hegemonia ara no toca. Aquesta lluita, des del 27-O, hauria d'haver quedat suspesa fins a nou avís. Ara toca unitat estratègica. Però hi ha qui pensa que les travetes encara són importants, perquè debiliten l'equip rival. Doncs, per a mi, la resta dels independentistes no són rivals. Són aliats. Jo sóc a la llista d'ERC

al Parlament de Catalunya i els meus aliats es diuen CUP i Junts per Catalunya. Tenir-los d'aliats no em fa menys d'Esquerra. I jugar a l'aliança amb aquests sectors no em fa ser menys diputat de les llistes d'ERC. Ni em fa traïdor de res.

—A què us referiu?

—No donava crèdit quan he sabut que a Catalunya hi ha gent que considera que Comín ha traït Esquerra perquè té bona relació amb els altres actors, particularment amb Junts per Catalunya, particularment amb Carles Puigdemont. Primer, em pensava que era broma. Que jo sàpiga, Puigdemont no és el meu enemic. És el meu aliat. Per altra banda, hi ha la unitat estratègica. I quan analitzes els documents polítics de les organitzacions i els partits, són més a prop que no pugui semblar.

—Per exemple?

—Ningú no renuncia a la via unilateral, tothom entén que com més siguem, millor; tothom entén que no podem aturar-nos i hem de continuar endavant; tothom entén que després de les sentències s'haurà de fer alguna cosa. És a dir, les diferents estratègies són més a prop que no sembla. Ara bé, la unitat estratègica demana objectius concrets. Específics. Per exemple, fer un referèndum el primer d'octubre. Allà, estàvem tots alineats: CUP, ANC, Òmnium, PDECat, ERC. Per tant, si hi hagués una proposta molt evident, molt evident, molt evident, la unitat estratègica ja la tindríem aquí i cauria pel seu pes. Aquesta vegada, d'idees n'hi ha unes quantes, però sembla que cap no és prou indiscutible perquè s'acabi d'imposar tota sola.

—Parlem del govern Torra. Quina valoració en feu?

—Al president Torra li agraeixo molt que sigui qui diu més clarament, i obertament, que la independència no es pot guanyar des de les institucions i prou. I que això només es pot guanyar des de la mobilització ciutadana. I que la mobilització ciutadana té un cost altíssim



*Tenir d'aliats la CUP
i Junts per Catalunya
no em fa menys
d'Esquerra*



ALBERT SALAMÉ

per a la gent. I la gent ho ha de saber. I després, la gent ha de decidir. La nostra obligació no és dir a la gent què ha de fer. Però sí dir-li quin és el preu de la independència. El preu real. De manera crua i clara. I no tenim la valentia de dir-ho. El president Torra és dels més clars, perquè parla de sacrificis. Hem de dir a la gent que si volem la independència, caldran sacrificis. I si no els volem fer, hi teniu dret, però no hi haurà independència. Si la gent no vol fer sacrificis, no hi haurà independència. Per desgràcia, a Espanya la independència no es fa votant en una urna. A Espanya, no. Pel que dèiem abans. Jo al president Torra li agraeixo moltíssim aquesta valentia. Aquesta és la paraula. Valentia. Que és justament per això que rep crítiques. Que si és un radical, que si crida a no sé què. No. Diu clarament quin és el preu de l'objectiu que la gent diu que té. I després, que la gent ho consideri. No direm què ha de fer. Però sí que hem de ser clars. Tu vols la independència? Doncs això té un cost.

—I pel que fa al govern?

—Pel que fa a la gestió del govern Torra, passa allò que vaig dir. Tenim un govern efectiu, sí. Però no podem generar expectatives que després no es poden complir. Ho vaig posar per escrit. El govern de la Generalitat, un cop investit, tindria una funció fonamentalment defensiva. És a dir, evitar que el govern el tinguin els altres i desmuntin la mica d'autonomia que tenim. Però el govern no pot satisfer les expectatives del 21-D. El govern, per si sol, no té prou capacitat.

—Passem al Consell de la República.

—El Consell de la República és una idea que, tot i els dubtes, s'ha acabat imposant. Els escèptics ho són en privat. I els convençuts, en públic. Això passa perquè el Consell manté viu el mandat del primer d'octubre. La legitimitat i l'energia política que es van desencadenar aquell dia, si no les institucionalitza, es van dissolent. Si em permeteu, el Consell és un tres en un. Per un cantó, el govern

a l'exili per elevació. L'estat major per elevació. I un Diplocat per elevació. És les tres coses a la vegada.

—Per elevació, què voleu dir?

—Vol dir que si aquest país, després de la sentència, es posa dempeus, no és gens descartable que l'estat espanyol torni a reaccionar, novament, amb un 155. Qui serà aleshores el refugi, el representant de la voluntat d'una majoria de ciutadans de Catalunya? El govern imposat de Madrid o el Consell de la República? L'estat major, i amb perdó, és ara mateix l'espai que expressa millor la unitat de l'independentisme. Hi ha Esquerra, Junts per Catalunya, Poble Lliure, ANC, Demòcrates i hi volem afegir més actors. I és el Diplocat per elevació perquè el govern de la Generalitat té una acció exterior limitada per Madrid. Per l'estatut mateix. No pot anar pel món a fer alta diplomàcia i de manera oberta. El Consell, sí. Ara, però, hem de fer coses tan prosaïques com el reglament del Consell. Preparar un règim electoral, perquè la tardor que ve, a tot estirar, hem de fer unes eleccions a l'assemblea de representats. També hem de desplegar una estructura tècnica. Necessitem personal i crear l'administració del Consell. Treballem en això. I en tirar endavant alguns projectes. Els projectes estrella. Alguns d'importants.

—Per exemple?

—Un de gris, però que per a mi és bàsic. Hem de bastir un think tank, perquè ens falta base científica per a dissenyar l'estratègia política. És a dir, necessitem l'observatori de com evoluciona el suport a la causa catalana dins els països d'Europa. No en tenim dades. A Itàlia ens coneix un 3% o un 13%? I quants a favor? I això és treballar amb instituts de demoscòpia de diferents països. I l'altre vessant és parlar amb experts de dret internacional públic i filosofia política que acabin de consolidar el relat. I que es vegi clar que la nostra reivindicació és legítima. I legal. Aquí tenim una batalla. Perquè el problema que ens trobem en l'àmbit internacional és que veuen clar

l'1-O (com us van pegar) però no tant el 27 d'octubre (vau fer una costa anti-constitucional). Hem de donar la volta al relat de l'anticonstitucionalitat del 27 d'octubre. I aquí necessitem filosofia política, juristes, dret internacional i constitucional.

—Heu pensat a presentar-vos a les eleccions europees?

—A mi, a les europees, m'agradaria una llista única encapçalada per Oriol Junqueras. Vaig dir-ho fa molts mesos. Com també ho han dit Carod-Rovira i tanta altra gent. I crec que té sentit que en aquesta llista hi hagi presos, en primer lloc, i exiliats. Però fixeu-vos que, probablement, tampoc no podríem agafar l'acta. La junta electoral central ja ha dit que hem d'anar a Madrid a recollir-la.

—La vostra amistat amb Jaume Asens i la vostra feina a la Conselleria de Salut us converteixen en un dels independentistes amb més proximitat amb els comuns. Com els veieu, a Barcelona?

—Els faria aquesta pregunta: Barcelona com a capital d'una República farà una societat més igualitària o menys? Més! No menystinc, ni de bon tros, la solidaritat que han mostrat amb els presos. Ni la denúncia que han fet de la repressió. Ni que van trencar amb el PSC pel 155. No menystinc res d'això. Però veig que a vegades encara discuteixen en el taulel de joc de l'eix nacional. Unionisme, independentisme i els qui es volen entremig. Tot legítim. Però és que, des de l'1-O, el taulell ja no és aquest. Ara és violència contra pau. En l'eix franquisme versus democràcia, en l'eix pau versus violència, els comuns, com els hereus del PSUC que són, han de ser inequívocs. I potser no ho són del tot. Quan miren tan de reüll la frontera electoral que tenen amb Ciutadans, per exemple, a Nou Barris, crec que no s'adonen que, potser sense voler-ho, posen al mateix nivell víctimes i botxins. Oi que hem dit que amb Vox no podem anar ni a la cantonada? Doncs amb els qui han avalat el 155, tampoc. ■



Hem de dir a la gent que si volem la independència, caldran sacrificis



No es pot votar a favor del pressupost per la raó òbvia i evident que Pedro Sánchez no ha demostrat cap canvi d'actitud

La defensa de l'1-O: objectiu comú, estratègies diferents

Escrits de defensa L'enfocament de la causa al Suprem espanyol com un judici polític difereix segons cada advocat · Hi haurà coordinació, però limitada

JOSEP CASULLERAS NUALART

Jo no sé què és una causa política ni una defensa política.' Aquesta declaració és de Xavier Melero, l'advocat del conseller Joaquim Forn, en una entrevista ahir a RAC-1. En contraposició, la defensa del president d'Òmnium, Jordi Cuixart, representada per Marina Roig, Benet Salellas, Àlex Solà i Olivier Peter, planeja clarament una estratègia política (a més de jurídica), amb la pretensió de passar de la defensa a l'atac, a l'acusació contra l'estat espanyol d'haver vulnerat nombrosos drets fonamentals i drets civils durant tot aquest procediment. Quina coordinació hi pot haver, doncs, entre les defenses dels presos polítics en el judici que començarà a principi del mes vinent a Madrid? Hi ha una certa coordinació, però no es pot parlar d'una estratègia conjunta de defensa contra un estat demofòbic i contra una justícia espanyola polititzada i venjativa. Res d'això. El nivell de coordinació que hi ha entre els advocats el resumeix bé Melero mateix: 'Les defenses tenen en comú una cosa molt important, que és que no hi va haver delictes de



Xavier Melero, Marina Roig, Jordi Pina i Andreu Van Den Eynde. ALBERT SALAMÉ

La coordinació entre les defenses es limita a no perjudicar-se i a tenir clar que tots són innocents

rebel·lió, ni de sedició, ni de malversació. I estan d'acord que els nivells de responsabilitat no es projecten entre els uns i els altres, sinó que són completament solidaris amb allò que es va fer i amb allò que va passar.'

És a dir, que la coordinació entre les defenses es limita a no perjudicar-se i a tenir clar que tots són innocents. I també, cal afegir, a una certa comunicació compartida sobre aquestes estratègies

diverses i sobre els testimonis i les proves pericials que demanaran els uns i els altres per al judici. Més enllà d'això, l'enfocament del judici que fan els presos, mitjançant els advocats respectius, té força punts de similitud però també divergències significatives. Algunes d'aquestes diferències tenen una certa lògica, perquè no és pas igual la defensa d'Oriol Junqueras o de Jordi Turull, vice-president i conseller de la Presidència.



Mariano Bergés i Olga Alderiu, advocats de Dolors Bassa i Carme Forcadell. ALBERT SALAMÉ

Hi ha algunes divergències notables en el relat i l'exposició dels fets que fan les defenses

cia, respectivament, que la de Jordi Sánchez i Jordi Cuixart, dirigents d'entitats de la societat civil, o la de Carme Forcadell, presidenta del parlament. Cada cas i cada acusat té les seves particularitats, i en la part més tècnica de la defensa, la que té a veure amb el fet que allò que van fer tots no encaixa amb cap dels delictes de què són acusats, s'ha de posar de manifest.

Però també hi ha algunes divergències notables en el relat i l'exposició dels fets que fan les defenses. Totes coincideixen a presentar-los com uns fets caracteritzats per la no-violència, pel tarannà pacífic dels manifestants i dels dirigents polítics i socials, i per la legitimitat democràtica de les decisions que es van anar prenent fins a l'1-O i

la declaració d'independència del 27 d'octubre. Vegeu, però, el contrast en la manera de descriure una qüestió tan fonamental en tota aquesta causa com la violència de l'1-O en els escrits de defensa de Jordi Cuixart i de Joaquim Forn.

En el cas de l'escrit de defensa del president d'òmnium, es fa aquesta descripció:

«La utilització desproporcionada de la força desplegada per les unitats de la Policia Nacional (sic) i la Guàrdia Civil contra una població pacífica que només pretenia votar va incloure empentes, puntades de peu, cops de porra, estirades de cabells, cops de puny, estirades d'orelles, estirades de mandíbula de baix cap amunt, llançament de persones des de les escales,

cops amb els escuts de les unitats antiavalots, llançament de projectils de bales de goma prohibides a Catalunya per una resolució del seu parlament, cops amb la culata de les armes, utilització de gasos lacrimògens, etc. Aquesta actuació policíaca va causar ferides de diversa consideració a més de 900 persones.»

En l'escrit de defensa de Joaquim Forn, presentat per Xavier Melero, es diu això:

«El dia de la votació de l'1 d'octubre hi va haver alguns incidents, de signe divers, de gravetat relativa i d'autoria plural i indeterminada que es van saldar amb cinc detencions i amb alguns danys materials que no consten adequadament acreditats, si més no en aquest procediment.

En vista dels incidents que hi va haver durant la jornada de votació, motivats per la intervenció de les FICSE (Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat) i per la resistència d'alguns ciutadans, el senyor Forn va contactar amb el delegat del govern [espanyol] a Catalunya, Enric Millo, amb qui va parlar i va intercanviar diversos missatges.

En dies bàsicament posteriors a la votació, membres de les forces de seguretat de l'estat desplaçats a Catalunya van ser objecte de conductes d'assetjament i de fustigació (seriosament censurades pel meu representat tant en els mitjans de comunicació com en les seves declaracions en presència judicial) dutes a terme per subjectes desconeguts, o bé coneguts i, tret d'error involuntari, aliens a qualsevol investigació judicial.»

La mirada a la justícia internacional també és present en les estratègies de defensa, tot i que, si més no amb els escrits a la mà, de manera desigual

Hi ha més punts en comú que no diferències entre les defenses, que veuen clar que no es perjudicaran pas les unes amb les altres durant el judici

Aquest exemple palesa segurament el contrast més profund entre un escrit de defensa (el de Joaquim Forn) i els altres: perquè, a més de la defensa de Cuixart, els escrits presentats pels altres advocats i que s'han fet públics coincideixen a destacar la violència policíaca exercida contra la ciutadania durant l'1-O.

Hi ha més diferències en les conclusions que exposen les defenses. Per exemple, el fet de posar l'accent en la contradicció entre el procés judicial a què s'encaren tots els presos polítics i la negativa de jurisdiccions europees, com l'alemanya, a extradir per rebel·lió el president Carles Puigdemont i els consellers exiliats. Aquesta referència no apareix en els escrits de defensa de Junqueras i Romeva, presentats pel seu advocat, Andreu Van den Eynde, ni en el de Joaquim Forn, presentat per Xavier Melero. Sí que consta, en canvi, per a demostrar la inconsistència del relat de la violència i la inexistència de cap delictes

de rebel·lió, en els escrits de Jordi Cuixart, Jordi Sánchez, Jordi Turull i Josep Rull, i en el de Carme Forcadell.

La mirada a la justícia internacional també és present en les estratègies de defensa, tot i que, si més no amb els escrits a la mà, de manera desigual. L'escrit de l'equip d'advocats de Jordi Cuixart exposa en desenes de pàgines de qüestions prèvies tota la llista de drets fonamentals que l'estat espanyol ha vulnerat durant tot aquest procediment judicial, polític i policíac; i ho fa en onze punts, fonamentats en jurisprudència del Tribunal Suprem i del Constitucional espanyols i, sobretot, del Tribunal Europeu dels Drets Humans que s'ha incomplert i s'ha violat sistemàticament. És un bon catàleg a tenir en compte per a bastir una gran acusació contra l'estat espanyol al Tribunal d'Estrasburg. De fet, el darrer punt d'aquests onze és ben contundent, i constitueix tot un avís a l'estat espanyol: 'Un judici que acabarà amb

la condemna de l'estat per la seva vulneració dels drets democràtics.'

A part aquest cas, també l'escrit de l'advocada de Carme Forcadell, Olga Arderiu, incorpora tot un annex de qüestions prèvies en què es fa un exercici semblant, el d'enumerar una llarga llista de drets fonamentals vulnerats en el procediment, amb alguns punts de singularitat envers Forcadell per la seva condició de presidenta del parlament. I, si bé en altres escrits de defensa no hi ha una diferenciació com aquesta, sí que és cert que, en el cas de les defenses d'Oriol Junqueras i Raül Romeva, d'una banda, i de Jordi Sánchez, Jordi Turull i Josep Rull, d'una altra, es van introduint constantment, en tot l'escrit de conclusions, referències a la violació de drets, com ara la llibertat d'expressió i de manifestació, el dret de tenir un jutge imparcial, el dret de disposar d'un jutge natural predeterminat, entre molts altres. I específicament l'advocat Andreu Van den Ey-

nde parla obertament, tal com fa també la defensa de Cuixart, d'una aplicació per part de l'estat espanyol del dret penal de l'enemic, caracteritzat pel fet de no anar enfocat als fets sinó al perfil dels acusats, a la supressió de les garanties processals i a la desproporció de les acusacions i de les penes.

En resum, hi ha més punts en comú que no diferències entre les defenses, que veuen clar que no es perjudicaran pas les unes amb les altres durant el judici. L'objectiu és compartit: la lliure absolució. I la denúncia de la repressió exercida és generalitzada. Però fins que no comenci el judici, fins que no es traslladi del paper a la sala del Suprem, no es podrà veure quin to empenen els advocats i els acusats, i quin caire acabarà prenent aquest procediment: si el d'un macrojudici amb un fort component polític de diverses tonalitats, o el d'un judici polític de denúncia i d'impugnació de tota aquesta causa general contra l'independentisme. ■

MARTÍ DOMÍNGUEZ

‘Necessitem un món intel·lectual més bel·ligerant amb totes les coses que passen’

Entrevistem l'escriptor, biòleg i periodista, arran de la publicació del llibre 'Històries naturals' (Pòrtic)



ALBERT SALAMÉ

MONTSERRAT SERRA

Martí Domínguez és un personatge molt inusual: va estudiar ciències biològiques i després periodisme. Dirigeix la revista Mètode, de divulgació científica de la Universitat de València, i és escriptor. Avui, amb cinquanta anys fets, sent que per sobre de tot és escriptor. Admira

la Il·lustració francesa, i en especial Diderot, i el romanticisme el molesta. És un humanista a qui agrada definir-se com a naturalista. Precisament, fa poques setmanes que ha aparegut el seu darrer llibre, *Històries naturals* (Pòrtic), on aplega cent vint-i-sis articles vinculant natura i cultura (sobretot art i literatura),

que originàriament es van publicar a la revista el Temps.

Aquesta és una entrevista que ens ajuda a entendre la formació i els fonaments intel·lectuals d'aquest escriptor. Reflexiona sobre el paper del creador en la societat contemporània i reclama un compromís que, a parer seu, no tenen



A ma mare li demanava llibres i ella tornava cap a casa amb un Volkswagen escarabat



Ací, en la bassa, jo sentia parlar de Piero della Francesca a mon pare, a l'avi i a un oncle que també és amant d'Itàlia

la majoria d'escriptors d'avui. També ens assabentem que Martí Domínguez ha tornat d'una estada a la residència d'escriptors Ledig House de Nova York, on ha acabat una nova novel·la que tracta de la ciència i el nazisme.

Fem l'entrevista al Mas de Conxa, a l'Horta de València ja tocant al Camp de Túria, que és el paisatge d'infantesa i joventut de l'escriptor. El seu avi va comprar el mas als anys cinquanta i avui és un espai de supervivència, que encara manté l'arquitectura originària, el cultiu de la taronja, la flora i la fauna, i tot això permet que sobrevisquin els valors d'un paisatge propi de l'Horta que l'especulació i el ciment són a punt d'esborrar. Possiblement, podem afirmar que Martí Domínguez no seria qui és, que no s'entendria el seu amor per la terra, pel cultiu, per la natura, sense aquest paisatge que ha viscut tota la vida amb gran intensitat: 'El Mas de Conxa m'ha portat l'estima per la terra i per protegir-la, i el gust per les paraules dels llauradors, dels collidors, de la gent que venia a alfarrassar...'

—Alfarrassar?

—La taronja la vens a pes o a ull. Abans, per comptar les arroves de taronja a ull, per no descomptar-te, s'arrencava una fulla per cada arrova (uns dotze mil quilos de taronges). Al final, tantes fulles com tenies a la mà, tantes arroves de taronja venies. I després es regatejava moltíssim. I la gent encara compta amb pessetes l'arrova.

—I més enllà del paisatge, el vostre avi també us va marcar gaire?

—Sí. Ell va ser director del diari Las Provincias i va introduir, en l'època fotuda del franquisme, articles en valencià. Allà va començar a escriure Sanchis Guarner; el meu avi va fitxar un jove poeta que es deia Vicent Andrés Estellés i van ser molt amics... El meu avi era d'idees molt fermes: tradicionalista, conservador, però un conservador liberal. Era molt estimable. I el van cessar a causa d'uns articles que va escriure sobre la riuada de l'any 1957. I aleshores va agafar una revista

agropecuària que es deia València Fruits, i va acabar la vida periodística escrivint de melons i d'altres fruites, ell que era una bèstia política i un home d'una gran religiositat. Li prohibiren de parlar de política i va començar un exili interior, tot i que mitjançant el món agrari també va escriure articles sobre la Unió Europea, d'entrar al Mercat Comú... Ell era euro-peista i feia la viu-viu per introduir les seues idees. Es va morir el 1984.

—El vostre avi també va escriure de gastronomia.

—I tant, va escriure *Els nostres menjars*. Durant molt de temps jo era el nét de l'autor d'*Els nostres menjars*. La cultura en sentit ampli ha estat molt present en ma casa, pel meu avi i també pel meu pare, que era advocat (i avui, d'una manera no professional, es dedica a traduir autors italians), i també per la meua mare, que era bibliotecària. Són molt importants en la meua formació. A ma mare li demanava llibres i ella tornava cap a casa amb un Volkswagen escarabat i, com que vivíem al barri del Carme, la sentia arribar pel soroll del motor, tan característic, sentia com cercava aparcament, i jo tenia un sentiment pavlovià de secretar, perquè sabia que em portava els llibres que li havia demanat. [Riu.]

Passegem pel camp de tarongers i ara anem cap al mas. A fora, hi ha una bassa de reg on a l'estiu petits i grans es remullen, i al costat, una mena de glorieta, que a l'estiu deu estar coberta de vegetació, que ha servit de recer per a les converses de tres generacions.

—Ací, en la bassa, jo sentia parlar de Piero della Francesca a mon pare, a l'avi i a un oncle que també és amant d'Itàlia. I per a mi, Piero della Francesca era una sola paraula, Pierodellafrancesca. I també vaig sentir per primera vegada el nom de Cimabue i el de Giotto i molts altres. Tots aquests noms els vaig sentir per primera vegada en aquestes tertúlies artístiques i literàries que es feien al mas, al costat de la bassa. Jo, de xiquet, em vaig desenvolupar com a naturalista, però empeltat de la cultura clàssica. Vaig



No entenc que avui
encara hi haja una
separació tan gran
entre ciències i lletres



ALBERT SALAMÉ

tenir un solatge. I tot i que vaig ser el primer de la família a fer una carrera de ciències, ja tenia el cuquet literari a dintre. I va començar a sortir quan l'Eliseu Climent em va proposar d'escriure uns articlets de natura al Temps.

—Va ser el començament de les *Històries naturals*?

—No encara. A aquella primera secció li vaig posar de nom 'Badall de gat', perquè la meua àvia sempre deia: 'Xica, això ha durat un badall de gat!' [riu]. Era una secció molt curteteta.

Martí Domínguez entra en una mena de cobert del mas, que té un esplèndid paeller. I prepara unes quantes branques ben seques i prou gruixudes per a encendre un bon foc i torrar unes quantes xulles.

—Us agrada cuinar?

—Sí, molt. A casa cuine jo. I si tinguera temps, m'hi dedicaria més. Però la cuina requereix temps. No solament temps per a aprendre'n sinó temps per a cuinar. Si ho fas igualit, si no està reposadet, el menjar no és bo. I a mi m'agrada que siga bo.

—Parlàvem de les primeres col·laboracions que va fer a la revista el Temps.

—Sí, sí, jo vaig començar a escriure per l'Eliseu Climent. Per això li vaig dedicar *El bestiar*, un llibre molt bonic, del qual va fer una edició de bibliòfil amb dibuixos originals del Gat Invisible. I això va fer que jo sempre tinguera aquesta vocació d'escriure. Després, la secció es va dir 'Peiximinuti'. És un conjunt de peixets i, tot i que no és fàcil de pronunciar, trobava lletja la paraula 'morralla'. Així també es va dir el meu primer llibre, *Peiximinuti*. I recorde que l'Adolf Tobeña em va escriure una carta on em deia: 'Ho has aconseguit, Martí, has entrat al club dels escriptors!' Perquè, per als científics, la prosa literària ha estat un territori vedat gairebé sempre, curiosament. Costa molt d'entrar-hi.

—Més aviat, sembla estrany que un científic opti per fer carrera literària.

—La relació entre ciències i lletres sempre ha estat difícil. Però el món literari també és molt tancat. L'inici de debò va ser quan vaig guanyar el premi Andrò-

mina de narrativa amb *Les confessions del comte de Buffon*. Si no l'hagués guanyat, potser la meua carrera hauria agafat un altre camí. Em va obrir moltes portes, em va permetre de tenir un tracte personal amb Pedro Ruiz, el rector de la Universitat de València. I, arran d'això, Pedro Ruiz em va proposar de dirigir la revista *Mètode*. Potser si no haguera dirigit *Mètode*, hauria fet carrera científica exclusivament. En aquests moments, la literatura és la meua primera inquietud, més que no pas l'acadèmica.

—Enteneu que els escriptors tinguin tan poc interès pel món científic?

—No entenc que avui encara hi haja una separació tan gran entre ciències i lletres. No pot ser que els poetes no sàpiguin res del món natural i posen, per exemple, un bedoll al Penyagolosa. No pot ser, no hi ha bedolls al Penyagolosa. I quan me'n queixe, aleshores em titllen de llepafils. En algunes coses, la gent de lletres és molt rigorosa, però per al món de la natura i els seus mots no ho és tant. Single, avenc, el nom dels colls... El

món de la muntanya té tot un vocabulari que els pastors encara empren i el món literari el té perdut. Però això abans no era així: una Víctor Català o un Joaquim Ruyra el tenien!

—I Mossèn Cinto i Josep Maria de Sagarra i Llorenç Riber, que citeu en un dels vostres articles de les *Històries naturals*...

—Llorenç Riber és el primer que introdueix el papamosques a la història de la literatura catalana. [Riu.] Ell coneix aquest ocell perquè és un home que prové de la Mallorca rural. Però una volta ets a la ciutat i el teu vincle amb el paisatge és cada vegada més llunyà, perds aquests coneixements. Però aleshores tampoc no els estudien, perquè no els consideren importants. I alhora volen ser grans descriptors, grans literats, i els manquen aquests coneixements de la natura i el paisatge que, per a mi, són bàsics. I així com són bàsics els coneixements de la natura, ho són també els del comportament humà. La descripció que es fa del comportament humà, en general és molt decimonònica, es basa en Proust i en els escriptors més freudians. Però no hi ha una visió contemporània del comportament humà, que és des del punt de vista del materialisme biològic més dur.

—Expliqueu-vos.

—Es té una visió de la naturalesa humana massa esbiaixada. Amb algunes excepcions: Ian McEwan és un bon lector de ciència. Però hi ha molt pocs escriptors que per escriure sobre personatges hagen llegit una mica de biologia humana. O fins i tot antropologia, que és la ciència dels homes! Si parles dels homes, hauries de saber una miqueta què és l'home, com s'ha gestat l'home, la dona, el dimorfisme sexual, les passions, l'instint agressiu de l'espècie humana... No es tracta d'omplir-ho tot d'hormones, però molts elements tenen un passat biològic elemental.

—Aquest allunyar-se de la natura acaba essent un divorci amb la natura i això ens empobreix.

—Ara són moda les novel·les d'au-



ALBERT SALAMÉ

toanàlisi psicològiques: què em passa, qui sóc jo. Des del punt de vista literari, trobe a faltar una altra actitud: escolta'm, pren-te una aspirina, tranquil·litza't i després escriu. Però no em parles tant de les teues frustracions. Hi ha, fins i tot, una actitud en certa manera supersticiosa, de voler veure misteris on no n'hi ha. Jo voldria una literatura més de descriure, més de combat, més il·lustrada. Traguem-nos de sobre aquestes pors i, si voleu, anem a l'origen del nostre comportament, que moltes vegades és un origen biològic.

—Una literatura de combat?

—Que plantege la qüestió de l'auge de l'extrema dreta, de les desigualtats socials, del classisme que hi ha en la societat. Però ara s'estila una mena de literatura que m'avorreix molt. Ens extingirem mirant-nos el melic. Jo busque una literatura més planiana. Ell és un il·lustrat i un afrancesat. Ara hi ha una actitud romàntica de l'individu! Potser és que jo sempre he estat molt racionalista i em molesten els romàntics.

—L'autoficció també hi té a veure?

—L'autoficció i els dietaris, que acaben essent infumables. A veure quin 'jo' ensenyas! Montaigne es troba molt més lluny d'això. Darrere de Montaigne hi ha una bel·ligerància intel·lectual i una voluntat de canviar la societat. Cal tornar a una literatura de combat. La meua pròxima novel·la parla de ciència i nazisme. És molt dura. Feia molt de temps que hi treballava, i en aquest temps, el nazisme ha estat cada vegada més present.

—Fa basarda la relació de ciència i nazisme, perquè es van fer veritables aberracions.

—Però és que anem cap aquí, també, en molts aspectes. Primer, perquè en les societats va pujant l'extrema dreta, i després, perquè la mateixa ciència ha avançat tant que d'ací a no res l'ADN genètic serà una obligació. Tenim molt present la bioètica, però això serà imparabla. Com la robotització. Per això cal reflexionar sobre la pujada del nazisme i què va representar en el seu moment. Jo sempre he cregut en la literatura de

combat i les meues novel·les sempre han estat de combat. La trilogia de la Il·lustració; la novel·la de Cézanne, *El fracassat*, o la de *L'assassí que estimava els llibres*, que és una crítica a la societat valenciana, mordaç, que crec que no ha estat prou entesa pels crítics i lectors. Perquè pense que és una novel·la molt divertida. Però també crec que falta sentit de l'humor en la literatura catalana. I sexe. No hi ha sexe. Només tinc present Josep Maria de Sagarra, que parle omentament de sexe.

—Sagarra, Quim Monzó i també trobes sexe en la novel·la de Sebastià Portell i la d'Eva Baltasar. Els joves viuen la sexualitat d'una manera més desinhibida, sobretot els autors que són homosexuals. —Desinhibida perquè ho necessiten, també. Perquè, al capdavant, és un tencament contra el qual els han inhibit i necessiten mostrar-ho. Però no hem de fer-ne bandera, del sexe. És un element propi del treball literari i l'has d'introduir d'una manera natural, perquè és present i pots jugar-hi. Sense voler carregar massa, cal eixir un poc d'aquesta

constant i reiterada recerca de què sóc. Perquè jo t'ho puc dir de seguida què ets.

—Què?

—Ets una persona amb un bagatge genètic, que tens unes pressions ambientals i que busques la reproducció dels teus gens. I deixa't de tanta història freudiana i narcisista. Necessitem la unió de l'art i el combat. Però el món intel·lectual es troba perdut en les seues cabòries reflexives. Necessitem un món intel·lectual més bel·ligerant, més il·lustrat, amb totes les coses que passen.

—El tema és el compromís amb la teua època i la teua societat.

—És clar, però on són els intel·lectuals espanyols amb tot això que passa a Catalunya?

—Ja no se'ls espera.

—Però el paper de l'intel·lectual és el de generar reflexió, el de molestar, com deia Satre. I com també escric a *L'assassí que estimava els llibres*. L'intel·lectual ha de ser un busca-raons i lluitar contra l'*statu quo*, que sempre és aburguesat, de vol

rasant i de tallar les ales a la creativitat i a aquell que despunta. I això que la creativitat pot contenir molt de dolor, com vaig contar en la novel·la sobre Cézanne. I com n'és, d'important, aquesta gent.

—Però vaja, d'intel·lectuals combatius, compromesos, més aviat sempre n'hi ha hagut pocs, han estat una minoria. Ara també hi deu ser, aquesta minoria.

—Però abans aquests escriptors o artistes tenien més visibilitat.

—Ah, aleshores parlem d'una altra cosa: de com l'artista ha estat bandejat i el poc paper que representa en la societat actual.

—Però si pensem en artistes com l'Andreu Alfaro, ell sempre ha tingut una vocació política clara. I dic Alfaro, però també podríem parlar de Boix o de Carmen Calvo. Però en les noves generacions d'artistes, que conec bé, la part política ha desaparegut. Volen triomfar. I això també passa amb els escriptors. Hi ha una pèrdua de fons d'acció política i cívica. Pedro Salinas té un llibre que es diu *La responsabilidad del escritor*. Quina és la responsabilitat de l'escriptor? I per això hi ha tanta autoficció. [Riu].

Dinem a fora, el sol escalfa i s'hi està molt bé, tot i que després la humitat ens pujarà per les plantes dels peus i hauré de moure'ns. Entrem a la darrera part de l'entrevista, que hem centrat en el llibre Històries naturals.

—Tot i que el nom de la secció a la revista el Temps es deia 'Històries naturals', vau pensar a posar-n'hi un altre, tenint en compte la novel·la de Joan Perucho *Les històries naturals*, o l'heu mantingut perquè tracteu l'etiqueta d'històries naturals com a gènere?

—Ho he considerat com un títol de gènere. Realment, la meua 'història natural' no fa referència a Perucho sinó a Jules Renard, que té un llibre que es diu *Histoires naturelles*, que entronca amb la *Histoire Naturelle* de Buffon i amb tot el gènere naturalístic francès, que sempre ha tingut un rerefons literari. En la percepció de la natura que tenia Buffon, la prosa



ALBERT SALAMÉ



A 'Històries naturals' els lectors trobaran coses sobre la natura però contades d'una forma literària, estilísticament atractiva



ALBERT SALAMÉ

sempre ha estat un element important per a contar els fets que volia explicar de la natura. Fins al punt que quan Voltaire va llegir la *Histoire Naturelle*, va exclamar irritat: 'No tan natural, no tan natural', com volent dir que hi havia més literatura que ciència. I és aquesta la característica: utilitzar la natura per a escriure. Crec que l'estil és una part important. A *Històries naturals* els lectors trobaran coses sobre la natura però contades d'una forma literària, estilísticament atractiva.

—Perucho no és un naturalista?

—No ho és i, de fet, no m'ha influït gaire, no me'n sent deixeble. En canvi, Sagarra és un naturalista i Pla també, a la seua manera peculiar.

—Pla confessa que no ha pogut passar de ser un pagès teòric i això ho expliquen en una de les proses del llibre.

—Pla fa un treball de divulgació del món rural català de primer ordre. Amb *Els pagesos*, amb *Les hores*, amb les descripcions de la mar... Sense tenir voluntat

de ser un home rural. Perquè ell torna a viure al mas per unes raons circumstancials. El Pla cosmopolita és anterior a aquest i és la seua motivació real.

—Pla és un referent vostre?

—Literàriament, sí.

—Tornant al títol, *Històries naturals* en origen remet a Plini el Vell.

—I tant, on també hi ha més literatura que ciència. I els bestiaris medievals també neixen de les històries naturals de Plini.

—Quan llegim aquests articles ens adonem que són poc habituals, molt singulars, perquè vinculen el món de la natura amb el món de l'art i la literatura. S'ha conreat poc. Teniu un perfil molt poc habitual.

—És una pèrdua dels models. Perquè abans la natura estava totalment present en la creació, per exemple, en els pintors del Renaixement: Dürer era un naturalista, i també Pisanello; Leonardo



*La natura és el caos,
el devorament, la
violència, la lluita per
l'existència*

da Vinci era un gran geòleg; Piero della Francesca era naturalista i matemàtic... La natura és present en tota la pintura renaixentista. Després, Thomas Browne també és naturalista i d'ell neix bona part de la prosa anglesa posterior. Galileu també té un gran interès per la natura i els fets naturals i és un gran prosista. Aquesta visió més humanista de la cultura, en què la natura és un element bàsic per a poder raonar sobre la nostra naturalesa humana, es perd de cop i hi ha aquesta fractura respecte al món natural.

—En quin moment situeu aquesta fractura en la història?

—En el romanticisme [riu]. El fet de desvincular l'home de la natura crea aquest desinterès de l'home cap a la natura. Fins i tot cap a la seua naturalesa. Joan Fuster ho diu: de l'home, per molt sorprenent que sembla, allò que més desconexem és la nostra naturalesa. Crec que el món intel·lectual valencià i català està molt desvinculat de la natura i l'interessa poc.

—I la raó més concreta d'això?

—Tinc una gran admiració per Fuster, però pense que ell era un gran escèptic de la natura. També li passava una mica a Pla, tot i que Pla admirava el camp llaurat, la natura euclidiana. Però la natura és el caos, el devorament, la violència, la lluita per l'existència. I en canvi Fuster deia que el gran invent de la humanitat era el DDT, i era bàsicament antiecològista. I això potser fa que els fusterians no siguen grans seguidors de la natura, se la miren amb distància. I a Catalunya, els planians han estat pocs i han vist la natura com una cosa de masover, una cosa antiga. I, en canvi, tots volen ser cosmopolites i europeistes.

—Malgrat aquesta fractura entre l'home i la natura, que lliga amb la pèrdua del conreu agrari, l'arribada de la química i de la indústria al camp, hi ha un altre camí, una altra visió, que vol reconnectar-se amb la natura, que torna a Thoreaux, al Walden, etc. Avui hi ha un gran interès per llibres d'aquesta mena.

—Un paisatge que no estimes, no el pots protegir. Fins que no vaig denunciar que ningú no havia pintat el Penyagolosa, la muntanya més alta del País Valencià, el nostre Canigó, ningú no el va pintar. I no hi ha gaires poetes que canten la nostra natura, la nostra Mediterrània... No cal que ho facen tots, però que no ho faci ningú! Per això admire Josep Piera, perquè ha fet de la Drova i de les muntanyes de la Safor un referent immortal. Si no tens poetes, escriptors, pintors, pensadors que defensen el territori, doncs s'imposarà la devastació, la massificació, la vulgaritat, la pèrdua del paisatge valencià. Jo crec en el paisatge dels masos, dels camps cultivats, dels rodals de natu-





ALBERT SALAMÉ



ALBERT SALAMÉ



ALBERT SALAMÉ

ra... Jo crec que l'home és un element més de la bellesa del paisatge. Ja fa temps que predique això, però amb poc èxit.

—Costa d'entendre, els valors d'un paisatge agrari propi.

—No pot ser que tingues cireres que vénen de Xile al mercat al desembre o taronges a l'estiu que vénen de Sud-àfrica, perquè són productes amb una marca de carboni bestial i això no té sentit. Després, quan vénen les taronges de temporada, la gent no les rep amb il·lusió, perquè menja taronges tot l'any. I en canvi, aquestes taronges, que són boníssimes, no tenen prou mercat. I en què acaben convertint-se uns camps que no són rendibles? En espais de serveis de la gran metròpolis: apareixen hípiques absurdes o camps de golf o fan restaurants per a grans banquets i casaments. Però els llauradors s'extingeixen a una velocitat feridora.

—I com es pot aturar això?

—Batallant. Però no hi ha bel·ligerància del món intel·lectual. I de canviar la mentalitat de la gent: que en comptes de fer-se un xalet d'aquests tan horrorosos amb gespa, que es facen un hortet, que menjaran tomates quan toca i molt gustoses. Però no hi ha interès. Tots van a les grans superfícies, compren la fruita i la verdura envasada en plàstic, un plàstic que ho contamina tot, i és una cadena d'autodestrucció.

—Caldrien millors polítiques, també.

—El polític viu de la precarietat dels quatre anys i acostuma a tenir un perfil baix sobre allò que promès.

—Tornant al llibre: un dels elements que caracteritzen les vostres proses són la capacitat d'observació.

—Cal aprendre a mirar. La cosa més difícil de totes és aprendre a mirar, això deien els germans Goncourt. Cal aprendre a mirar una peça d'art contemporani o una peça del Renaixement, que és plena de simbologia. Passa igual amb la natura: si no dediques un temps a estudiar una guia de plantes o d'ocells, ho tindràs

difícil per a entendre la natura. Aprendre a mirar és una dedicació de temps i d'esforç que molta gent no està disposada a fer, perquè la vida es viu molt de pressa. I l'aprenentatge és lent.

—El llibre té un àmbit cultural de Països Catalans que ajuda a relligar la nostra cultura. Potser avui els lligams són menys fermes que en altres dècades. Com ho veieu?

—Sí, i cal dir que Catalunya cada vegada és més barcelonina i a la perifèria cada vegada ens costa més d'arribar a Barcelona. Això és un error, perquè comporta pobresa lingüística i cultural. Vénen molt pocs catalans, al País Valencià. La curiositat per saber què fan els joves del País Valencià es va perdent. Jo ja sé que no és fàcil, però s'ha perdut el tarannà de Max Cahner. I al mateix temps, el registre lingüístic també és com més va més pobre.

—De l'àmbit editorial parlem?

—Als editors els fa por l'ús d'un registre lingüístic que siga una mica discrepant del barceloní. Els entra una mena de por que fa que siguin poc receptius. En el meu cas, ho han acceptat, però una persona jove que ho intenta ho té més fotut.

—Amb el procés català, la separació s'ha accentuat?

—Al valencianisme polític, el procés català li resulta molt incòmode, perquè el marca molt. Perquè ací intentem superar vint anys de PP, que han estat un herbicida cultural, i la pitjor cosa que pot passar és que s'identifiqui la cultura amb la política. Que es polititzi la llengua i la cultura. Els Països Catalans culturals, que són una realitat innegable, pateixen. L'intercanvi entre les televisions À Punt i TV3 o entre escriptors catalans s'ha anat reduint. Per altra banda, tot aquest procés ha servit per a mostrar l'Espanya sempiterna, antiga, franquista, i tot i que ens hem llevat les màscares (que això ja està bé), s'ha creat una situació molt complicada: nosaltres començàvem a agafar aire i el procés ens ve una mica a contrapeu. Hi ha una relació inquietant entre llengua i política i això no ens afavoreix. ■

JOAN JOSEP NUET

‘L’independentisme i els comuns hauríem de posar-nos d’acord en una estratègia a mitjà i llarg termini’

Entrevista al diputat de Catalunya en Comú-Podem, que parla del consell nacional de dissabte, del judici contra l'1-O i del pressupost



ALBERT SALAMÉ

ROGER GRAELLS FONT

Joan Josep Nuet (Reus, 1964) està preocupat. Veu un túnel negre i tem que la reacció ultraconservadora a l'estat espanyol, que ha començat pel sud, a Andalusia, liquidi totes les possibilitats de trobar una solució al conflicte català. A les portes del judici contra l'1-O, per Nuet, l'aprovació del pressupost espanyol i, en conseqüència, el suport del PSC al pressupost de la Generalitat crearia un clima polític diferent que podria ajudar els presos polítics. Nuet explica que, si és cridat a declarar com a testimoni al Suprem espanyol, defensarà Carme Forcadell i el debat parlamentari sense censures de cap mena.

En aquesta entrevista també parla dels comuns. Dissabte hi ha un consell nacional en què s'abordarà una proposta que defensa que Catalunya ha de tenir una constitució pròpia dins una república espanyola plurinacional. Nuet no vol que es perdi el temps. Vol que aquesta idea no sigui mera retòrica, sinó que tingui contingut polític real. És la tesi que defensa Sobiranistes, la plataforma interna que encapçalen ell i Elisenda Alamany, ambdós diputats al parlament.

—Dissabte Catalunya en Comú fa un consell nacional. S'hi aprovarà finalment la proposta de tenir una constitució catalana en una república espanyola plurinacional?

—Possiblement això tindrà una majoria, però cal un aclariment. Nosaltres partim del fet que Catalunya és una nació i com a tal té dret de definir-se com a subjecte polític de manera sobirana. Una vegada l'ha definit, aquest subjecte polític estableix quin tipus de relació vol amb la resta de pobles de l'estat espanyol. La proposta dels comuns és una confederació de pobles en una república plurinacional. Però aclarim-ho. Aquesta constitució què és? La de la República Catalana. I per mitjà del diàleg volem confederar-nos. Cal aclarir-ho, perquè si no sembla que Madrid permeti de canviar el nom de l'estatut. En això no



Qui cregui que val més que el clima polític es podreixi, que no aprovar el pressupost beneficia els presos polítics, s'equivoca radicalment



No sé si la direcció independentista és capaç de tenir estratègies a termini mitjà i llarg o viu en el dia a dia

hi estic d'acord i demano un aclariment per a no fer-nos trampes al solitari. No podem fer servir llenguatge sobiranista per amagar una subordinació a l'estat espanyol. Hem de ser un ens polític sobirà que es confederi amb la resta de pobles de l'estat i ens retrobem en un projecte comú. Ha de ser un procés constituent de la República Catalana, i nosaltres defensarem que aquesta república es confederi. Hem d'aclarir que al final la nació catalana té el dret d'autodeterminar-se i de constituir un subjecte polític propi.

—Un estat?

—Bé, una República Catalana que volem confederada. Per tant, seria un estat conjunt. Però és molt important que ho fem des de la nostra sobirania. Nosaltres hem de poder decidir si volem fer-ho o no, el poble de Catalunya. Evidentment si la gent decidís que això no s'ha de fer, doncs no es faria.

—A una part del partit, o dels dirigents dels comuns, els interessa l'ambigüitat? Us ho dic per això que dieu de la importància d'aclarir la proposta.

—Demano d'aclarir-ho perquè no em valdria un tomb tàctic per a ocupar en el llenguatge l'espai del sobiranisme. Ha de ser un tomb estratègic, perquè és el que ens va definir com a projecte polític. Som sobiranistes, formem part d'aquest espai. No retòricament, sinó políticament i ideològicament, per una concepció profunda basada en el reconeixement de la nació i els seus drets. Això és fonamental que quedi clar. Si els drets polítics ens els dona la constitució espanyola, no hi estic d'acord. Ens els dona el nostre poble organitzat, com a comunitat. Ja no parlo de la història, ni de la llengua, ni de les fronteres ni el color de pell, tot això no m'interessa. Parlo del dret democràtic d'un poble de constituir-se. No pot haver-hi dubtes sobre això. I després hi ha la voluntat majoritària dels comuns de tenir un projecte conjunt amb la resta de pobles de l'estat, i també és la meua.

—Aquest aclariment és la posició que defensarà Sobiranistes?

—Sí. Demanarem que això s'aclareixi. I si veiem que només hi ha un tomb tàctic en el llenguatge per a no assumir el fons, i que depenem d'un procés de l'estat, ho criticarem. No són els principis que van acordar els comuns a l'assemblea fundacional.

—D'ací a pocs dies comença el judici contra l'1-O al Suprem espanyol. A vos us jutjaran a Barcelona.

—Per als qui serem jutjats a Barcelona és positiu, però que es mantinguin la resta de companys al Suprem és una clara mostra de la politització del judici. És un doble criteri. Si això era una conspiració mundial, com diu el Suprem, tots hauríem de ser allà. I si es fa servir el criteri que ens ha donat la raó a nosaltres —els acusats de desobediència—, tots hauríem de ser al TSJC. S'ha pres una decisió política per a alleugerir la càrrega del Suprem, en la part que tenen més mala peça al teler, la parlamentària. Evidentment, el parlament és el temple del debat, i criminalitzar el debat parlamentari és el summum de la irracionalitat de tot aquest procés judicial. Volen fer pagar els plats trencats a la presidenta Forcadell, clarament. Des del primer moment va haver-hi un intent de criminalització de la seva figura. Em sap greu per ella i la resta de companys.

—Us han volgut apartar del judici al Suprem?

—Sí. Els 'dolents' són a Madrid i els 'menys dolents' som a Barcelona. És un criteri polític que regeix moltes de les decisions del Suprem. El primer criteri és la raó d'estat, i després s'adapta l'ordenament jurídic a aquesta decisió política. Crec realment que tots els processos som innocents i expressarem als tribunals de manera clara l'arbitrarietat d'aquest procés polític. En el meu cas, i crec que en el de la mesa i el de la presidenta Forcadell, serà una línia forta de defensar el fet democràtic parlamentari. Quan el poder judicial intervé en el poder polític, és una greu anomalia demo-

cràtica. Ho denunciarem. El Suprem i el TSJC són grans desconexors dels mecanismes de gestió parlamentària.

—Segurament perquè no és habitual que parlamentaris acabin als tribunals.

—S'ha volgut substituir el concepte de desobediència al Constitucional. Les sentències sempre han estat posteriors a l'aprovació de decrets i lleis. El Parlament de Catalunya sempre ha acatat les suspensions. Mai no van ser prèvies, i per tant s'introdueix un canvi substancial que es fa exprés per a criminalitzar l'independentisme. La mesa del parlament no és un òrgan de control constitucional i per tant no ens poden acusar de no haver fet un control constitucional correcte. En quaranta anys s'han suspès lleis i decrets, i cap mesa no ha estat acusada de desobediència, perquè s'han acatat les suspensions. Ara és el mateix cas, no és diferent. Si es canvien aquestes regles de joc, vol dir que ha d'haver-hi un procés de censura prèvia sobre el qual es pot discutir o no al parlament. La mesa tenia la voluntat d'aplicar els drets parlamentaris per fer un debat, i a posteriori el Constitucional podia actuar, com ha fet algunes altres vegades.

—Si us criden a declarar com a testimonis al Suprem, exposareu aquests raonaments?

—Sí. No l'he canviat pas, el meu argument. No som desobedients, rebels, sediciosos ni malversadors. No som desobedients perquè la voluntat no era de desobeir el Constitucional, perquè podíem tenir dubtes sobre la constitucionalitat d'algunes propostes, però no entrar a jutjar-les perquè no correspon a la mesa, i perquè estàvem segurs que el Constitucional tenia els mecanismes d'intervenció per a anul·lar o suspendre lleis i decrets, com així ha estat. L'ordre constitucional no s'ha enfonsat, és una evidència, i no se'ns pot dir que vam cometre un delictes per a aquestes tramitacions. Espero que imperi el sentit comú i que s'alliberin els presoners, o almenys que les sancions siguin mínimes. Ni presó ni cap acció per l'estil: seria des-



ALBERT SALAMÉ

proporcionat i un retrocés democràtic històric. Seré molt actiu, i ho sóc, en la solidaritat amb els presos polítics i a l'hora de denunciar la farsa en què s'ha convertit aquest judici.

—Parlem del pressupost. Què separa els comuns del govern?

—Hi ha dos grans blocs. Un és l'ambient i l'altre els comptes concrets. Som de la idea que s'haurien d'aprovar tant el pressupost espanyol com el de Catalunya. Estem disposats a ser un factor actiu perquè seria un missatge d'estabilitat. Nosaltres acceptem el discurs que no som en un moment normal, sinó en un moment d'excepció. Aquest diàleg polític que crea un determinat ambient perquè el problema polític de Catalunya comenci a trobar vies de diàleg i solució necessita un ambient de confiança. Això avança, però a empentes i rodolons. La situació política requereix que aquest ambient es consolidi per a poder parlar seriosament de temes polítics que ens separen. El dret d'autodeterminació i la situació de

repressió són els dos grans punts que cal abordar. Pensant en els presos i el procés judicial, i el dret d'autodeterminació i la situació de repressió, estem convençuts que aprovar el pressupost a Barcelona i Madrid ens afavoreix. Allarga el temps polític perquè es puguin crear mecanismes de diàleg.

—Creieu que el PSOE seria prou valent d'abordar l'autodeterminació i la fi de la repressió, en veient com puja l'extrema dreta i el discurs ultranacionalista del PP i Cs?

—Segur que aquest diàleg es pot abordar, encara que les posicions polítiques siguin molt allunyades en aquest moment. La seva visió és un nou estatut, i això és lluny de la idea de l'autodeterminació en un referèndum. Però això són posicions polítiques raonables. En canvi, no era raonable era la d'abans, quan no es podia parlar absolutament de res. El PSOE té una proposta. Un nou estatut que impliqui modificacions de la constitució espanyola i amb un referèn-

dum a tot l'estat. Això és absolutament insuficient per a Catalunya, però és una proposta. Volem un referèndum d'autodeterminació en què puguem votar clarament si Catalunya ha de ser independent o no. Cap de les dues coses no és a prop, però cal un clima per a poder-ne parlar. El clima necessita un temps, i per a tenir temps necessitem pressupostos.

—Demaneu un nou vot de confiança d'ERC i del PDECat al PSOE, esperant que Sánchez obri aquest espai de diàleg. La moció de censura ja va ser un xec en blanc i la situació no ha canviat gaire.

—Però també el PSOE votaria el pressupost de la Generalitat, que ho necessita perquè hi ha un debat molt clar sobre la perspectiva del país i la gestió quotidiana. I la gestió és imprescindible perquè el govern duri i s'estabilitzi. Si no, anem també a una convulsió. El govern Torra ha de tancar tardors calentes, i per a això necessita recursos. És difícil que els comuns i els socialistes, que som els socis que el govern necessita per a col·laborar en el pressupost i l'estabilitat parlamentària, ens hi aboquem si no hi ha pressupost de l'estat. Tot té una relació, i hi ha una part de l'independentisme convençuda que això és

així i que cal permetre la tramitació del pressupost de l'estat. Us puc assegurar que tots els departaments del govern desitgen això, molt més que no sembla i que no es comunica, perquè la situació és dramàtica. L'onada de mobilitzacions socials pot tornar, i hi ha col·lectius com els Mossos i els bombers que són a punt d'esclatar. El govern català necessita oxigen pressupostari. Fins ara s'han fet gests minsos, però cal continuar estirant el fil perquè només la paciència ens porta a la victòria. El nerviosisme només ens minoritzarà i ens farà cometre errors. Defenso la paciència, i un factor de paciència és aprovar els pressupostos, enviar un missatge clar al PP, Cs i Vox i fer operativa la majoria que va fer fora el PP. És l'única majoria política que pot conduir, l'estat i Catalunya, amb una visió progressista.

—Heu dit moltes coses. Anem a pams. Els comuns supediten el suport al pressupost de la Generalitat al sí d'ERC i del PDECat al pressupost espanyol?

—Hem dit públicament que no. Són discussions paral·leles. Però hi ha una influència política clara. El PSC sí que ho vincula. Si no hi ha pressupost a Madrid, haurem d'esborrar el PSC de la

llista i l'única opció a Catalunya serà un vot favorable dels comuns. Respecte del pressupost concret, les xifres, som molt lluny del govern.

—Què us en separa?

—En primer lloc, la filosofia. Si no hi ha més ingressos, tindrem una despesa limitada. Mentre que el govern de Sánchez aquest tema l'ha abordat, a Catalunya d'això se'n parla amb la boca petita. El govern de Torra no ho aborda. Ens han promès uns trenta o quaranta milions més per l'impost de successions, però això és una misèria. Hauríem de parlar de deu vegades aquesta xifra per a tenir una proposta possible. Això repercuteix en la despesa. Si al final tinguéssim la proposta d'inversions del govern espanyol, tenint en compte que en un any no podrem revertir totes les retallades que va encapçalar el govern d'Artur Mas, ajustariem més els comptes. Calen gests per a transmetre i comunicar que hi ha una voluntat política i un canvi de filosofia. No s'hi val, a dir que és el pressupost més social de la història. I això ho diuen els sindicats, els mestres, els metges... són col·lectius al límit. No podrem revertir les retallades en aquest pressupost, però han de rebre missatges d'un canvi de voluntat. Qui cregui que val més que el clima polític es podreixi, que no aprovar el pressupost beneficia els presos polítics, s'equivoca radicalment.

—Hi ha una relació de causa a efecte?

—Evidentment. Tindrem un judici polític i el clima polític afecta. Si hi ha perspectives en el clima polític, hi ha una sensació que, encara que sigui de manera molt llunyana, hi ha un punt de llum i que el túnel és finit, això té influència en el judici polític.

—Un sí d'ERC i el PDECat al pressupost espanyol esperona el discurs de la dreta, que diu que Sánchez 'rega' Catalunya amb milions.

—No podem esperar res del PP, Cs i Vox. Que diguin el que vulguin. Nosaltres hem de consolidar una majoria perdurable. Necessitem temps per a trobar solucions.



ALBERT SALAMÉ

L'única majoria possible és la que va fer fora el PP.

—Però Sánchez ja ha dit que governaria fins el 2020. Assumeix el no als comptes.

—Ha de dir el que ha de dir. Ja veurem si passa o no. Si no hi ha pressupost, serà més dèbil. La idea d'una alternativa del trifachito és més real. A Catalunya passa igual: el nivell d'inestabilitat del govern és gran. Primer perquè no hi ha un full de ruta ni una estratègia conjunta, i segon perquè el dia a dia se'ls enfila costa amunt. En aquest procés, hi ha una part de Catalunya que l'engrescarem amb millores concretes. El govern no pot regalar terreny a Cs, el PP i Vox i renunciar a una part de la ciutadania.

—Com valoreu que el pressupost de Sánchez ni tan sols compleixi les inversions previstes a l'estatut?

—És un dèficit que cal posar damunt la taula. És veritat que poden dir que hi ha un augment de més del 50% de les inversions...

—Però això ja ho preveu la llei.

—Això és absolutament positiu. Si no s'arriba al que diu l'estatut, pot haver-hi diàleg per arribar a acords i a un estrictament compliment estatutari. Segur que hi ha punts intermedis entre la proposta del govern de Sánchez i de la Generalitat. Però si tot això fracassa, serem més dèbils i l'únic que s'enforteix és l'alternativa de dretes. I això és a Madrid, però també a Catalunya. Ciutadans és el partit més votat. No podem permetre que això es consolidi, perquè hi ha una part de la societat catalana que es desconnecta del seu govern i de la resta. A aquesta gent l'hem de convèncer, i si hi ha un pressupost de la majoria independentista amb suport de socialistes i comuns, i això altera la vida de la gent positivament, comences a debilitar la dreta. Això és una batalla de termini mitjà i llarg, però no sé si la direcció independentista és capaç de tenir estratègies a termini mitjà i llarg o viu en el dia a dia. Tot allò que no sigui la independència la setmana vinent és una

traïció, i fins i tot han estat acusats de traïdors alguns dirigents amb un compromís independentista indubtable; és completament esquizofrènic. S'ha de fer política amb la correlació de forces que tens. Això no serà fàcil ni ràpid, serà lent i difícil, però has de tenir una estratègia.

—Dèieu abans que només és possible la majoria que va fer fora el PP. No veieu probable un pacte del PSOE amb Ciutadans, com fa tres anys, després d'unes eleccions?

—És una possibilitat, però la pregunta no és aquesta. És què fem nosaltres perquè això no passi. I encara pot ser pitjor, que Vox, el PP i Cs tinguin majoria absoluta. Si hi ha una part de l'independentisme que vol una estratègia de mitjà i llarg termini, ha de comptar amb els socialistes i els comuns. Ningú no ha de renunciar al que és, però podem fer passos intermedis plegats, perquè si no vindrà la reacció conservadora que ha entrat pel sud i que es pot estendre. Potser després de les eleccions del maig ho veurem més clar. Podem empitjorar, i per a evitar-ho cal una estratègia. L'independentisme i els comuns hauríem de posar-nos d'acord en una estratègia a mitjà i llarg termini. El debat pressupostari s'insereix en aquest marc.

—Per a les municipals, en alguns municipis els comuns Sobiranistes constitueixen candidatures amb la CUP i al marge de Catalunya en Comú. A Badalona, a Girona, a Sant Boi... això pot ser una font de tensió?

—Pot ser que algú es tensi, però cal reconèixer la realitat. L'espai dels comuns va molt més enllà de Catalunya en Comú. Hi ha molta gent que connecta amb la filosofia dels comuns i que no forma part del partit. Respectem el que s'acorda a cada localitat. Al 90% hi haurà una llista, i en un 10% l'espai dels comuns no pot quedar tancat al partit. No tan sols s'expandeix amb la CUP, en alguns llocs possiblement anirem amb ERC o amb candidatures locals. No totes les ciutats són iguals i això ha passat sempre, també quan hi havia la coalició d'ICV amb EUiA. 



Els 'dolents' són a Madrid i els 'menys dolents' som a Barcelona. És un criteri polític que regeix moltes de les decisions del Suprem



Seré molt actiu, i ho sóc, en la solidaritat amb els presos polítics i a l'hora de denunciar la farsa en què s'ha convertit aquest judici

PERE PORTABELLA

‘Tenir-los empresonats sense judici és revenja, és càstig, és escarment’

Entrevista al cineasta, que avui presenta el seu film ‘El sopar’ al CCCB · Ens parla de la seva visió del món i del moment actual que viu Catalunya



ALBERT SALAMÉ

ASSUMPCIÓ MARESMA

Pere Portabella presentarà avui *El sopar* al Centre de Cultura Contemporània de Barcelona. Hi anirà acompanyat de Txell Bonet i Jordi Balló. La circumstància política de l'empresonament dels dirigents polítics catalans ha fet que l'interès que desperta no pari de créixer i no es quedi reduït a aquest film. Tota l'obra de Portabella pren cada dia més importància i vigència. I no tan sols aquí, sinó arreu. Ben aviat té dues cites internacionals destacades: una a Croàcia i una altra a Mèxic. La conversa, centrada principalment en el film *El sopar*, rodat en plena clandestinitat, el dia que van assassinar Puig Antich, i en la manera com l'ha actualitzat a partir d'unes addendes, deriva cap al món polític global. Explica que li interessa el 'menys que és més', que li va ensenyar el president Múgica com a possible camí de futur, i per què el preocupa el moment tan difícil que travessa el món, amb l'enfonsament de la democràcia, que viu com un fracàs.

—Què us va impulsar a fer *El sopar*?

—Com a cineasta, aquesta pel·lícula no és pas cap excepció dins la meua trajectòria. És el meu territori. En aquest cas m'interessa el que significa l'empresonament des del punt de vista humà. La idea és fer un diàleg entre ells. Res d'explicar batalletes, sinó parlar de què significa la pèrdua de la llibertat i els efectes que produeix. Que l'espectador prengui consciència de què significa l'empresonament.

—Al cap del temps s'ha sabut que el dia del rodatge d'*El sopar* executaven Puig Antich. Decidiu de no parlar-ne, de no fer-ho evident durant tot l'enregistrament del sopar. Per què?

—El raonament és que si posem l'execució de Puig Antich al mig de la conversa crearà una distorsió. I decidim que farem allò que pensàvem fer sense parlar-ne. Això sí, com que la policia, quan fa un assassinat com el d'en Puig Antich, està molt sensible, vaig dir que si algú tenia alguna cosa



M'interessa que l'espectador prengui consciència de què significa l'empresonament



És una manera d'utilitzar el poder, en aquest cas per castigar persones que no han estat jutjades

pendent que considerava que era un risc superior, que no l'expliqués. També els dono set o vuit minuts perquè es buidin.

—Dit això, comenceu a rodar?

—Tothom es va quedar en silenci i de seguida una veu d'un dels elèctrics va dir 'rodem' i jo vaig entrar amb un tràveling. Anar en contra de la dictadura era portar els estris, els focus i fer el tràveling...

—Sí... I a partir d'aquest moment la pel·lícula flueix.

—La pel·lícula té aquesta continuïtat. Hi surten frases magnífiques. La retòrica d'ells és la retòrica de gent empresonada durant molts anys. És un diàleg que van escalant, improvisant. L'Abat és el primer que diu: 'El poder vol que nosaltres sortim d'aquí secs, volen aniquilar-nos, volen separar-nos de la família, que oblidem la política...'

—La potència del film, en un moment com el present, en què la gent té la sensibilitat a flor de pell, és molt gran. En el meu cas, em va fer passar de la ràbia a una reflexió profunda, cap a llocs que abans no m'havia atrevit ni a pensar.

—L'emoció arriba per camins diferents. Molta gent diu que és un document brutal perquè realment agafes consciència de què significa la presó. Un dels protagonistes del sopar explica que coneix una filla a la presó i que quan té una néta d'aquesta filla encara és a la presó. S'hi passa vint-i-cinc anys. Això és molt bèstia.

—Parlen de la voluntat explícita de destruir les persones a la presó com a objectiu polític. Aquesta voluntat també la hi veieu ara, amb els presos polítics catalans?

—Aquesta penalització de tenir-los empresonats sense judici es revenja, és càstig, és escarment. Això és brutal! Això és una manera d'utilitzar el poder, en aquest cas per castigar persones que no han estat jutjades.

—En *El sopar* només hi ha una dona, Lola Ferreira, que acaba fent les inter-

vencions més colpidores.

—Sí, és cert, ens va impactar moltíssim en el rodatge mateix. La càmera es movia, feia el tràveling des del clatell, que és una manera molt eficaç de mostrar la situació, perquè és el que veus si ets assegut allà, i el seu discurs anava pujant, pujant. I al final el Manel Esteban em diu: què faig, quan acabi? I li dic: no paris fins que ells no es plantifiquin. I la intervenció d'ella va creixent. És un discurs d'una intel·lectual, d'una marxista-leninista, però des del punt de vista humà és fantàstic. El revolucionari explicat des de la felicitat. És una intervenció magnífica.

—I també hi surt la qüestió de la discriminació de les dones, ara també present. Com les dones a les presons són doblement marginades.

—Marginades, sí, sí.

—Sorprenentment, encara ara Dolors Bassa i Carme Forcadell han viscut una situació en molts aspectes semblant.

—Molt semblant, sí, sí. La Lola, diu: 'La dona sempre ha jugat un paper subsidiària del subjecte polític important que era l'home.' Fa una repassada de la situació extraordinària. I veus com tots els de la taula es queden en silenci. Ningú no fa cap comentari, ningú no la interromp. Un encén una cigarreta...

—A tot el film, hi queda enregistrat un ambient únic, l'opressió de la presó, de la clandestinitat...

—Aquest era el clima del rodatge i també dels qui eren amb nosaltres, que eren treballadors, de confiança meua, de Comissions o de l'Assemblea de Catalunya. Tot estava molt connectat. Hi havia una emoció i un respecte immens. A més, havíem de rodar-ho tot de cop i havíem d'acabar tornant a treure-ho tot a fora. No podíem dir: bé, ja vindrem demà. Corríem el risc que la policia ens detingués. Això creava un ambient que s'hi nota.

—Un dels molts temes que s'hi tracten és com la presó condiciona la vida posterior.

—Sí, això és un tema fantàstic, que hi surt. Hi ha una discussió entre ells. Veus que diuen que moltíssima gent que ha passat anys a la presó ha quedat invalidada i ha estat molt ben atesa després pels partits. I, en canvi, un altre li replica que no hi està gens d'acord, que molts han tornat a la política...

—El que queda clar és que tots han quedat profundament tocats.

—Queden molt tocats. Tu pensa que els que participen en el sopar durant molts anys no han vist ni una forquilla, ni un ganivet, ni res i han menjat sempre amb una cullera. No tenen ni interruptors. La llum te l'apaguen i te l'encenen. Dines amb una mena de bol i amb una cullera... No tens res de l'exterior, no és allò que dius... Les parets i punt. És molt bèstia. Vint-i-cinc anys, divuit o deu així és molt bèstia. També hi ha en Conill, que va estar condemnat a mort. Al final el Vaticà va aconseguir que no el matessin.

—La projecció que feu ara d'*El sopar* és diferent. L'heu actualitzat?

—De sobte apareix un article acadèmic, de dos professors de la Pompeu Fabra, Jordi Balló i Alan Salvadó, que investiguen sobre el fet que el rodatge es fa el dia de l'execució de Puig Antich i en fan una anàlisi. I jo dic que fem una cosa: la pel·lícula és la que és i això no es toca, però de la mateixa manera que al cinema es fa servir el *flashback*, decideixo de fer servir l'addenda, que quan era senador havia practicat moltíssim. L'addenda és un afegit a alguna altra cosa que existeix, que té la particularitat que no n'altera en absolut el contingut, sinó que és un afegit.

—I n'hi poseu tres.

—La primera és un fragment del programa que van fer a la televisió el 2003, que vam anar al lloc de la gravació.

—Hi ha una segona addenda?

—El mateix any 1974 vaig anar al despatx de l'advocat defensor de Puig Antich, l'Oriol Arau, per veure què podia fer. Allà vaig trobar materials magnífics i m'he



ALBERT SALAMÉ

adonat que no contradiuen en absolut la pel·lícula, ni la canvien, sinó que la complementen. No és una cosa pactada, no és una cosa periodística, sinó que hi dóna aquest contingut de continuïtat. Són elements que surten i s'interrelacionen per si mateixos.

—Encara n'hi ha una altra, que vincula el film amb l'actualitat.

—Sí és la del Rajoy, però no amb ell, sinó amb el text del decret firmat per ell en què es decreta la intervenció amb el 155.

—Una manera molt eficient i a l'hora molt potent de lligar el passat i el present.

—Una cosa molt important que jo sempre he tingut en compte és que si tu fas una tasca, en aquest cas com a cineasta, i t'has de remetre al passat, no et moguis del present. Deixa que la memòria et porti això, perquè si no pots quedar entotsolat, tancat en tu mateix. Si una cosa és imprescindible és el present i què significa el passat en relació amb el present que tu vius.

—El film, ara i aquí té aquesta vigència tan forta. Avui la presenteu amb Txell Bonet, no? Us ho podíeu imaginar, que tornaríeu a viure una situació com aquesta?

—Parlem de la presó, però si tu mires globalment el món, és un fracàs brutal. Fixa't que la ultradreta surt reforçada pertot arreu. Hi ha un desprestigi buscat per part del poder de la democràcia com un ordre regulador humanista. Torna un autoritarisme molt bèstia. Estem sota amenaces d'armes nuclears, com no havíem estat mai, per primera vegada. I la cosa més greu és aquesta espècie d'eufòria de la ultradreta. Ja veus què passa a Itàlia....

—Heu parlat de fracàs. Teniu aquesta sensació íntimament?

—Home, això que passa es viu malament. Si la situació... Estàvem convençuts, que milloràvem. Hi ha un moment que ens pensem que millorem. Fins als anys vuitanta, encara hi havia l'estat del benestar. A tots els països —a la Unió i a tot arreu— hi havia la idea de



Tota l'estructura, si us hi fixeu, va contra el factor democràtic de la convivència, contra el factor humanista de convivència d'una comunitat



ALBERT SALAMÉ

no tornar mai més a guerres mundials, a una dictadura com la nostra. Es va viure un període bastant eufòric. A partir d'allà ja comença a introduir-se subtilment el pensament únic d'una manera soterrada. En una analogia economicista, el gran poder financer es va deslligar de l'economia real. El fet més greu és que ara ve una situació de canvi radical, que significa un canvi cultural dels nostres comportaments, en què ningú no podrà pensar en una feina per a tota la vida, sinó que canviarà unes quantes vegades a la vida i s'haurà de desplaçar i tot. Vull dir que no podràs treballar tot el temps, perquè hi ha una intel·ligència tecnològica que no fa sinó eliminar la nostra feina. Que amb el canvi climàtic ja hem arribat tard, ens ultrapassa constantment. Tota l'estructura, si us hi fixeu, va contra el factor democràtic de la convivència, contra el factor humanista de convivència d'una comunitat. Els fets són incontestables. Si mireu Itàlia, França, el Brèxit, els Estats Units amb Trump, el Brasil...

—...

—És que si no mires globalment les coses estàs fotut i et quedes entrebancat. Sempre t'has d'obrir per arribar aquí. I aquí som expressió concreta d'un estat que té una crisi sistèmica monumental i territorial. I això s'ha de resoldre políticament. Punt. Tot el que no sigui això és càstig, venjança.

—Com s'hi ha arribat, fins aquí? Com s'ha pogut generalitzar la corrupció d'aquesta manera?

—La desigualtat genera països indecents. La corrupció creix. El llenguatge té un procés reduccionista, no hi ha relat, sinó que hi ha amenaça, o l'afirmació particularista que tu ets el que tens una sola alternativa i el que mana sóc jo. Doncs això degrada. Sents, per exemple, en Casado i diu ximpleries que no tenen sentit. Com aquesta noia que diu que el sobiranisme i el Sánchez 'es van fer a la presó'. Però qui els hi va ficar, a la presó? No hi han anat voluntàriament. Collons, tu, ets tu qui m'hi has ficat!

—Pessimista?

—No, no... No és pessimisme.

—Descripció?

—És veure si el tacticisme encara pot portar sobretot a una frustració més gran entre la gent, diguem-ne, ja més sensible. Només és qüestió de mirar. És clar, si veus que es moren nens i nenes per la incapacitat d'Europa d'acollir immigrants, que l'èxit del desenvolupament d'Europa, la Unió Europea, es va basar precisament en els immigrants, i gràcies a ells vam progressar. Això trenca la marca d'Europa com a lloc d'acollida, els drets humans, per exemple, i les llibertats individuals.

—I respecte de la situació catalana?

—El triomf dels partits que assumeixen tot aquest procés de destrucció de la democràcia, que és la ultradreta, i generen una resposta violenta i molt agressiva en relació amb el funcionament democràtic i civilitzat... Tot això ens ha de dur a dir: vejam, hi ha una sortida o estem

col·lapsats per la violència i la força que té el poder, en aquest cas, ja no sols en una presó, sinó amb l'amenaça de tot? Sí. Sánchez necessita el sobiranisme per començar a caminar i arribar fins aquí. Nosaltres necessitem Sánchez per a començar a governar i arribar fins aquí. Oh, és que si no m'ha donat... Ah, sense renunciar a res, ni a la independència ni a res, però s'ha d'evolucionar. Si et quedes entrebancat, estàs fotut. Però si dius: no, jo començo a governar i continuo governant, i nosaltres necessitem això i no renunciem ni a federalisme, ni a independentisme ni a res i anem governant. Aleshores serem capaços de presentar-nos a unes eleccions perquè hem governat i som aquí i podem fer un referèndum.

—Però Sánchez no ha fet cap pas, els ha mantinguts a la presó.

—El PSOE no és un partit socialista, és socialdemòcrata. I va renunciar a ser socialista quan vam entrar a la Unió Europea. Va rebre molts diners, el PSOE i també el PP, per impedir realment que aquí hi hagués un partit comunista com a Itàlia. Tan senzill com això. Sé que ho simplifico molt. I aquí el que hi ha sortit és la dreta. I doncs, centre-dreta, un partit que deixa de ser a l'esquerra perquè hi renuncia, això és la socialdemocràcia. Doncs això ve d'aquí. Aleshores el tema del Sánchez té un problema intern molt fort, però ell ha fet... Però mira, arribava la situació de la moció de censura. S'ha d'estar sempre obert a l'atzar i a l'imprevist i d'una plomada tot el PP al carrer. Coses així passaran. Però per passar, has de caminar. Si et quedes parat, no reps.

—El judici serà retransmès per televisió. Des de la vostra trajectòria de cineasta, en faríeu res?

—No té sentit, perquè ja té una força tremenda i és insostenible pel mateix poder, però no els tremola el pols. Té la funció de càstig. Que la ultradreta hagi pogut entrar amb Vox per reclamar patrimonialment que ells tenen l'alternativa. Això és un canvi de valors. És el

que Aznar va fer quan va aparèixer amb una llibreta: fer la restauració ideològica, que vol dir tornar a prohibir l'avortament, etcètera, etcètera. La cosa més apassionant és el que ja és previst que canviï en deu o quinze anys, això sí que és una cosa que matarà i que és possible que vulgui fer.

—En això que deieu que sou partidari d'anar junt amb en Sánchez, quin pas creieu que hauria de fer en Sánchez perquè fos creïble.

—Jo no sóc partidari d'això.

—Teniu raó, no ho heu dit, ho he simplificat.

—Dic que hi ha aquesta possibilitat. I aquesta possibilitat per a què serveix? És per a sortir del forat on som i que segur que si arribem al 2020 estarem en condicions de saber cadascú de nosaltres què volem. I demanar en aquest cas un referèndum sobre la independència. Jo estic per la major! S'ha d'anar molt alerta, amb això de: si no em dones això, jo no et dono allò. Aquest espai és per a moure's i això vol dir que l'enrocament en aquest moment ens perjudica, a ells i a nosaltres. Perquè és evident què passaria si hi hagués una majoria absoluta potentíssima hegemònica dels tres partits d'ultradreta i, home, això pot passar. El moviment ens crearà la situació de saber tots plegats què es pot fer. Des del punt de vista polític, és necessari trobar una hegemonia que ens permeti reformar la constitució i després fer l'aventura que ens pugui portar al fet que això sigui un estat federal o independent. Això és com un accident que tapa l'autopista i no et deixa passar. Pots no sortir-ne, o que hi hagi un carril que circuli i sortir-ne. No és que pensi que sigui una solució, que sigui partidari de res, hi veig una possibilitat. Tancar-se en això? Sí... també poden passar imprevistos, eh? Jo penso que... s'ha de mirar de manera global. La cosa més terrible és això que passa aquí en relació amb el canvi hegemònic d'una força política que és l'extrema dreta. ■



Sánchez necessita el sobiranisme per començar a caminar i arribar fins aquí



El moviment ens crearà la situació de saber tots plegats què es pot fer



Pedro Sánchez, en un hemicle gairebé buit i entre cartells en record dels presos polítics i exiliats. ACN

El cas català irromp a Estrasburg: 'Alliberi els presos, senyor Sánchez!'

ANDREU BARNILS

El president espanyol visita el Parlament Europeu i es troba un plenari dominat per la qüestió catalana

El president espanyol Pedro Sánchez ha visitat avui el Parlament Europeu a Estrasburg, convidat pel programa 'El futur d'Europa', que porta presidents de la Unió perquè expliquin la seva visió europea davant els diputats. I a diferència de la presidenta alemanya, Angela Merkel, i el francès Emmanuel Macron, que van parlar davant un hemicle ple d'eurodiputats ansiosos d'escoltar-los, la

rebuda que ha tingut Sánchez no ha estat gaire esplendorosa. En primer lloc, l'han tingut vint minuts esperant, perquè el debat del Brexit s'ha allargat fins a les 10.20. En segon lloc, s'ha trobat un hemicle mig buit. I finalment, ha vist com l'independentisme català era la qüestió que dominava el plenari i alguns diputats portaven cartells grocs en defensa dels presos polítics.

Per acabar-ho d'adobar, Pedro Sánchez anava a un

fòrum on la majoria dels seus eurodiputats socialistes eren furibunds 'susanistes' com Ramón Jáuregui, Elena Valenciano i Pepe Blanco, l'home que el va traïr per l'esquena en les primàries del PSOE. A favor de Sánchez, allà dins, només hi havia Iratxe Garcia, el magnífic somriure *profident* del president espanyol, les seves formes educades i una imatge pública a anys llum del seu predecessor.

Un discurs inicial de trist contrast

Les frases buides, de rigor, i molt ben travades i pensades del discurs inicial de Pedro

Sánchez sobre la seva visió europea (dones i joves com a eix central) es contraposaven de manera gairebé ofensiva amb la rabiosa, i dic rabiosa, actualitat. Sánchez parlava de respectar el resultat del referèndum i la sobirania dels anglesos mentre les agències escopien notícies d'arrestos a Catalunya de batlles i membres del CDR. I si Sánchez citava els versos de Goethe ('Els pares han de donar als fills arrels i ales'), un s'imaginava Valtònyc a l'exili pels seus versos. Josep Borrell prenia notes al seu costat, mitja sala era buida, i hi havia molt pocs els aplaudiments. En una oca-



Alguns eurodiputats amb cartells grocs recorden els presos polítics i els exiliats. ACN

sió, un sol diputat de 751 possibles ha aplaudit amb ganes, content que Sánchez parlés de donar pas als joves europeus. Era Ernest Urtasun, en metàfora insuperable del jove diplomàtic de carrera esperant el seu torn, amb Borrell al fons. Finalment, després d'uns vint minuts de discurs que s'havia de seguir amb auriculars, perquè, si no, la veu feble de l'orador es perdia en la immensitat de la preciosa sala, Sánchez ha esperat humilment el torn d'intervencions. I començava el mambo català. Perquè de mica en mica, primer entre línies, després del tot, el cas català ha anat dominant el debat. Fins a obligar Sánchez a parlar-ne.

Independentisme a debat

Primer, el socialista holandès Frans Timmermans, en nom

de la Comissió (Jean-Claude Juncker era a Brussel·les tractant el Brexit), ha demostrat que es pot ofendre sense voler. Davant Sánchez, ha comparat Espanya amb Malta, i ha dit: 'Tots hem conegut joves espanyols que han vingut a treballar als nostres països i hem quedat encantats amb la seva actitud.' Ell és l'home que ha acabat introduint el tema de l'independentisme, a la contra i entre línies: 'Els qui venen la idea que es poden aïllar els països diferents i construir murs i venen el fum del nacionalisme només portaran a la frustració. Les nacions que es tanquen en banda només poden fracassar.'

El torn de Manfred Weber, del PPE, ha estat pitjor. El possible successor de Juncker, i amic íntim d'Esteban González Pons (PP), ha posat

La intervenció de Keller ha obligat Pedro Sánchez a respondre, ell que venia a parlar del futur d'Europa

la qüestió damunt la taula, i amb totes les lletres: 'Vostè, senyor Sánchez, governa amb el suport de l'extrema esquerra i els separatistes. I això ens preocupa. Però sàpiga que som al costat de la constitució espanyola, del govern espanyol i de la unitat d'Espanya.'

I aquí ha arribat el contraatac d'una sorprenent Ska Keller. Alemanya. La dirigent del Partit Verd ha fet una elo-

qüent defensa dels presos polítics catalans, a pocs metres de Sánchez. Els Verds havien estat molt més cauts, fins ara. Però avui, avui no: 'Moltes gràcies pel discurs. Un discurs robust i pro-europeu. Sabem que ha heretat molts problemes, com la situació de Catalunya. El seu predecessor ha tingut un enfocament molt rígid amb la qüestió catalana. I vostè se l'ha trobada damunt la taula. La solució ha de ser política. I això inclou una solució per als qui són a la presó. Perquè hi ha col·legues nostres del Parlament Europeu que són a la presó. Per una qüestió per la qual no s'ha trobat motivació ni a Alemanya ni a Bèlgica.'

La intervenció de Keller ha obligat Pedro Sánchez a respondre, ell que venia a parlar del futur d'Europa.



Alguns eurodiputats amb cartells grocs recorden els presos polítics i els exiliats. CEDIDA

Resposta llarga, que val la pena de llegir tota: 'Puc parlar de Catalunya, sí. A Catalunya, des del 2014, hi ha hagut cinc votacions. Dos referèndums i eleccions. Quin ha estat el resultat? Com a molt, un 48% ha donat suport a formacions independentistes. Per tant, l'independentisme no té majoria social. La té parlamentària, i gràcies a una llei electoral. Insisteixo, el 52% no dona suport a la independència. Ho han de reconèixer: no es pot imposar un projecte polític a una majoria. En segon lloc, és evident que aquest problema no existeix només a Espanya, sinó també a Europa, com a Baviera, el Vèneto i Còrsega, on hi ha tensions territorials. Quina és la diferència entre el Vèneto o Baviera i Catalunya? Que les forces independentistes a Alemanya i Itàlia han dit que acceptaven les resolucions judicials. A Espanya, això no ha passat. Les formacions independentistes han trencat l'estatut d'autonomia. En tercer lloc, és cert que des de

'Els independentistes han d'obrir un diàleg sincer i reconèixer la part majoritària. I Espanya ha de facilitar aquest diàleg entre les dues dimensions'

l'any 2010 Catalunya té una constitució regional que no es va votar en la seva totalitat. Problema que hem de resoldre. I l'estat n'és conscient. Però Espanya és un gran país. I amb un nivell de descentralització molt important. Hi ha índex no menors que situen Espanya com el segon país més descentralitzat del món. Els independentistes han d'obrir un diàleg sincer i reconèixer la part majoritària. I Espanya ha de facilitar aquest diàleg entre les dues

dimensions. La nacionalista i la no nacionalista. El govern espanyol sí que té la voluntat ferma del diàleg. Però, abans, els independentistes han de reconèixer que no tenen majoria social. Per resumir-ho, a Catalunya el problema no és la independència, és la convivència.'

El vendaval

Una vegada oberta la porta, i en el torn de paraula de la resta de diputats rasos, les intervencions sobre Catalunya s'han succeït. Uns a favor dels independentistes, i uns altres no. Però dominant el debat en moltes de les intervencions.

D'entrada, un dels habituals, i autèntic amic de la causa catalana, José Bové, ha dit això: 'Senyor Sánchez, el 5 de novembre passat vaig visitar els meus antics companys del Parlament Europeu que avui són a la presó, a Espanya. Hem de concebre aquesta situació? Que avui dia hi hagi càrrecs electes empresonats per idees polítiques? Moltes vegades hem criticat Orban.

Que potser Espanya, a causa de la seva contribució i la política de Catalunya, s'afegirà a aquests països? És lamentable. Com és possible que avui dia hi hagi persones i diputats a la presó? Comparteixo el diàleg. Es dialoga, sí, però no amb gent que és a la presó. Posi'ls en llibertat. I farà un acte de democràcia.

William Darmouth, gal·lès: 'Comparteixo els postulats del senyor Bové. Són presos polítics, i la Comissió no fa res. Els valors europeus s'anul·len. I un es demana per què. Potser perquè Espanya dona suport a la Unió Europea? I això fa que no tinguí problemes amb els presos? És això? És difícil de pair-ho. Mirin-se al mirall. I alliberin els presos.'

Senyor José Blanco López (PSOE): 'Ser patriota no consisteix a cridar "visca Espanya". Vostès, els del PP, van arribar al crit de "visca Espanya" i vam acabar amb més independentistes que mai, i amb dos referèndums d'independències fets.'



Pedro Sánchez al Parlament Europeu. ACN

Avui Pedro Sánchez ha vingut a parlar del futur d'Europa, i s'ha trobat parlant del present de Catalunya

Izaskun Bilbao Barandica (PNB): 'Vostè, senyor Sánchez, converteix un problema polític en una causa penal. Aquesta no és la solució. I això denuncien aquestes fotografies que veu per l'hemicicle.'

L'alemany Markus Ferber (PPE), molest amb la comparativa de Baviera i Catalunya de Pedro Sánchez: 'Si compara Catalunya i Baviera, comprovi les dades. El nacionalisme bavarès era d'ultraesquerra, i fa cent anys. No es poden comparar les dues situacions.'

Mark Demesmaeker (Nova Aliança Flamenca): 'El 21-D vaig ser a Barcelona. Volia visitar quatre catalans a la presó. No puc acceptar que hi hagi persones en presó provisional i que els posin a la presó per sedició. Ningú ha comès actes violents de rebel·lió. La política s'ha de basar en el diàleg, no en l'actuació judicial. Sí que hi ha un nacionalisme perillós, però no és pas a Catalunya, sinó que apareix una forma perillosa de neofranquisme. Superi la por que té de la dreta i alliberi els presos.'

Ramon Tremosa (PDE-Cat): 'El govern espanyol va empresonar diputats i la presidenta del parlament per permetre un debat. Espanya és més a prop de Turquia que de Gran Bretanya!'

Pilar Del Castillo (PPE): 'Des del minut u, vostè és en mans dels independentistes catalans i excloents, també en la retòrica pràctica, que han intentat trencar l'ordre constitucional i que no tenen lleialtat constitucional.'

Carlos Iturgaiz (PPE): 'Vull rebutjar que es pengin cartells de presumptes delinqüents

empresonats. Vostè és president gràcies als colpistes catalans, pro-etarres *batasunos* i chavistes de Podemos. És president gràcies a la gasòfia de la política espanyola.'

Un final en la mateixa línia

De mica en mica, l'hemicicle s'ha anat omplint per a la votació. L'acte que havia de ser un debat europeu s'ha convertit, arran de moltes intervencions, en un debat sobre la independència de Catalunya. La remor de les passes dels eurodiputats no deixava sentir bé el discurs de resposta del president espanyol, que ha preferit no respondre a la qüestió estrella del debat i s'ha embrancat a parlar de multilateralisme i federalisme, provant de matar el tema. Però el cas ha tornat a aparèixer a la sala de premsa, on de les cinc preguntes una ha estat gairebé ofensiva per a ell. Li han demanat si la situació dels presos polítics catalans no posava en qüestió la democràcia espanyola, i quina era exactament el motiu perquè Sánchez no comencés el diàleg amb els presos catalans.

Resumint, avui Pedro Sánchez ha vingut a parlar del futur d'Europa, i s'ha trobat parlant del present de Catalunya. I sort tindrà si el dia d'avui es recorda com el dia que es va debatre el Brexit al Parlament Europeu, i no com el dia que uns eurodiputats organitzats van demanar-li que alliberés els presos polítics, en un hemicicle mig buit, amb alguns cartells a favor dels presos, i uns càrrecs electes que volien posar en qüestió la democràcia espanyola. ■

IGNASI SABATER

‘Vaig passar por, em pensava que em ficarien en un cotxe i vés a saber on em portarien’

Entrevista al batlle de Verges, que dimecres va ser detingut per la policia espanyola sense ordre judicial



JOAN AURELI

JOSEP REXACH FUMANYA

El batlle de Verges (Baix Empordà), Ignasi Sabater, està acostumat a rebre la visita de grups d'extrema dreta al poble i fins i tot a ser amenaçat de mort, com quan va decidir d'obrir l'ajuntament el 12 d'octubre. Però dimecres l'ensurt no va venir de l'extrema dreta sinó de la policia espanyola, que de bon matí es va presentar al seu domicili per detenir-lo. Li van fer lesions en una mà. A més, no es van identificar correctament des d'un primer moment i el van acusar de ser present en uns aldarulls on ell no era. Parlem amb ell després del calvari, perquè ens digui com es va sentir i ens expliqui el context dels fets.

—Com va ser la detenció?

—A les set del matí, com cada dia, anava a sortir de casa amb el cotxe. El vaig engegar i vaig anar a tancar la porta del garatge. Quan vaig sortir per la porta d'entrada, em vaig trobar una persona recolzada a la paret que em va dir: 'Buenos días, eres Ignasi Sabater?' Li vaig respondre que sí. Em va dir que estava detingut i que els havia d'acompanyar a la comissaria. Per la manera com parlava i perquè cada setmana el dimecres a la matinada rebem la visita de feixistes i gent extrema dreta al poble, doncs vaig malfiar-me'n. Li vaig demanar de què se m'acusava i em va respondre que d'un delictes de desordres públics a Girona. Jo sabia que en les manifestacions que havia estat a Girona no hi havia hagut cap desordre públic. Immediatament, va aparèixer un altre policia i em va posar una manilla a la mà esquerra.

—...

—Els vaig demanar tranquil·litat i que volia saber si eren policies. Llavors un es va treure la placa, però en aquell moment jo ja me'n malfiava per això que us he explicat. Els vaig demanar que em deixessin parar el cotxe i pujar a casa a avisar la família. Hi havia el meu



La manilla l'havien premuda al màxim i em feien molt de mal perquè entre tots m'estiraven la mà. Al final gairebé ja no em circulava sang



Passen per aquí amb total impunitat i arrenquen les estelades i els llaços grocs

fill petit de tres anys, que ho escoltava tot. Es van posar davant la porta de casa i em van dir que no aniria enlloc, que pugés al cotxe; em van agafar l'altre braç per emmanillar-me tant sí com no per ficar-me al cotxe. Això em va indignar, que no em deixessin ni avisar que em detenien. Aleshores em vaig posar molt nerviós i vaig començar a cridar.

—**Què cridàveu?**

—'Si us plau, algú que surti, si us plau, algú que surti!' Dels crits que vaig fer van sortir alguns veïns. Llavors van venir dos policies més i de cop ja els tenia tots quatre sobre meu intentant posar-me la manilla a l'altra mà: 'Fes les coses fàcils que si no hi sortiràs perdes', em deien, en castellà. La manilla l'havien premuda al màxim i em feien molt de mal perquè entre tots m'estiraven la mà. Al final gairebé ja no em circulava sang. Un em va apartar i vàrem anar a parlar tots dos sols, i li vaig demanar que em traguessin la manilla i que deixessin que la meva parella em dugués el broncodilatador perquè tinc asma. Al final van venir els Mossos, em van treure les manilles i em van dur cap a Girona. Això sí, dins el vehicle tots es van posar l'armilla groga de policia. Els vaig dir que si m'haguessin detingut així ho hauria posat més fàcil. També em van treure un full on constava de què se m'acusava.

—**D'un delictes de desordres públics per haver tallat les vies de l'AVE durant l'aniversari de l'1-0.**

—Aquí em vaig indignar més perquè aquest dia jo era al meu institut, treballant.

—**Vàreu passar por durant el procés de la detenció?**

—Sí... Primer em trobo una persona, després dues, em posen les manilles sense identificar-se, era fosc, estava completament sol... Sí, vaig passar por perquè vaig arribar a pensar que em ficarien en un cotxe i vés a saber on em portarien. Per això i pels nervis vaig començar a cridar, perquè em sentia

molt indefens. I no em vaig deixar posar l'altra manilla perquè em trobava en una situació límit, estava indignat perquè en el fons detenien un batlle d'una manera gairebé improcedent.

—**Us van atendre per la lesió a la mà?**

—Quan vaig arribar a comissaria vaig demanar assistència. Llavors va arribar el batlle de Celrà i més companys i companyes que també havien estat detinguts. No ens deixaven parlar entre nosaltres i ens deien que si ho fèiem ens tancarien al calabós. Igualment ens hi van tancar. Després em van portar al CAP Güell de Girona i van tornar-me a emmanillar molt fort. Un cop allà em van posar una fèrula i vaig tornar a la comissaria. La declaració va ser ràpida perquè no vam declarar. Allà vam poder veure que el de les fotos de l'AVE que creien que era jo, no ho era. A partir d'aquí, no sabem què passarà.

—**Punxades de rodes, us van amenaçar de mort per haver obert l'ajuntament el 12-0, a un veí el van amenaçar amb un ganivet... Per què s'hi concentra tanta activitat ultra, a Verges?**

—Concretament, a l'amenaça de mort, em van dir que primer serien les punxades de roda i després vindrien les punxades a la panxa. Ho vam denunciar i està igual. Per què és un focus per a la ultradreta és difícil de saber, però sí que és segur que de sempre Verges s'ha manifestat com un poble àmpliament independentista. Tenim sospites que l'1-0 volien venir al poble, però finalment no ho van fer. Després va venir la punxada de rodes, després van venir a arrencar estelades i van topar amb un grup de veïns i veïnes... Això ha estat una constant cada cert temps. Passen per aquí amb total impunitat i arrenquen les estelades i els llaços grocs. I el dia més gros va ser quan van començar a fer pintades a tot de cases particulars.

—**Sabeu si sempre són els mateixos?**

—No ho podem demostrar. Sí que és cert que algunes vegades que retiren llaços

i estelades, ells mateixos diuen que no és pas la primera vegada que venen, ni l'última que vindran. Sempre és el mateix. Et quedes trist i decebut perquè llavors crides els Mossos i com que no volen que hi hagi conflicte, és més fàcil aturar-nos a nosaltres i que els altres acabin d'arrencar-los. Cerquen conflicte, però per part nostra no n'hi haurà mai. Però, és clar, és que a un veí ja li van donar un cop d'escala i a un altre el van amenaçar amb un ganivet. Actuen amb total impunitat.

—Creieu que volien detenir-vos premeditadament?

—Jo crec que l'estat vol una altra macrocausa per a aplicar l'estratègia de la por. Els interessa que la societat civil i les associacions, que des del primer dia de judici volen mobilitzar-se, doncs s'ho pensin dues vegades abans de manifestar-se. Per una altra banda, penso que hi ha unes eleccions municipals el mes de maig i tots aquests batlles i regidors que dubten de veure si es presenten o no, que sàpiguen que els poden passar coses com aquesta. És l'estratègia de la por. Crec que davant de tanta repressió hem de respondre pacíficament, organitzant-nos i sortint al carrer en massa amb determinació. Jutgen membres de la Generalitat i els dos Jordis, però al final és un judici a la democràcia, i això no es pot permetre.

—Els batlles de molts municipis s'han posat al capdavant de moltes protestes contra la repressió. Però creieu que la Generalitat hi compta, amb ells?

—Jo crec que seria interessant de retornar a l'esperit del Primer d'Octubre i del 3 d'octubre. No tan sols com a poble, sinó institucionalment, perquè la Generalitat i els batlles estàvem conjurats. Recordo aquella manifestació multitudinària a la plaça de Sant Jaume en que vam assistir més de set-cents batlles perquè estàvem disposats a obrir locals, a posar urnes i fer el que calgués. Actualment és molt important que tothom sàpiga que el municipalisme defensa el dret d'autodeterminació



Els mitjans de comunicació envolten els batlles de Verges i Celrà un cop han sortit de la comissaria de la policia espanyola. JOAN AURELI

de qualsevol poble. Nosaltres, quan ens vam presentar a Verges, un dels punts a què ens vam comprometre va ser de treballar per la independència des del municipalisme, i crec que s'ha de comptar amb els ajuntaments i els càrrecs electes dels pobles perquè aquí es pot començar a construir República i, sobretot, activar el procés constituent. Però tot això depèn de què es faci des de dalt. Tot això que anem construint des de barris, pobles i ciutats, s'ha de culminar per dalt. Si no continuem, ens trobem amb fets com els de dimecres: repressió i més repressió. ■



L'estat vol una altra macrocausa per a aplicar l'estratègia de la por

Gastronomia Els fesols de Santa Pau

Cultura Cervera, Capital de la Cultura Catalana 2019

Festivals El Barnasants comença a l'Alguer

VilaWeb { Paper >19-20/1/2019

**D.E.S.
C.O.N.N.E.C.T.A.**

ARTS ESCÈNIQUES
GASTRONOMIA / LLIBRES / MÚSICA
CULTURA POPULAR
CINEMA / ARTS VISUALS / MUSEUS
FIRES I MERCATS

Aquesta figura, que data de l'edat mitjana,
ha desaparegut de la resta del país i només en
manté a Biar

EL REI PÀIXARO DE BIAR: UN REI ESTIMAT I UNA FESTA EXCEPCIONAL

EL REI PÀIXARO DE BIAR: UN REI ESTIMAT I UNA FESTA EXCEPCIONAL

Festes Aquesta figura, que data de l'edat mitjana, ha desaparegut de la resta del país i només en manté a Biar

PAU BENAVENT

Cada gener, els veïns de Biar mantenen viva una tradició excepcional. Esperen amb deler l'arribada d'un personatge que ha desaparegut arreu del país i resta en aquest poble de l'Alt Vinalopó: el Rei Pàixaro. Una figura única i grotesca que prové de l'edat mitjana. Representa una autoritat efímera que exalta les festes d'hivern i actua com a herald de Sant Antoni.

És un rei estimat que ha arrelat en l'imaginari col·lectiu. José María Francés el personifica de fa vint-i-nou anys i se sent acomboiat. Explica que ser rei és 'sacrificat, però bonic' perquè hi treballa tot l'any i et reconeixen pel carrer. Els infants li diuen coses i se sorprenden de veure'l sense vestir. I els adults li fan reverències i l'anomenen 'Sa Majestat.'

Desperta sensacions variades entre els més menuts, alguns se senten grans quan li donen el xupló, en canvi d'un caramel; uns altres li mostren respecte, etc. José Cristóbal Richart té quaranta-cinc anys i és de l'organització des que en tenia tretze. Explica que és un personatge un pèl estrany perquè apareix pocs dies després de Reis. Això lliga amb l'experiència personal de Francés, que de petit li tenia por perquè els seus pares li deien que si no feia bondat el Pàixaro se li enduria els regals de Reis. 'Quan el veies t'amagaves de seguida rere la cantonada', diu.

Entre el mite i la tradició

Diuen que és un recaptador d'imposts de Jaume I, un 'pàixaro', un espavilat que ve



El Rei Pàixaro. MANEL CARRERA. AJUNTAMENT DE BIAR

a robar els diners de la gent. Però, segons Biel Sansano, estudiós i catedràtic de la Universitat d'Alacant, no es pot lligar al Conqueridor. 'Normalment, anava vinculat als moriscos o a alguna mena de recaptació o festa de descompressió social', diu.

És documentat a molts llocs del país. Se n'havia conservat el record a la rodalia de Castelló i de Lleida, a Novelda, a Agost, a Monòver, a Elda i a València, on té una referència de l'any 1403, aclareix

Sansano. Hi afegeix que enllaça amb les festes on apareixen autoritats efímeres que dicten –'o haurien de dictar'– normes estrafolàries durant un dia, una tradició que prové dels segles XIV i XV. 'Alhora, recorda les festes de la *saturnalia* romanes, en què hi havia una inversió social: els criats eren un poc els amos i els amos servien els criats.'

En certa manera, l'essència d'aquesta subversió del poder establert amb personatges festius de tarannà divers es



L'aportació econòmica del veïnat sufraga les despeses. MANEL CARRERA. AJUNTAMENT DE BIAR

manté en expressions variades pertot, com ara els enfarinats d'Ibi, el bisbetó de Montserrat, el Tio de la Porra de Gandia i el Rei Moixó de Reus, recuperat l'any 2017.

El Rei Pàixaro i Sant Antoni

El Rei Pàixaro i Sant Antoni Abat són dues festes unides. Conformen una celebració de caràcter laic i religiós que organitzen els setanta membres de la Comissió de Sant Antoni de Sant Antoni Abat, de manera autogestionada, d'acord amb l'ajuntament i l'església.

El regidor de Cultura, Joan Lluís Escoda, explica que és una festa independent que no depèn directament de cap dels dos estaments: 'És una cosa molt antiga que només s'ha conservat per Sant Antoni, una manera de fer que s'ha de garantir perquè és molt important que la festa no depenga de ningú. Llevat que arribe un moment en què no hi haja organitzadors i l'ajuntament i l'església hagen de decidir qui se'n fa càrrec.'

El vice-president de la Comissió, Richart, diu que és una festa que vol incloure tothom i que tenen cura fins del

mínim detall per fer-la possible. Fins i tot els complements del seu vestuari: 'Van amb brusa negra i no porten cap insígnia per no polititzar-la.'

Una festa autogestionada

L'aportació econòmica del veïnat sufraga les despeses. 'Manllevem el poble de Biar, hi traiem fins a l'últim cèntim que té a la butxaca', ironitza Richart. Fins al punt que l'ajuntament posa a disposició de la comissió els plats petitoris de la vila reial i els trauen en diverses festes anuals.

Demanen almoïna durant la processó de la Mare de Déu de Gràcia, al setembre. Rifien un porc que passen pel poble en remolc el dia de la Puríssima, el 8 de desembre. Fan dècims i butlletes de Nadal. I, per la festa de Sant Antoni, rifien sis saques de farina: 'Antigament, si tocava en una casa era una festa, t'havia tocat la loteria, eren cent quilos de farina. Hui alguna gent arriba a un acord amb el forner i alguns altres es queden mitja saca de farina per a fer tonyes i l'altra per a fer pa.'

Però la major part d'ingressos s'aconsegueix en un dels actes més participa-

tius del cicle festiu anual, en la subhasta de Sant Antoni. Al matí s'hi fa una replega d'obsequis i a la vesprada es busca el millor postor. Hi apareixen gallines, pots de mel, de caramels, ceràmiques decoratives, ampolles de vi, etc. Al remat, una safata de bunyols, de 3 euros, pot augmentar el preu fins vuitanta euros. Pablo Salguero, membre de la junta, explica que la subhasta agrada però és molt perillosa: 'Sovint t'has de quedar coses que no les vols per a res.'

Els actes

El primer dia, el Rei Pàixaro anuncia la celebració de la festivitat religiosa amb una cavalcada pels carrers de volta durant una hora i mitja, tot fent vïctors a Sant Antoni Abat i saludant tothom.

L'acompanyen els assistents o 'similars' i el precedeixen dos dansaires amb ales d'ocell, que ballen davant seu i li fan reverències. Els segueixen quatre dolçaines i dos tabals que interpreten músiques exclusives i un estol de més de quaranta torxes o 'fatxos' els il·luminen durant el camí. La colla de dolçaines Vila de Biar tanca el seguici. A més, els veïns

encenen unes quinze fogueres al seu pas.

En el recorregut, hom els encoratja i quan s'aturen davant una foguera per fer el ball, els obsequien amb menjars i begudes tradicionals com ara 'herbero', vi, cassalla, bunyols, etc. Francés diu, amb sornegueria i bon humor: 'Açò és molt perillós, perquè en totes les fogueres et posen vi i n'hi ha que tenen tres o quatre coses diferents per a tastar, te les ofereixen i no pots dir no, perquè és descortès, de manera que li pegue un tragueta, faig com si beguera, i li'l done al del costat, perquè si no, acabes...'

A la nit es fa una cordada en un espai delimitat, on pengen un cable de ferro amb una rulla de sis dotzenes de coets borratxos i una cordada de quatre dotzenes. A més, la gent en compra més per tirar-los des de baix.

El segon dia comença amb un volteig general de campanes i una disparada de masclets, una despertada amb dolçaina i tabal i una missa solemne. Tot seguit es fa la 'cavallà', la cavalcada en què el Rei Pàixaro i els animalets dels veïns

recorren el poble mentre es fa 'l'arreglè' d'obsequis que subhastaran a la vesprada, tot amb els pasdobles de la Societat Unió Musical de Biar. Després hi ha la processó religiosa, la rifa de les saques de farina i un berenar.

Les arrels històriques i la reinterpretació de la festa

No se sap en quin moment la festa es va cristianitzar. Ha perviscut fins a l'actualitat amb alts i baixos i hom creu que va decaure al segle XVII o XVIII i als anys setanta del segle XX.

A Biar és documentada, si més no, d'ençà del segle XVI. Sansano va investigar a l'arxiu parroquial l'any 1998 i tan sols hi va trobar informació d'una figura grotesca del segle XVI, que era el rei i el seu seguici. Ara vol reprendre la recerca i ampliar-la als arxius municipals. 'No vaig anar més enllà. En aquell moment, no em van deixar mirar més llibres de l'arxiu parroquial i, a més, veia escrits que requerien coneixements de paleografia, i jo no en tenia. Per tant, em vaig

mantenir en el segle XVI, que és el que jo sabia.'

La festa ha pres força aquests últims anys, de resultes de la implicació de la comissió i de les recerques sobre música i dansa de l'Associació d'Estudis Tradicionals 'Sagueta Nova' de Biar, un col·lectiu implicat a fons en la recuperació i la mostra de les tradicions locals. Ara com ara, han fet la publicació divulgativa sobre cultura popular la Xitxarra i dos discs que inclouen cinquanta-cinc cançons tradicionals de la localitat, entre les quals hi ha el primer enregistrament de la Dansa del Rei Pàixaro, al disc *Al racó del foc*. En l'espectacle de presentació d'aquest disc van mostrar com havien recuperat els moviments, el vestuari i la música de la dansa.

Aleshores, la comissió va decidir d'incorporar-hi les aportacions. Escoda diu: 'El vestuari s'ha dignificat. Originàriament era una festa de vestir ridícul i quan una festa es converteix en patrimonial del poble ens identifica. Hem benvestit el Rei Pàixaro, els dan-



La festa ha pres força aquests últims anys. MANEL CARRERA. AJUNTAMENT DE BIAR

saïres i els “simileros” perquè la gent no vol vore draps esgarrats, per molt que anara tres-cents anys amb draps esgarrats.’

Pablo Salguero remarca que la música hi té un paper important perquè ja és identificativa del Rei Pàixaro. Només sona per Sant Antoni. ‘Tothom espera escoltar la seua melodia, les tres tocatges que sonen.’ El director de Sagueta Nova, Joan Antoni Cerdà, recorda que la peça ‘El passacarrer del Rei’ sonava a totes les festes de Biar. Però la dansa del rei tenia un valset propi a principi del segle XX. Avui la dansa es fa amb una polca que han recuperat del repertori del dolçainer alcoià que tocava a Biar als anys cinquanta. I durant la festa també hi sonen més músiques tradicionals del cicle d’hivern.

Sobre tot això, Sansano reconeix que és complicat de trobar un equilibri entre una recuperació arqueològica i una de pragmàtica i troba valuós que es mantinga la figura grotesca i que hagen fet una recuperació important de les danses, tot mantenint la implicació del veïnat que, com diu Salguero, fan possible la festa: ‘Perquè hi ha ganes de recuperar tradicions antigues que no fan mal, les festes són bones per al poble. Així la gent ix al carrer i hi participa.’

N’és una prova el videoclip *Germanor* del grup local Kontaminació, que van enregistrar amb imatges del Rei Pàixaro i ha estat molt ben acollit pels veïns. Hèctor Rico, trompeta del grup i membre de la comissió, diu: ‘La festa representava molt bé la lletra, la vivència que compartim, que ací som tots com una família que viu en germanor. És una festa molt important que ens agrada molt. Potser per això la cançó agrada tant.’

Un poble que estima les seues tradicions

Biar compta amb un cicle de vint festes anuals, entre les quals hi ha els ‘Balls del Jesús’, recuperats l’any 2016 i les ‘Festes de maig’, de moros i cristians, que inclouen dues de les joies de la cultura popular del País Valencià, la famosa Mahoma i el Ball dels Espies.

Tot i tenir uns 3.600 habitants, Biar actua com una mena de dinamitzador cultural de la comarca i, de retruc, del sud del país. A tall d’anècdota divertida, alguns dels edificis encara recorden que va ser un dels punts calents de l’anomenada ‘ruta del bakalao’. Però, molt més enllà d’això, s’hi han organitzat trobades de cultura popular importants, com ara el Congrés Internacional ‘La dansa dels altres’, que aplegà especialistes de prestigi com el catedràtic de la Universitat Rovira i Virgili Francesc Massip i l’escriptor, antropòleg i sociòleg Joan Francesc Mira, l’any 2016.

Un regnat que durarà anys

La comissió treballa de valent per implicar-hi el màxim nombre de veïns

i assegurar-ne la continuïtat. Escoda diu: ‘La gent té ganes de participar-hi, sentir-se especial, canviar els carrers durant un dia i la rutina de l’hivern. I aquesta festa ho aconsegueix.’ Francés explica que la tradició cada dia és més viva. I acaba dient: ‘Fa set anys o vuit que pense a abdicar, però m’ho continuaré pensant.’

Paga la pena de visitar Biar i enfilarse qualsevol dels carrers que desemboquen al castell, parlar amb els biaruts i ‘biarues’ i parar l’orella per escoltar el seu català, ric en fonètica i vocabulari. I encara anar de ‘sopa’ i de ‘dina’ amb un grapat d’amics, a més, és clar, de gaudir de les seues tradicions, participatives i singulars. ■

Paga la pena de visitar Biar i enfilarse qualsevol dels carrers que desemboquen al castell, parlar amb els biaruts i ‘biarues’ i parar l’orella per escoltar el seu català



El Rei Pàixaro de Biar. MANEL CARRERA. AJUNTAMENT DE BIAR

CERVERA ESTRENA CAPITALITAT DE LA CULTURA CATALANA 2019

Capitalitat La vila segarrenca programa dues-centes activitats i s'estrena amb l'espectacle multidisciplinari 'MEM'



Cartell de 'MEM', l'espectacle inaugural. cccc

REDACCIÓ

Aquest 2019, la Capital de la Cultura Catalana serà Cervera, la ciutat més petita que fins ara haurà ostentat aquesta distinció. S'han programat gairebé 200 accions interdisciplinàries per a difondre la riquesa cultural de la capital de la Segarra. Una programació que és el resultat d'un procés participatiu en què han consultat gairebé una cinquantena d'associacions culturals de la comarca i en què s'opta per la creació més que no pas per l'exhibició. Concretament, presentarà setanta projectes culturals i artístics de nova creació.

Els actes comencen dissabte al vespre amb l'espectacle inaugural, 'MEM' –acrònim que significa 'unitat mínima d'informació cultural'–, al Teatre de la Passió. És un muntatge de producció pròpia dirigit per Pep Oriol. Mitjançant el teatre, la dansa, la música i les arts visuals, parla de la cultura des d'un vessant polièdric. Per això parteix del concepte més bàsic i universal de cultura i en segueix l'evolució. Al final, s'acaba centrant en la mateixa ciutat i les seves particularitats culturals.

Els cinc eixos programàtics de la capitalitat

La programació de la capitalitat de Cervera s'articula al voltant de cinc eixos argumentals que en relacionen tots els aspectes des d'una mirada contemporània, nous públics, cultura transformadora, territori i transmissió cultural.

Sota el concepte de 'mirada contemporània' s'apleguen accions per a entendre el passat com una eina de present però, sobretot, de futur. És a dir, han cercat la manera d'explicar el patrimoni, entès en el sentit més ampli del terme, amb noves mirades i des d'una visió actual. Destaquen projectes com el mateix espectacle inaugural; els 'Sis diàlegs', un seguit d'intervencions artístiques de diferents creadors en diversos espais; i el projecte 'Museu de carrer', una aplicació de mòbil de nova



Els actes comencen dissabte al vespre amb l'espectacle inaugural. ccc

creació que acostarà el patrimoni local al ciutadà i al visitant.

La capitalitat també vol crear accions inclusives, on tothom se senti representat i interpel·lat. En aquest sentit, hi ha previstes activitats per a tota mena de públic i maneres de fer que fomentin la introducció de noves disciplines artístiques. Alguns pilars d'aquest eix són projectes com ara 'Moments Màgics Espais Únics-MMEU', un seguit d'espectacles multidisciplinaris de petit format que es fan en espais singulars de Cervera, i el festival de microteatre A Pèl, amb obres de teatre breus en espais no convencionals.

Un altre dels propòsits de la programació és que les accions culturals generin un impacte positiu en l'economia, el turisme, l'educació i, en definitiva, en tota la societat. Promou projectes de producció pròpia que puguin esdevenir estratègics i facin de la cultura una eina transformadora. En aquest sentit, s'han creat propostes com ara 'Artèria', accions artístiques als aparadors del

carrer Major de Cervera amb l'objectiu final que aquests espais s'acabin llogant i, per tant, es pugui dinamitzar el centre històric del municipi. També s'hi emmarca l'exposició 'Les tres cultures', una mostra sobre les cultures cristiana, musulmana i jueva que han deixat empremta a la ciutat.

Finalment, l'eix territorial té dues voluntats clares. D'una banda, difondre els artistes i creadors de la zona i, d'una altra, produir accions culturals i artístiques tenint en compte el territori, però amb voluntat de transcendir els límits geogràfics de Cervera. En aquest àmbit, destaquen projectes com 'Córrer la veu', amb diferents iniciatives entorn de la lectura; 'Bach en dansa', que fusiona dansa contemporània i música en directe; i un projecte conjunt de la Jove Companyia de l'Escola de Dansa Montse Esteve de Guissona i l'Orquestra de Cambra de la Catalunya Interior, amb seu a Cervera. També s'hi inclouen altres iniciatives, com 'Lo paper', un espectacle teatral i musical creat conjuntament per

totes les companyies teatrals de Cervera; una exposició sobre els germans cerverins Gómez Grau, que van ser uns reconeguts fotògrafs de grans produccions de Hollywood; i la cantata 'L'espill encantat', basada en poemes del cerverí Jaume Ferran.

L'eix de la transmissió apel·la a la memòria, el reconeixement i l'herència cultural i artística. Engloba projectes en què es transmeten aquests coneixements mitjançant diversos formats, canals i disciplines. Entre les propostes més destacades, figuren el festival de contes Segamots, que es farà a l'estiu; l'exposició 'Artesans del barroc', que mostra el patrimoni barroc de la capital de la Segarra; un concert del reconegut artista Jordi Savall i la Trobada Nacional de Diables i Carranquers, entre més.

Els noms propis de la capitalitat de Cervera

La programació de la capitalitat d'aquest 2019 inclourà noms propis destacats de l'escena nacional i amb forta presència en l'àmbit internacional. Entre aquests, destaquen la companyia de dansa de la ballarina Sol Picó, el músic Jordi Savall, la companyia de teatre cerverina Fadunito, el músic Jaume Pla, ànima de Mazoni, i el periodista cerverí Josep Ramoneda. També hi farà parada el poeta Josep Pedrals, el cinematògraf Xavier Marra-des –establert a Cervera–, el compositor Salvador Brotons i l'artista gallega Ana DMatos, entre molts més.

La programació cultural estable també es reforçarà

A banda d'aquests projectes de nova creació, Cervera té a l'agenda cultural de caràcter estable altres cites anuals imperdibles, com ara l'Aquellarre, el Festival de Pasqua, el Curs Internacional de Música-Càtedra Emili Pujol i la Passió medieval, a més d'una llarga llista d'exposicions i intervencions patrimonials que es veuran reforçades pel fet de formar part de la programació de la capitalitat. La suma de totes aquestes activitats inundarà enguany de cultura la capital de la Segarra. 

LA GALERIA MAYORAL PROPOSA DE RELLEGIR L'OBRA DE TÀPIES SEGONS LES PREOCUPACIONS ACTUALS

Exposicions 'Tàpies avui' inclou onze pintures amb què la galeria celebra el 30è aniversari

REDACCIÓ

Amb motiu del 30è aniversari, la galeria Mayoral presenta fins al 13 d'abril l'exposició 'Tàpies avui', una mostra sobre el pintor que ofereix una nova lectura sobre la seva obra. 'En el nostre temps, la texturació de Tàpies l'hem de veure en funció de les nostres preocupacions actuals', explica el comissari de l'exposició, Arnau Puig, crític d'art i filòsof. Amb l'objectiu de reivindicar la figura d'un pintor que va viure revenges i mofes, l'exposició inclou onze pintures de mitjà i gran format del període 1959-2002 que destaquen per la contundència plàstica i força expressiva. Per exemple, les conegudes *Almenes* i *Ocre amb sis collages*, de les quals 'tant interessa com les entenem avui i com les hem de veure en el futur', diu Puig.

Puig, gran coneixedor d'Antoni Tàpies, ha volgut oferir una mirada actualitzada del pintor. 'Fa 72 anys que conec en Tàpies, que batallo amb ell, les miro, i les hem vist de totes maneres', diu Puig sobre les seves obres. I afegeix que malgrat veure com 'era una batalla amb el seu entorn, una revenja, una mofa, Tàpies es va anar espiritualitzant i va persistir en la creació de les seves particulars obres'.

Amb aquests precedents, Puig, que va ser juntament amb Tàpies funda-



La texturació pròpia de Tàpies ha canviat de motivacions. FAT

dor del grup avantguardista Dau al Set, explica que la texturació pròpia de Tàpies ha canviat de motivacions, i per això el públic l'ha de veure amb els ulls d'avui dia. 'Ens hem proposat no pas veure el Tàpies des dels motius pels quals va fer aquests quadres tan complicats, complexos, batalladors i

esgarrifosos, sinó com els veiem ara actualment.'

El galerista Jordi Mayoral destaca la importància de Tàpies. 'Continuem dubtant davant les seves obres. Això ens fa avançar. L'art és per qüestionar-se i, quan no s'entén, ser capaç de perseverar', i afegeix que les lectures de les obres són múltiples.

EL BARNASANTS ARRENCA A L'ALGUER AMB UN CONCERT DE JOAN ISAAC | GIORGIO CONTE

Festivals El concert 'Dues cultures, una sola marina' és pensat com un intercanvi de cançons entre els repertoris dels dos músics



Joan Isaac. vw

REDACCIÓ

Tot i que, oficialment, el festival Barnasants comença el cap de setmana vinent a Barcelona, dissabte hi haurà una prèvia al Teatre Cívic l'Alguer. Serà un concert dels cantautors Joan Isaac i Giorgio Conte, a qui ja fa temps que els uneix un estil musical molt similar i una bona amistat. Per això han preparat un concert molt especial titulat 'Dues cultures, una sola marina',

pensat com un intercanvi de cançons. Conte cantarà en català i Isaac en italià, una llengua que fa anys que cultiva tant en directe com a l'estudi. De ben segur que també interpretaran 'Que n'és de bella la lluna', una cançó que ja van cantar a duet al disc *Joies italianes i altres meravelles*, publicat per Isaac l'any 2015.

Aquest concert és impulsat pel festival Barnasants i la Plataforma per la Llengua, amb el suport del Municipi de l'Alguer. Plegats, uneixen forces per fer de la ciutat catalana de Sardenya una seu

estable del projecte Barnasants i reforçar la programació cultural en català de l'Alguer. Per això, a banda del concert, es faran diverses activitats paral·leles, com ara, la presentació de l'últim llibre de Joan Isaac, *Penso, per tant escric*, una trobada del cantant amb estudiants de música i un sopar entre Isaac i la seva banda amb músics algueresos per a generar sinergies. Totes les activitats es faran en català per ajudar a sensibilitzar el jovent alguerès que hi ha un territori a l'altra banda de la Mediterrània on parlen la mateixa llengua que ells.

Un viatge d'anada i tornada

Tornant a l'àmbit musical, el Barnasants programa més concerts a l'Alguer: el 9 febrer hi actuaran Borja Penalba i Mireia Vives, i el 25 d'abril, Maria del Mar Bonet i Quico Pi de la Serra. I el viatge de tornada també és previst: actuaran a Barcelona els cantants Davide Casu (21 de febrer) i Franca Masu (23 de març).

El Barnasants arriba a tot el país

El viatge del Barnasants no farà parada a Sardenya i prou. Quico Pi de la Serra cantarà el 21 de març al Teatre Micalet de València, Roger Mas el 23 de març al Teatre Raval de Gandia, Montse Castellà, el 6 d'abril a la Casa Cantonera d'Algemesí. I a Formentera, hi oferiran un concert Gemma Humet i Estel Solé, i el 13 d'abril, Joan Isaac i Giorgio Conte hi repetiran el concert 'Dues cultures, una sola marina'. ■

PER SANT ANTONI, FESOLS A SANTA PAU

Fires El municipi de la Garrotxa organitza una degustació del seu producte estrella, les mongetes



El producte estrella de la zona, les famoses mongetes de Santa Pau

vw

REDACCIÓ

Santa Pau és un dels molts pobles del país que fa la festa major d'hivern per Sant Antoni. Però en aquest poble de la Garrotxa hi ha un acte que sobresurt del programa: la fesolada. És una degustació del producte estrella de la zona, les famoses mongetes de Santa Pau, que es fa al bell mig de la plaça porticada del poble el diumenge de la festa. Hi participen uns quants restaurants de la contrada, es poden provar diversos plats amb un sistema de tiquets, i tots

els plats tenen els fesols com a ingredient protagonista.

Enguany, hi participen catorze restaurants i, a més, hi ha tres productes convidats: la fonda Toldrà d'Ulldemolins presentarà un plat que fusiona la cuina del Priorat amb la de la Garrotxa amb una truita d'espínacs amb suc i fesols de Santa Pau; el vermut Yzaguirre i els productes làctics de la cooperativa la Fageda. Entre els tastets que s'hi oferiran, hi ha propostes per a tots els gustos: combinacions clàssiques com ara fesols amb botifarra –normal i de perol–, amb amanida, combinats amb bacallà, sèpia o calamar... Però alguns restaurants també

presenten combinacions més atrevides, com ara amb format de paté vegetal, acompanyant un trempó mallorquí o dolços amb uns 'volcanets'.

Però aquest cap de setmana a Santa Pau s'hi poden fer més coses, a part de menjar mongetes. La fesolada forma part de la fira de Sant Antoni, que es fa pels carrers del poble i s'hi pot trobar de tot: artesanía, embotits, dolços... Diumenge també es farà una cercavila de benvinguda, es beneiran animals domèstics i de tir i es cantaran els goigs de Sant Antoni. I a l'intermedi del concert de dissabte al vespre, se sortejarà un porquet entre els assistents. 



Samuel L. Jackson al film 'Glass'. ACN

PATRICIA FONT ESTRENA AL CINEMA 'GENTE QUE VIENE Y BAH' AMB CLARA LAGO I CARMEN MAURA

Una de les estrenes destacades de la setmana arriba de la mà de la catalana Patricia Font, guanyadora d'un premi Goya pel curtmetratge *Café para llevar* i que ara dirigeix la comèdia *Gente que viene y bah*, protagonitzada per Clara Lago i Carmen Maura. Aquesta setmana s'estrena també el film nord-americà *Glass*, que tanca la trilogia de l'aclamat cineasta M. Night Shyamalan, després dels reeixits *Múltiple* i *El protegido*. Entre les novetats de la cartellera, també hi ha les reconegudes actrius Oliva Colman, Rachel Weis i Emma Stone, que es posen a les ordres del director grec Yorgos Lanthimos a *La favorita*, una comèdia d'època. I en català, s'estrena el film austríac *Cas Murer. El carnisser de Vilnius*. Explica el controvertit procés judicial que va viure l'oficial nazi Franz Murer, encarregat d'organitzar el gueto de la capital lituana durant la Segona Guerra Mundial.

Gente que viene y bah!

Direcció: Patricia Font. Intèrprets: Clara Lago, Carmen Maura, Alexandra Jiménez; Álex García, Fernando Gual, Edu Ferrés. Gènere: Comèdia.

La Bea és una arquitecta jove i talentosa a qui la vida sembla que li somriu fins que enganxa la seva parella embolicant-se amb una presentadora de televisió i és acomiadada de la feina. Això la porta a tornar al poble i retrobar-se amb la família per començar de nou. Basada en el novel·la homònima de Laura Norton.



Glass

—
Direcció: M. Night Shyamalan. Intèr-
prets: Sarah Paulson, Anya Taylor-
Joy, Charlayne Woodard; Bruce Willis,
James McAvoy, Samuel L. Jackson.
Gènere: Enjòlit.

—
David Bunn busca la figura superhumana de la Bèstia, una personalitat perillosa que té en el seu interior el malvat Kevin Wendell Crumb. A l'ombra, Elijah Price emergeix com una figura clau que coneix els secrets d'ambdós personatges.

**The Favourite***La favorita*

—
Direcció: Yorgos Lanthimos. Intèr-
prets: Emma Stone, Rachel Weisz, Oli-
via Colman; Nicholas Hoult, Joe Alwyn,
Mark Gatiss. Gènere: Drama.

—
*Anglaterra, començament del segle XVIII. Durant el regnat d'Anne de Gran Bretan-
ya, s'estableix un triangle amorós entre
la monarca i dues dames de la cort. Una
és Lady Sarah, duquesa de Marlborough,
i l'altra Abigail, una nova serventa que
aconsegueix de fer-se un lloc a la cort.
Basada en fets reals.*

**Cas Murer. El carnisser de Vîlnius***Murer: Anatomie eines Prozesses*

—
Direcció: Christian Frosch. Intèrprets:
Melita Jurisic, Ursula Ofner, Susi Stach;
Karl Fischer, Alexander E. Fennon,
Karl Markovics. Gènere: Drama.

—
*Franz Murer és un oficial austríac enca-
rregat de governar i organitzar el gueto de
Vîlnius durant el règim nazi. Conegut com
el Carnisser de Vîlnius, s'ha d'enfrontar
a un controvertit judici per les atrocitats
comeses contra els jueus entre 1941 i 1943.
Basada en fets reals.*



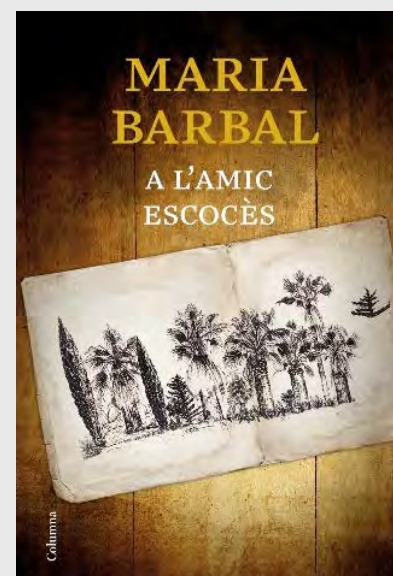


Situa Maria Barbal com una de les grans escriptores contemporànies de la nostra literatura i com tot un referent al món

Glòria Gasch

'A L'AMIC ESCOCÈS', DE MARIA BARBAL

La nova novel·la de l'escriptora conclou el cicle de 'Pedra de tartera'



REDACCIÓ

Després de trenta-cinc anys del seu debut literari amb *Pedra de tartera* (premi Joaquim Ruyra 1984 i Crexells 1985), Maria Barbal tanca el cicle d'aquesta novel·la inicial amb una nova novel·la, *A l'amic escocès*, que també s'ambienta en el seu paisatge natal del Pallars. En aquest cicle del Pallars també s'integren *Mel i metzines* (1990) i *Càmfora* (premi de la Crítica 1992, Crítica Serra d'Or 1993 i Nacional de Literatura 1993).

Amb *Pedra de tartera*, Barbal ha despertat tant d'interès aquí com arreu i ha atrapat milers de lectors: des del 1985, *Pedra de tartera* no ha deixat mai de reeditar-se, ja ha superat les seixanta edicions amb 300.000 exemplars venuts, dels quals 100.000 s'han venut a Alemanya (va ser un dels llibres destacats de la Fira del Llibre de Frankfurt 2007, on la cultura catalana en fou convidada d'honor).

Sobre *A l'amic escocès*: el dibuix del jardí de l'hospital on dos soldats ferits es curen porta una dedicatòria: 'A l'amic

escocès'. La va escriure un noi nascut en un poble del Pirineu i va adreçada a un brigadista de la guerra del 36-39. Assistim a la infantesa i joventut d'en Benet, al seu ampli ambient familiar, com renuncia a la ciutat i, acabada la guerra, a una carrera artística, la seva vocació. També, a la seva gran història d'amor i a l'amistat, que ha crescut forta en moments difícils i s'alça per damunt dels anys. En George, el brigadista, ens explicarà allò que encara ens falta saber de tots dos i llavors, com si fos un arbre, s'adona que ha posat les arrels a la terra de l'altre.

La novel·la arribarà a les llibreries el 23 de gener. **Uns n'ofereim el primer capítol.**

L'editora Glòria Gasch parla del llibre: «'Érem tan joves que ens havíem dit adéu per sempre.' Així comença *A l'amic escocès*, amb un inici que forma part d'una emotiva carta del George, un brigadista d'Escòcia i periodista del Daily Telegraph, que escriu al Benet, amb qui es van conèixer en un hospital on van ser traslladats per les ferides al front de l'Ebre durant la Guerra Civil. Una petita prolepsi que dona entrada

a un relat intimista que ens situa en el marc de l'amistat dels dos protagonistes. Així, la descripció de la vida del Benet Enrich, la frustració dels somnis artístics que anhela lluny de l'asfixiant ambient del poble del Pirineu on viu, el pas pel front, l'amistat amb el George i la gran i complexa història d'amor amb l'Elvira, conformen un immens fresc costumista deliciós. Barbal, a més, ho descriu amb diferents registres i punts de vista que atorguen a l'obra una gran riquesa literària i que demostren la capacitat magistral de l'autora a l'hora d'escriure sobre vides senzilles, vides que no són notícia però que es despleguen transformades per la seva ploma en històries profundes i commovedores d'una gran intensitat lírica que ens marcaran de nou per sempre.

A l'amic escocès és una novel·la que evoca la inoblidable *Pedra de tartera*, que podria concloure el Cicle del Pallars –*Mel i metzines* (1990), *Càmfora* (1992)– i que, un cop més, situa Maria Barbal com una de les grans escriptores contemporànies de la nostra literatura i com tot un referent al món.»

CARXOFES AMB OUS ESCALFATS I PERNIL

La nova proposta setmanal
de la Cuina de la Neus



Ingredients

(per a 4 persones)

- 8 carxofes
- 4 talls de pernil finets
- 4 ous
- 1 botifarra crua
- oli d'oliva
- sal, pebre negra
- suc de llimona

REDACCIÓ

En una cassola, amb dos dits d'oli, posem les carxofes a coure, pelades i tallades en sis trossos (les haurem ruixat amb llimona perquè no s'ennegreixin). A foc suau, les fem fins que siguin cuites. Les escorrem i reservem. Amb el mateix oli de la cassola, fregim la botifarra tallada a rodanxes petites.

Fem els ous escalfats: en un cassó amb aigua bullent, amb dues cullerades de vinagre i un polsim de sal, tirem els ous (sense closca), un cada vegada, un minut i ja seran cuits.

Muntem el plat: fem un llit de carxofes amb les rodanxes de botifarra. Posem l'ou escalfat a sobre, el salpebrem i el cobrim amb el tall de pernil. 



Un grup de taxistes agraïeix un VTC que estava de servei en plena via Laietana



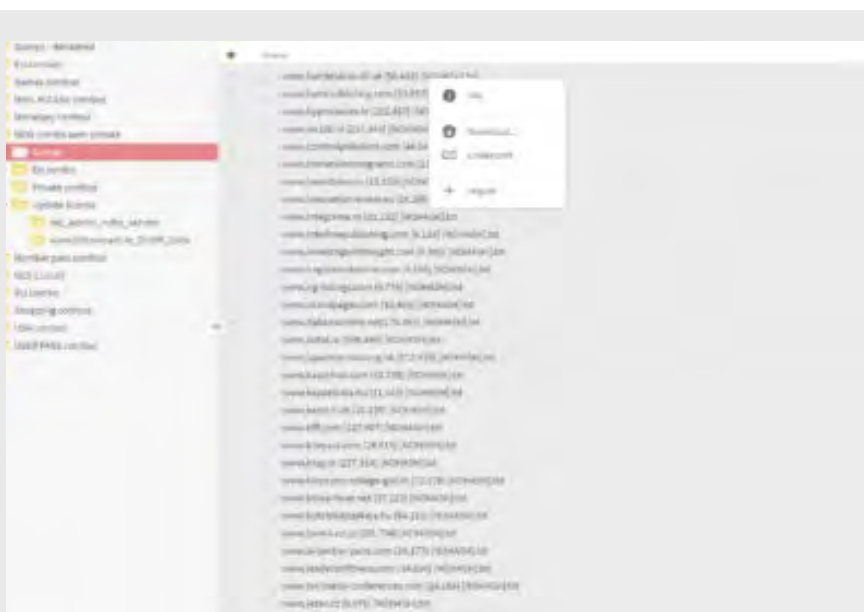
El prestigiós V-Dem Institute degrada la qualitat democràtica d'Espanya



Juan Carlos Martel, nou director del Teatre Lliure



Les deu claus per a entendre el conflicte entre taxistes i VTC a Barcelona



Filtrades 773 milions d'adreces i 22 milions de contrasenyes: com podem saber si ens afecta?